Beantwoording Feitelijke Vragen ingediend door de Vaste Kamer Commissie Justitie en Veiligheid bij de begroting van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Vraag (1):
Hoeveel extra financiële middelen gaan er de komende jaren naar de bestrijding van ondermijnende criminaliteit respectievelijk online/ICT criminaliteit?

Antwoord:
Voor de aanpak van ondermijning is structureel €857 mln. per jaar gereserveerd. Voor de aanpak van online criminaliteit (inclusief keteneffecten) is daarnaast in het Coalitieakkoord nog € 6 mln. in 2027 oplopend naar € 44,5 mln. structureel vanaf 2030 beschikbaar gesteld. Voor de aanpak online fraude is een bedrag van € 1,1 mln. vanaf 2028 beschikbaar gesteld.

Vraag (2):
Kunt u een overzicht geven van de hoeveelheid blauw (in personen) op straat van 2024 t/m 2027 en de daarbij behorende budgetten?

Antwoord:
Voor deze vraag wordt ‘blauw op straat’ geïnterpreteerd als de werksoort Gebiedsgebonden Politie (GGP). Politiemensen in deze werksoort brengen een groot deel van hun werk op straat door. Op peildatum 31-12-2024 was de bezetting van de GGP 20.502 fte. Op peildatum 31-12-2025 was de bezetting van de GGP 20.869 fte. De doelformatie die voor 2027 is opgenomen in de meerjarenbegroting van politie is 22.030 fte. Daarin zijn de intensiveringen van het kabinet Jetten nog niet verwerkt.

Sinds 2021 werkt politie met een normtarief per politiefunctie. In dit tarief zijn de personele kosten en alle bijkomende kosten van het korps opgenomen, zoals huisvesting, vervoer, uitrusting en overhead. Jaarlijks wordt dit tarief herijkt.

Dit tarief wordt hier gebruikt om een indicatie te geven van het bijbehorende kosten van de GGP. Daarbij is voor ieder jaar het in dat jaar geldende tarief gebruikt. Het tarief voor 2027 is nog niet bepaald, daarvoor is het tarief 2026 gehanteerd.

Aan de hand van de bezetting van de GGP in de jaren 2024-2027 en het schaalniveau van de functies binnen de GGP wordt het normtarief (P) gebruikt om een indicatie te geven van de kosten.

2024: 20.502 fte’s kostten in dat jaar € 3.17 miljard
2025: 20.869 fte’s kostten in dat jaar € 3.18 miljard
2026: 21.239 fte’s kosten in dit jaar € 3.50 miljard
2027: 21.538 fte’s kosten in dat jaar € 3.55 miljard (daarin zijn de intensiveringen van het kabinet Jetten nog niet verwerkt).

Vraag (3):
Kunt u een overzicht verstrekken van de jaren 2024, 2025, 2026 en 2027 met daarin een uitsplitsing naar korpsleiding en overig management met de bijbehorende budgetten?

Antwoord:
Sinds 2021 werkt politie met een normtarief per politiefunctie. In dit tarief zijn de personele kosten en alle bijkomende kosten van het korps opgenomen, zoals huisvesting, vervoer, uitrusting en overhead. Jaarlijks wordt dit tarief herijkt.

Dit tarief wordt hier gebruikt om een indicatie te geven van de bijbehorende kosten van de Leiding. Daarbij is voor ieder jaar het in dat jaar geldende tarief gebruikt. Het tarief voor 2027 is nog niet bepaald, daarvoor is het tarief 2026 gehanteerd.

Aan de hand van de bezetting van de Leiding in de jaren 2024-2027 en het schaalniveau van de functies binnen de kolom Leiding wordt het normtarief gebruikt om een indicatie te geven van de kosten. De bezetting van de korpsleiding voor 2026 en 2027 is niet separaat inzichtelijk, alleen administratief geïntegreerd met de leidinggevenden van de staf

Korpsleiding. Dat komt door de geringe omvang van de Korpsleiding; het systeem dat de prognose maakt (bezetting 2026 en 2027) werkt niet voor zulke kleine aantallen.

Daarom onderstaand voor 2024-2027 de cijfers voor de Korpsleiding en de leidinggevenden van de staf Korpsleiding.
2024: 60 fte's kostten in dat jaar € 13.03 miljoen
2025: 54 fte's kostten in dat jaar € 11.79 miljoen
2026: 47 fte's kosten in dit jaar € 10.87 miljoen
2027: 46 fte's kosten in dat jaar € 10.39 miljoen

Leiding overig (werksoort leiding minus Korpsleiding)
2024: 1.236 fte's kostten in dat jaar € 252.17 miljoen
2025: 1.269 fte's kostten in dat jaar € 253.89 miljoen
2026: 1.257fte's kosten in dit jaar € 268.92 miljoen
2027: 1.184 fte's kosten in dat jaar € 253.22 miljoen

Vraag (4):
Kunt u aangeven hoeveel basisteams er zijn?

Antwoord:
Op peildatum 31 december 2025 waren er in de basisstructuur 167 basisteams.

Vraag (5):
Hoeveel politiebureaus zijn er, hoeveel zijn er in de afgelopen 10 jaar gesloten en zijn er voornemens om politiebureaus te sluiten?

Antwoord:
De landelijke portefeuille bevat 225 politiebureaus en 233 ondersteunende politieposten. Samen vormt dat een netwerk van locaties voor de 167 basisteams (peildatum 31 december 2025). In 2019 waren er 298 politiebureaus. Dit is een afname van 73 bureaus. Sluiting van voormalige politiebureaus is gekoppeld aan de realisatie van een centraal teambureau voor meerdere basisteams. Een aantal voormalige politiebureaus is ingericht als politiepost. Voor de komende vijf jaar zijn plannen voor de vervanging van drie politiebureaus en de afstoot van zes politiebureaus.

Vraag (6):
Hoeveel politiecellen zijn er in Nederland, hoeveel zijn er de afgelopen 10 jaar gesloten en hoeveel staan er op de nominatielijst om te worden gesloten?

Antwoord:
De informatie is niet beschikbaar op niveau van individuele cellen. Landelijk zijn er 61 cellencomplexen. Er zijn 10 zelfstandige arrestantencomplexen en 51 locaties met een gecombineerde functie, waaronder een cellencomplex. Recent zijn nieuwe complexen gerealiseerd in Elst en Den Haag. In Rotterdam wordt het aantal cellencomplexen teruggebracht van zes naar drie.

Vraag (7):
Hoeveel cellen bij Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) zijn er beschikbaar en hoeveel daarvan zijn meerpersoonscellen?

Antwoord:
Op peildatum 30 september 2026 heeft DJI 10.729 operationele plekken in de inrichtingen voor het gevangeniswezen.

Er zijn ca. 3.120 meerpersoonscellen in deze inrichtingen. Hiervan worden er ca. 2.000, oftewel 64%, daadwerkelijk ingezet als meerpersoonscel.

De overige 36% kunnen niet worden ingezet als meerpersoonscel, omdat de veiligheid en leefbaarheid op de afdeling en de beschikbare faciliteiten in de inrichting dit niet toelaten. Daarbij zijn enkele regimes niet geschikt voor plaatsing op een meerpersoonscel, onder meer de Extra Beveiligde Inrichting, Inrichting Stelselmatige Daders en het Penitentiair Psychiatrisch

Centrum. Ook hebben enkele inrichtingen vrijwel uitsluitend meerpersoonscellen. Een deel van de meerpersoonscellen in deze inrichtingen moet worden ingezet als eenpersoonscel voor nieuwe gedetineerden, waarvan bezien moet worden of plaatsing op een meerpersoonscel veilig kan, of voor gedetineerden met een contra-indicaties voor MPC-plaatsing. Tot slot kan een deel van de meerpersoonscellen niet worden ingezet vanwege personeelsproblemen.

DJI is constant op zoek naar de meest optimale inzet van de bestaande capaciteit. Uitgangspunt is dat een plaatsing op een meerpersoonscel veilig en verantwoord is voor zowel gedetineerden als het personeel. De meerpersoonscellen worden dan ook optimaal benut.

Vraag (8):
Hoeveel cellen bij DJI zijn geschikt of kunnen worden ingericht als meerpersoonscellen?

Antwoord:
Zie het antwoord op vraag nummer 7.

Vraag (9):
Tegen hoeveel personen is in de afgelopen vijf jaar een levenslange gevangenisstraf geëist en kunt u dat uitsplitsen per jaar?

Antwoord:
Het aantal personen tegen wie in de afgelopen vijf jaar een levenslange gevangenisstraf is geëist, kan niet worden aangegeven, ook niet uitgesplitst per jaar. De hiervoor benodigde gegevens kunnen niet uit de systemen van het OM worden gegenereerd. Uit de systemen van de Rechtspraak is wel informatie te verkrijgen over *opgelegde* levenslange gevangenisstraffen. Zie hiervoor de beantwoording van vraag 10.

Vraag (10):
Hoeveel personen hebben in de afgelopen vijf jaar een levenslange gevangenisstraf opgelegd gekregen en kunt u dat uitsplitsen per jaar?

Antwoord:
In de periode van januari 2021 t/m december 2025 is door de rechter in 1e aanleg in 17 zaken een levenslange gevangenisstraf opgelegd.

- In 3 van die 17 zaken is geen hoger beroep ingesteld en daarmee is de levenslange gevangenisstraf onherroepelijk.
- In 14 van die 17 zaken is hoger beroep ingesteld.
    - In 4 van die 14 zaken waarin hoger beroep is ingesteld, is in hoger beroep ook levenslange gevangenisstraf opgelegd. Deze 4 zaken zijn onherroepelijk.
    - In 2 van die 14 zaken waarin hoger beroep is ingesteld, is in hoger beroep geen levenslange gevangenisstraf opgelegd. Deze 2 zaken zijn onherroepelijk.
    - In 8 van die 14 zaken waarin hoger beroep is ingesteld, loopt het hoger beroep nog of is cassatie ingesteld. De levenslange gevangenisstraf is niet onherroepelijk.

In de periode van januari 2021 t/m december 2025 is daarnaast in hoger beroep in 12 zaken een levenslange gevangenisstraf opgelegd.

- In 4 van deze 12 zaken was in de periode 2021 t/m 2025 in 1e aanleg ook een levenslange gevangenisstraf opgelegd. Deze 4 zaken zijn onherroepelijk. Dit zijn dezelfde zaken als hierboven genoemd.
- In 5 van deze 12 zaken was voor 2021 in 1e aanleg ook een levenslange gevangenisstraf opgelegd. Van deze 5 zaken zijn 3 onherroepelijk en 2 zijn niet onherroepelijk.
- In 3 van deze 12 zaken was in 1e aanleg geen levenslange gevangenisstraf opgelegd. Deze 3 zaken zijn onherroepelijk.

Toelichting

- Bij aantallen lager dan 10 splitsen we niet verder uit om herleidbaarheid naar individuele zaken te voorkomen. Daarom delen we de aantallen over de gehele periode en niet uitgesplitst naar jaar.
- Deze cijfers zijn indicatief. Ze geven een zo goed mogelijke representatie op basis van de informatie die op dit moment beschikbaar is uit de voor de Rechtspraak beschikbare managementinformatiesystemen.

Vraag (11):
Hoeveel personen zijn er veroordeeld voor zedendelicten in de afgelopen vijf jaar en kunt u dat uitsplitsen per jaar en daarin ook opnemen hoeveel daarvan recidive betrof en welke percentage hiervan personen met een migratieachtergrond betrof?

Antwoord:
Het aantal zaken waarin door de rechtbank één of meer ernstige zedenfeiten bewezen zijn verklaard is weergegeven in de tabel in de bijlage. Daarin is ook een toelichting opgenomen van de gebruikte definities. In de voor de Raad voor de rechtspraak beschikbare managementinformatiesystemen is geen informatie beschikbaar of het over een recidive gaat en over of een veroordeelde een migratieachtergrond heeft.

Toelichting op bijgevoegde tabel

- Van ernstige zedenfeiten is volgens de gehanteerde BKB-definitie sprake in deze situaties:
    - *Als het feit is gepleegd voor 1 juli 2024 dan zijn een of meer van de volgende artikelen ten laste gelegd:*

WSr 240B, WSr 240B/1, WSr 240B/2, WSr 240B/3, WSr 240C, WSr 242, WSr 243, WSr 244, WSr 245, WSr 245/1, WSr 246, WSr 247, WSr 247/1, WSr 248/1, WSr 248/2, WSr 248/3, WSr 248/4, WSr 248/5, WSr 248/6, WSr 248/7, WSr 248/8, WSr 248A, WSr 248A/1, WSr 248B, WSr 248C, WSr 248D, WSr 248E, WSr 248F, WSr 249/1, WSr 249/2/1, WSr 249/2/2,WSr 249/2/3, WSr 250/1/1, WSr 250/1/2, WSr 250/2, WSr 254, WSr 254/1/1, WSr 254/1/2,WSr 254/2, WSr 254A/1, WSr 254A/2.

    - *Als het feit is gepleegd op of na 1 juli 2024 dan zijn 1 of meer van de volgende artikelen ten laste gelegd:*

WSr 240, WSr 241/1, WSr 241/2, WSr 242, WSr 243/1, WSr 243/2, WSr 244, WSr 245/1, WSr 245/1/A, WSr 245/1/B, WSr 245/1/C, WSr 245/1/D, WSr 245/2, WSr 246/1, WSr 246/1/A, WSr 246/1/B, WSr 246/1/C, WSr 246/1/D, WSr 246/2, WSr 247/1, WSr 247/2, WSr 248/1, WSr 248/2, WSr 249/1, WSr 249/2, WSr 250/1, WSr 250/2, WSr 250A, WSr 251/1/A, WSr 251/1/B, WSr 251/1/C, WSr 251/2, WSr 252, WSr 253, WSr 253A, WSr 254/1/A, WSr 254/1/B, WSr 254/1/B/1, WSr 254/1/B/2, WSr 254/1/B/3, WSr 254/1/C, WSr 254/1/D, WSr 254/1/E, WSr 254/2, WSr 254/3, WSr 254C, WSr 254C/1, WSr 254C/2, WSr 254D

- Deze cijfers zijn indicatief. Ze geven een zo goed mogelijke representatie op basis van de informatie die op dit moment beschikbaar is uit de voor de Rechtspraak beschikbare managementinformatiesystemen.
- Het gaat zowel om zaken met minderjarige als meerderjarige verdachten.
- Deze cijfers hebben betrekking op het grondfeit. Voor zover dat juridisch mogelijk is kan het daarbij zowel gaan om voorbereiding van het grondfeit, poging tot het grondfeit of het voltooide grondfeit. Daarnaast kan – voor zover dat juridisch mogelijk is – (ook) sprake zijn van deelneming aan het grondfeit (medeplegen, medeplichtigheid, uitlokking of doen plegen van het grondfeit).
- Aantallen zijn afgerond op tientallen.

Vraag (12):
Hoeveel personen zijn veroordeeld voor zware misdrijven in de afgelopen vijf jaar en wat is hiervan het percentage met een migratieachtergrond? Kunt u een uitsplitsing maken per jaar?

Antwoord:
In de tabel hieronder staat per jaar van afdoening het aantal zaken waarin het betreffende delict (1 of meer van de genoemde wetsartikelen) bewezen is verklaard door de rechtbank.

In de voor de Rechtspraak beschikbare managementinformatiesystemen is geen informatie beschikbaar over of een veroordeelde een migratieachtergrond heeft.

Toelichting

- Deze cijfers zijn indicatief. Ze geven een zo goed mogelijke representatie op basis van de informatie die op dit moment beschikbaar is uit de voor de Rechtspraak beschikbare managementinformatiesystemen.
- Het gaat zowel om zaken met minderjarige als meerderjarige verdachten.
- Deze cijfers hebben betrekking op het grondfeit. Voor zover dat juridisch mogelijk is kan het daarbij zowel gaan om voorbereiding van het grondfeit, poging tot het grondfeit of het voltooide grondfeit. Daarnaast kan – voor zover dat juridisch mogelijk is – (ook) sprake zijn van deelneming aan het grondfeit (medeplegen, medeplichtigheid, uitlokking of doen plegen van het grondfeit).
- Aantallen zijn afgerond op tientallen.
- Bron InfoRM, draaidatum 13-10-2026

Vraag (13):
Kunt u een uitsplitsing maken van de afgelopen vijf jaar met daarin het aantal personen die een terbeschikkingstelling (tbs)-maatregel opgelegd hebben gekregen en daarin opnemen wat het percentage personen met een migratieachtergrond betreft?

Antwoord:
De RvdR publiceert met enige regelmaat het aantal door de rechter opgelegde tbs-maatregelen. De gepubliceerde cijfers zijn echter niet actueel en betreffen vonnissen in eerste aanleg, die nog niet onherroepelijk zijn geworden.
Een meer actueel beeld geven de jaarlijkse cijfers van tbs-dwang zaken die zijn ingeschreven bij DJI. Deze cijfers treft u aan in de tabel in de bijlage.
Bij de RvdR en bij DJI wordt de migratieachtergrond niet geregistreerd.

Vraag (14):
Kunt u een uitsplitsing maken van de afgelopen vijf jaar met daarin opgenomen het aantal keer dat het Openbaar Ministerie (OM) eiste een verdachte te veroordelen voor groepsgedrag?

Antwoord:
Er kan geen uitsplitsing worden gemaakt van het aantal keren dat het OM in de afgelopen vijf jaar een veroordeling voor groepsgedrag heeft geëist. Het strafrecht kent de term ‘groepsgedrag’ als zodanig niet. Strafbaar groepsgedrag kan onder verschillende delictsomschrijvingen vallen, die ook andere gedragingen kunnen omvatten. Het OM registreert uitsluitend op delict, waardoor het aantal zaken niet kan worden achterhaald.

Vraag (15):
Wanneer wordt de motie-Faber (Kamerstuk 29 628, nr. 1330) ten uitvoer gelegd?

Antwoord:
De minister van Justitie en Veiligheid is hierover in gesprek met de korpschef en informeert uw Kamer in het tweede halfjaarbericht politie over de stand van zaken.

Vraag (16):
Wanneer wordt de motie-Faber (Kamerstuk 36 945-VI, nr. 13) ten uitvoer gelegd?

Antwoord:
De motie Faber verzoekt de regering burgers te informeren bij wijzigingen inzake het hebben van een strafblad. De Staatssecretaris van JenV zal uw Kamer in de eerste helft van 2027 informeren over de toegezegde verkenning hiernaar. Daarbij wordt alvast opgemerkt dat het

om een ongedekte motie gaat, terwijl aan de uitvoering kosten zijn verbonden.

Vraag (17):
Kunt u een uitsplitsing maken van het aantal personen dat in de afgelopen vijf jaar is uitgezet wegens een veroordeling en daarin opnemen het land van herkomst?

Antwoord:
Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS'ers) kunnen zowel zelfstandig als gedwongen vertrekken. In de tabel is daarom het totaal aantoonbaar vertrek van VRIS'ers weergegeven (zie bijlage)

Vraag (18):
Wat kost een persoon met tbs met voorwaarden per dag en hoe zijn deze kosten opgebouwd?

Antwoord:
Tbs met voorwaarden valt binnen de JenV-begroting onder het onderdeel Klinische behandelplaatsen forensische zorg. Deze wordt uitgevoerd op verschillende beveiligingsniveaus. Hiervan is de gemiddelde prijs 874 euro per plaats per dag conform de begroting van 2027. De gemiddelde prijs van 874 euro heeft echter betrekking op alle forensische titels (waaronder de tbs-voorwaarden) een verdere uitsplitsing naar alleen tbs-voorwaarden is niet te maken.

De tarieven voor de forensische zorg worden vastgesteld door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). De NZa berekent de tarieven op basis van een periodiek kostprijsonderzoek naar de werkelijke kosten in de sector. Hierin worden directe tijd (patiëntgebonden tijd), indirecte tijd (administratie, overleg, reistijd), en overhead meegenomen.

Vraag (19):
Wat kost een persoon met tbs met dwangverpleging per dag en hoe zijn deze kosten opgebouwd?

Antwoord:
De gemiddeld geraamde kosten in 2027 per plaats van tbs-dwang bedragen 873 euro per dag.
De tarieven worden vastgesteld door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). De NZa berekent de tarieven op basis van een periodiek kostprijsonderzoek naar de werkelijke kosten in de sector. Hierin worden directe tijd (patiëntgebonden tijd), indirecte tijd (administratie, overleg, reistijd), en overhead meegenomen.

Vraag (20):
Wat kost een gedetineerde per dag en hoe zijn deze kosten opgebouwd?

Antwoord:
De kostprijs per dag van een operationele capaciteitsplek in het gevangeniswezen is conform de ontwerpbegroting 2027 €506. Deze is als volgt opgebouwd (zie bijlage).

Vraag (21):
Kunt u aangeven hoe vaak het in de afgelopen vijf jaar is voorgekomen dat het OM een gevangenisstraf heeft geëist en de rechter de zaak afdeed zonder strafvervolging?

Antwoord:
Het is niet mogelijk aan te geven hoe vaak dit in de afgelopen vijf jaar is voorgekomen. De Rechtspraak heeft aangegeven dat deze informatie niet uit de managementinformatiesystemen kan worden gehaald. Ook kunnen de benodigde gegevens niet uit de systemen van het OM worden gegenereerd.

Vraag (22):
Hoe verklaart u het tekort aan zedenrechercheurs?

Antwoord:
De politie is continu bezig om de capaciteit in de opsporing te verhogen. Dit lukt steeds beter,

maar door, onder andere, de krapte op de arbeidsmarkt zal dit een uitdaging blijven. Voor de zedenketen geldt bovendien dat medewerkers te maken hebben met impactvolle zaken. Dit maakt dit beroep extra veeleisend en zet de instroom en langdurige inzetbaarheid onder druk.

De politie werkt voortdurend aan de werving en selectie voor de teams opsporing seksuele misdrijven en kijkt hierbij ook naar alternatieve mogelijkheden, zoals de instroom van specialistische zij-instromers met kennis van (online) seksuele misdrijven.

Vraag (23):
Hoeveel woningen en/of lokalen zijn er in de afgelopen vijf jaar door burgemeesters gesloten en wat was de sluitingsduur?

Antwoord:
Er is geen landelijk totaalbeeld van het aantal sluitingen of de sluitingsduur op grond van artikel 13b Opiumwet en artikel 174a Gemeentewet. De driejaarlijkse WODC-monitor die op verzoek van ministerie van Justitie en Veiligheid wordt uitgevoerd biedt uitsluitend inzicht in de toepassing van artikel 13b Opiumwet door een beperkte groep responderende gemeenten. De resultaten worden weergegeven in percentages, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen de a-grond (drugshandel) en de b-grond (voorbereidingshandelingen). Vanwege het beperkte aantal deelnemende gemeenten kunnen deze percentages niet worden vertaald naar landelijke aantallen.

Vraag (24):
Kunt u een uiteenzetting maken van de afgelopen vijf jaar van hoeveel van die sluitingen de rechter is overgegaan tot intrekking van het besluit of het verkorten van de sluitingsduur en daarbij de twee verschillende vormen uitsplitsen?

Antwoord:
Er zijn landelijk geen cijfers beschikbaar over het intrekken van besluiten of over het verkorten van de sluitingsduur, omdat deze specifieke gegevens niet als zodanig worden vastgelegd in de managementinformatiesystemen van de Rechtspraak. In deze systemen wordt enkel een beperkte hoeveelheid gegevens vastgelegd, specifiek ten behoeve van de sturing en verantwoording van de Rechtspraak en ten behoeve van onderzoek en beleidsontwikkeling. Voor artikel 174a Gemeentewet zijn er geen kwalitatieve gegevens beschikbaar. Voor artikel 13b Opiumwet geeft de WODC-monitor een analyse van gepubliceerde rechtspraak. Ten aanzien van de a-grond (drugshandel) verklaarden rechtbanken circa 79% van de beroepen ongegrond, 18% gegrond en in circa 2% is de duur van de sluiting gematigd. Bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State werd in circa 68% van de zaken de burgemeester gevolgd; in 25% van de zaken is gegrond verklaard en in 4% van de zaken werd de duur gematigd. Ten aanzien van de b-grond (voorbereidingshandelingen) verklaarden rechtbanken circa 71% ongegrond, 18% gegrond en in circa 9% is de duur gematigd. Bij de Afdeling werd in 85% van de zaken de burgemeester gevolgd; 16% van de zaken is (gedeeltelijk) gegrond verklaard.

Vraag (25):
In welke gemeenten worden de AHOGJ-criteria actief gehandhaafd?

Antwoord:
De AHOJGI-criteria staan opgeschreven in de Aanwijzing Opiumwet van het Openbaar Ministerie en betreffen de strikte voorwaarden waaronder de verkoop van softdrugs in coffeeshops wordt gedoogd. Deze criteria maken doorgaans ook onderdeel uit van het lokale coffeeshopbeleid, waardoor er door gemeenten op kan worden gehandhaafd. Het is niet bekend in welke gemeenten de AHJOGI-criteria actief worden gehandhaafd.

De criteria houden in:

- Geen affichering (A-criterium)
- Geen harddrugs (H-criterium)
- Geen overlast (O-criterium)
- Geen toegang en verkoop aan jongeren onder de 18 jaar (J-criterium)

- Geen verkoop van grote hoeveelheden; niet meer dan 5 gram per dag per persoon (G-criterium)
- Geen verkoop aan niet-ingezetenen (I-criterium)

Uit het rapport ‘Coffeeshops in Nederland 2024’, dat is gepubliceerd door Breuer & Intraval en op 2 oktober 2025 aan uw Kamer is aangeboden, blijkt dat in 103 van de 342 gemeenten coffeeshops zijn gevestigd. 102 gemeenten hebben de H-, O- en J-criteria in hun beleid opgenomen. Eén gemeente heeft aangegeven de handhaving van de AHOJGI-criteria niet in het beleid te hebben opgenomen. Het A-criterium, het G-criterium en de maximale handelshoeveelheid zijn door vrijwel alle gemeenten in het beleid opgenomen. Het I-criterium is door 81 gemeenten opgenomen. Twee gemeenten controleren met hoge prioriteit op het I-criterium. Uit het rapport blijkt ook dat gemeenten in de jaren 2023 en 2024 in totaal 38 overtredingen van de geldende gedoogcriteria hebben geconstateerd, verspreid over 15 gemeenten.

Vraag (26):
Hoeveel zedenzaken zijn door de rechter in de afgelopen drie jaar afgedaan met een gevangenisstraf en hoe hoog betrof deze straf?

Antwoord:
Voor de beantwoording van deze vraag is gekeken naar verkrachtingszaken en aanrandingszaken in eerste aanleg. Het aantal zaken dat in de afgelopen drie jaar is afgedaan met een gevangenisstraf evenals de hoogte van deze straf is weergegeven in de tabel in de bijlage. Hieronder wordt een toelichting gegeven van de gebruikte definities.

Toelichting tabellen

- Bovenaan in de tabellen staat het aantal zaken waarin 1 of meer verkrachtingsfeiten respectievelijk aanrandingsfeiten bewezen zijn verklaard door de rechtbank. Op de rij daaronder staat het aantal daarvan waarin een gevangenisstraf of jeugddetentie is opgelegd. De rij daaronder toont het aantal zaken waarin geen gevangenisstraf of jeugddetentie is opgelegd.
- Vervolgens wordt aangegeven hoeveel daarvan 1-feitszaken betreffen: zaken waarin één feit – een verkrachtingsfeit of aanrandingsfeit – bewezen is verklaard. Voor die 1-feitszaken wordt in de onderste rij het gemiddelde van de opgelegde gevangenisstraf of jeugddetentie getoond. Alleen 1-feitszaken zijn meegenomen bij de cijfers over opgelegde straffen. Hierdoor is zeker te stellen dat de opgelegde straf enkel is opgelegd voor het hierboven gedefinieerde feit, en niet (mede) bepaald wordt door andere feiten in de zaak.

In het merendeel van de verkrachtingszaken waarin geen gevangenisstraf of jeugddetentie is opgelegd, is een Tbs-maatregel of een PIJ-maatregel opgelegd.

In de aanrandingszaken waarin geen gevangenisstraf of jeugddetentie is opgelegd, is veelal een taakstraf opgelegd.

Aanvullende toelichting tabellen

- Verkrachtingsfeiten betreffen de volgende wetsartikelen:
  - voor juli 2024: artikel 242 WSr,
  - vanaf juli 2024: artikelen 243/2, 246/2, 248/2 en 250/2 WSr.
- Aanrandingsfeiten betreffen de volgende wetsartikelen:
  - voor juli 2024: artikel 246 WSr,
  - vanaf juli 2024: artikelen 241/2, 245/2, 247/2 en 249/2 WSr.

- Als in een zaak zowel verkrachtingsfeiten als aanrandingsfeiten bewezen zijn verklaard, komt die zaak in beide tabellen voor.
- Deze cijfers hebben betrekking op het betreffende grondfeit. Voor zover dat juridisch mogelijk is kan het daarbij zowel gaan om voorbereiding van het grondfeit, poging tot

het grondfeit of het voltooide grondfeit. Daarnaast kan – voor zover dat juridisch mogelijk is – (ook) sprake zijn van deelneming aan het grondfeit (medeplegen, medeplichtigheid, uitlokking of doen plegen van het grondfeit).
- Het gaat zowel om zaken met minderjarige als meerderjarige verdachten.
- De cijfers zijn indicatief. Ze geven een zo goed mogelijke representatie op basis van de informatie die op dit moment beschikbaar is uit de voor de Rechtspraak beschikbare managementinformatiesystemen.
- Aantallen zijn afgerond op vijftallen. Door de afrondingen kan de optelling afwijken van de som van de (afgeronde) delen. De optelling is in dat geval niet kloppend gemaakt om zo dicht mogelijk bij de niet-afgeronde aantallen te blijven.

Vraag (27):
Kunt u nader beschrijven op welke manier u de passantenproblematiek aan gaat pakken en hoeveel dat de afgelopen vijf jaar al heeft gekost?

Antwoord:
Op dit moment wachten circa 280 zogeheten tbs-passanten in een penitentiaire inrichting (PI) op een behandeling in een tbs-kliniek. De tbs-gestelde wacht in deze periode op de start van de behandeling. Dit legt niet alleen extra druk op de detentiecapaciteit, maar zorgt ook voor extra kosten, aangezien een tbs-passant recht heeft op een schadevergoeding wanneer de passantentermijn langer duurt dan vier maanden.

De afgelopen vijf jaar is het aantal passanten sterk opgelopen. In 2021 waren er gemiddeld 64 passanten. Ook de lengte van de passantentijd is toegenomen. Hierdoor is het totale bedrag aan schadevergoedingen die aan passanten worden uitgekeerd ook toegenomen van in totaal 25.150 euro in 2021 naar in totaal 545.580 euro in 2025. Het overzicht per jaar vindt u in de bijlage.

De betalingen worden pas gedaan nadat iemand in een tbs-kliniek is geplaatst. De strafrechter kan in zijn vonnis oordelen dat de dader een schadevergoeding moet betalen aan het slachtoffer. De passantenvergoeding kan geheel of gedeeltelijk worden ingehouden ten behoeve van schadevergoedingsmaatregelen die de tbs-veroordeelde moet betalen aan de Staat ten behoeve van het slachtoffer. Tevens kan de passantenvergoeding worden verrekend met eventuele openstaande boetes binnen het strafdomein.

De SJenV heeft in de laatste voortgangsbrief forensische zorg van maart 2026 aangekondigd zich in te spannen om de capaciteitsproblematiek in de forensische zorg aan te pakken door te kijken naar in-, door- en uitstroom. Er zijn uitbreidingen gepland bij de bestaande zorginstellingen (zowel Rijks- als particulier). Naar verwachting wordt hiermee voorzien in ca 200 extra plaatsen. Zij verkent aanvullend onder andere de mogelijkheden om tijdens verblijf in de gevangenis, in afwachting van plaatsing in een tbs-kliniek, tbs-gestelden voor te bereiden op de behandeling. Daarnaast kijkt zij of er mogelijkheden zijn voor een versnelde doorstroom van specifieke groepen in de forensische zorg naar lagere beveiligingsniveaus. Hiermee kunnen op termijn 50 plekken worden vrijgespeeld. Tot slot spant zij zich in voor een verbeterde uitstroom naar gemeenten.

Vraag (28):
Hoeveel heeft de Staat uitgekeerd aan schadevergoedingen ten gevolge van het niet op tijd afronden van een strafzaak?

Antwoord:
Lange doorlooptijden in strafzaken worden in de regel door de rechter meegewogen in de strafmaat en kunnen leiden tot strafvermindering. Het komt in beperkte mate voor dat schadeverzoeken voor lange doorlooptijden bij het OM worden ingediend. Het OM houdt geen registratie bij van de uitgekeerde schadevergoedingen ten gevolge van het niet op tijd afronden van een strafzaak. Daarnaast kan de Raad voor de rechtspraak schadevergoeding uitkeren in geval van overschrijving van de redelijke termijn. Voor zover de Raad voor de rechtspraak heeft kunnen nagaan is tot op heden geen schadevergoeding uitgekeerd wegens overschrijding van de redelijke termijn in strafzaken.

Vraag (29):

Hoeveel sociaal raadslieden zijn er in Nederland? Hoe heeft zich dit de afgelopen tien jaar ontwikkeld?

Antwoord:

- Er zijn geen cijfers over het exacte aantal sociaal raadslieden in Nederland. Dat komt omdat sociaal raadslieden een lokale voorziening is die verspreid over het land verschillende verschijningsvormen en benamingen kent. Naar schatting zijn in ongeveer de helft van de Nederlandse gemeenten sociaal raadslieden actief. Uit een recente dataset van Divosa blijkt dat op ca. 360 plekken in Nederland enige vorm van dienstverlening toegankelijk is voor burgers die onder de noemer sociaal raadslieden kan worden geschaard. Bij dat aantal kan het ook gaan om meerdere locaties binnen een stad/gebied.
- Er zijn geen accurate cijfers om in generieke zin iets over de ontwikkeling in de afgelopen 10 jaar te kunnen zeggen.

Vraag (30):
Hoeveel zou het naar schatting kosten om een extra Huis van het Recht te openen?

Antwoord:
Het Huis van het Recht bestaat in verschillende varianten: een feitelijk huis waar partners bij elkaar zitten, een netwerkvariant die structureel samenwerken regelt en dan bestaan er nog andere samenwerkingsverbanden die onder een andere naam dezelfde dienstverlening bieden. Eén locatie waar verschillende organisaties inhuizen kan hogere eenmalige kosten met zich meebrengen, maar daarna lagere kosten hebben doordat de samenwerking op locatie minder tijd kost. Een variant waarin er qua huisvesting voor organisaties niets verandert maar er wel intensiever wordt samengewerkt, vraagt aan de andere kant meer langdurige extra personele inzet. De kosten zijn ook afhankelijk van het aantal zaken, daar is op voorhand geen zicht op. Omdat de kosten zo afhankelijk zijn van gemaakte keuzes en het volume van zaken, is het niet zomaar mogelijk om een inschatting van de kosten te geven.

Vraag (31):
Hoeveel zou het kosten om in iedere regio een vrouwenrechtswinkel op te zetten?

Antwoord:
Er zijn in Nederland op dit moment vijf vrouwenrechtswinkels. Een deel daarvan wordt volledig gerund door studenten die hun werkzaamheden vrijwillig verrichten. Bij andere vrouwenrechtswinkels werken naast studenten op vrijwillige basis, ook een betaalde projectleider en een gespecialiseerde jurist om de kwaliteit en continuïteit van het werk te waarborgen.

Er is geen eenduidig beeld van de kosten van een vrouwenrechtswinkel. De vrouwenrechtswinkels zijn aparte organisaties die zich in verschillende delen van het land bevinden en er is geen landelijke coördinatie of sturing op de vrouwenrechtswinkels. Er is daardoor niet één bron die de benodigde informatie kan verstrekken. Op basis van de beperkte beschikbare informatie is hieronder gepoogd een grove schatting te geven. Belangrijk daarbij is dat dit is gebaseerd op beperkte bronnen en dat een bewezen onderbouwing van beide bedragen ontbreekt. Nader onderzoek kan leiden tot een betere inschatting van de benodigde kosten.

Uit gesprekken met de vrouwenrechtswinkels in Utrecht en Amsterdam en twee bij deze rechtswinkels betrokken organisaties, te weten Femmes for Freedom (Utrecht) en Stichting Clara Wichmann (Amsterdam) komt een globale kosteninschatting. Uitgaande van twee betaalde krachten (een projectleider en jurist) hebben deze vrouwenrechtswinkels ongeveer € 300.000,- per jaar nodig. Dit bedrag is inclusief noodzakelijke organisatiekosten (huisvesting, kantoorinrichting en onkosten). Belangrijke kanttekening hierbij is dat het onzeker is of dit bedrag in alle gevallen toereikend zal zijn, dat is mede afhankelijk van de beschikbare huisvesting, onvermijdelijke onkosten etc. Uitgaande van dit bedrag zou het totaalbedrag voor

de vijf bestaande rechtswinkels uitkomen op € 1,5 mln. per jaar.

Uitgaande van 12 provincies (regio's is niet een eenduidig begrip) met ieder een vrouwenrechtswinkel tegen het hierboven genoemde bedrag, dan komen de geschatte kosten in op € 3,6 mln. per jaar. Met de kosten voor landelijke coördinatie en om eventuele onvoorziene kosten op te vangen, komt een grove schatting uit op een totaal van € 5 mln. per jaar.

Vraag (32):
Hoeveel zou het kosten om de bestaande vrouwenrechtswinkels structureel te financieren?

Antwoord:
Zie antwoord vraag 31, ivm overlapping zijn deze vragen samengevoegd.

Vraag (33):
Hoe groot is het tekort aan zedenrechercheurs momenteel?

Antwoord:
Binnen de politie is de aanpak van seksuele misdrijven belegd bij twee specialistische teams; de Teams Opsporing Seksuele Misdrijven (TOSM's) en de Teams Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK's).

Afgelopen jaren zijn verschillende investeringen gedaan voor het uitbreiden van de formatie van de Teams Opsporing Seksuele Misdrijven (voorheen zedenrecherche) om de werkvoorraden terug te dringen en de verwachte stijging van het aantal meldingen en aangiften als gevolg van de invoering van de Wet seksuele misdrijven op 1 juli 2024 te kunnen opvangen. Deze formatie-uitbreidingen zijn inmiddels afgerond. Dit resulteerde eind 2025 in een formatiesterkte van 708 fte voor de TOSM's. De bezetting is momenteel 669 fte [1].

Aanvullend op de TOSM's zijn de TBKK's belast met de aanpak van online seksueel kindermisbruik en Transnationaal Seksueel Kindermisbruik (TSK). Vanwege de enorme groei van het aantal meldingen en de toegenomen complexiteit van onderzoeken zijn er de afgelopen jaren diverse investeringen gedaan in de aanpak van online seksueel kindermisbruik (waaronder TSK). Als gevolg hiervan zijn de TBKK's met 26 fte uitgebreid naar een totale formatie van 186 fte, met een gerealiseerde bezetting van 155 fte [2].

[1] Peildatum: 1 oktober 2026.
[2] Peildatum: 1 oktober 2026.

Vraag (34):
Hoe lang zijn de wachttijden momenteel bij de zedenrecherche?

Antwoord:
De Kamer wordt, in opvolging van een motie van de leden Michon-Derkzen en Van der Werf, halfjaarlijks geïnformeerd over het aantal meldingen, aangiftes en werkvoorraden bij de politie op het terrein van zedenzaken [1].

Zoals opgenomen in het eerste halfjaarbericht politie 2026 zijn de werkvoorraden zedenzaken licht gestegen (met 8%) ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Tegelijkertijd kreeg de politie ook te maken met een stijging van 9% van het aantal aangiftes van een seksueel misdrijf, in totaal deden er in dezelfde periode 1676 slachtoffers aangiften van seksueel misdrijf bij de politie. Het aantal aangiftes dat langer dan zes maanden in voorraad ligt, daalde in het eerste halfjaar van 2026. Dit laat zien dat er onder toenemende druk grote inspanningen worden geleverd door de teams opsporing seksuele misdrijven [2].

De Kamer zal in het tweede halfjaarbericht, dat voor het einde van het jaar met de Kamer gedeeld wordt, een update krijgen over de werkvoorraad op het terrein van zedenzaken, conform bovengenoemde motie.

[1] Kamerstukken II 2021/22, 31015 nr. 249.
[2] Zie in bijlage 3. p.22 van het eerste Halfjaarbericht Politie 2026 de gedetailleerde

werkvoorraden van zedenzaken (Politie | Tweede Kamer der Staten-Generaal)

Vraag (35):
Hoeveel zedenzaken kunnen momenteel niet worden opgepakt door de politie, vanwege een gebrek aan zedenrechercheurs?

Antwoord:
Elk zedenslachtoffer moet erop kunnen rekenen dat hij of zij bij de politie terecht kan voor het doen van aangifte. Hierbij is het van belang dat aangiften zorgvuldig worden opgepakt. Binnen de Teams Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK's) en de Teams Opsporing Seksuele Misdrijven (TOSM's) wordt hard gewerkt om zoveel mogelijk zedenzaken op te pakken en tot een goed einde te brengen. Tegelijkertijd zien we een toegenomen aantal meldingen en aangiften i.v.m. de Wet seksuele misdrijven en ook toenemende complexiteit van zaken. Hierdoor vragen zaken meer politiecapaciteit.

Alle aangiftes van seksuele misdrijven die bij TOSM binnenkomen worden beoordeeld aan de hand van het sturingsmodel. Daarnaast kunnen TOSM's ambtshalve een strafrechtelijk onderzoek starten zonder dat daar een aangifte aan ten grondslag ligt. Van alle onderzoekdossiers (zaken) wordt momenteel 50% vroegtijdig beëindigd. Dit gebeurt om uiteenlopende redenen, zoals de wens van het slachtoffer om voor een alternatieve afdoening te kiezen of een gebrek aan opsporingsindicaties. Bovendien is het belangrijk om te benadrukken dat het maken van keuzes in de opsporing inherent is aan het werk van het Openbaar Ministerie (OM) en de politie en plaats vindt onder gezag van het OM.

Vraag (36):
Hoeveel zedenrechercheurs zouden er extra moeten worden aangenomen om ervoor te zorgen dat alle aangiftes kunnen worden opgepakt en de wachttijden terug te brengen tot de geldende normen? Hoeveel zou dit kosten?

Antwoord:
Zoals aangegeven bij de beantwoording van vraag 33 zijn de afgelopen jaren verschillende investeringen gedaan in de Teams Opsporing Seksuele Misdrijven (TOSM's) en Teams Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK's) binnen de politie. Ook dit kabinet zal, conform ambities in het coalitieakkoord, een impuls geven aan de operationele slagkracht van de politie voor de aanpak van online seksuele misdrijven. In de ontwerpbegroting zijn vanaf 2027 middelen gereserveerd voor de aanpak van online seksuele misdrijven. De middelen zullen in tranches vrijkomen, startend met 3.5 miljoen euro voor 2027 naar oplopend structureel 15 miljoen euro vanaf 2030.

Hoewel deze aanvullende middelen de politie de mogelijkheid bieden om de formatie uit te breiden, blijft het een uitdaging om de formatie te vullen omdat het werk van de teams opsporing seksuele misdrijven en TBKK's niet voor iedereen is. Het werk is impactvol en vergt specialistische kennis en expertise. Deze uitdagingen blijven waarschijnlijk gelden wanneer er boven op deze uitbreidingen extra fte's worden toegevoegd.

De TOSM's en TBKK's van de politie hebben te maken met een groei van het aantal meldingen/incidenten van online seksueel (kinder-)misbruik en daarmee de toenemende data en complexiteit van opsporingsonderzoeken, onder meer door *Artificial Intelligence* en *end-to-end encryptie*. De hoeveelheid meldingen en incidenten blijft dan ook groter dan de beschikbare politiecapaciteit, waardoor prioritering van de opsporingscapaciteit noodzakelijk is. Hierbij geldt dat de hoogste prioriteit wordt gegeven aan zaken waar het maatschappelijk effect het grootst is, dat wil zeggen wanneer slachtoffers ontzet worden uit acute misbruiksituaties, zowel nationaal als internationaal.

Daarnaast werken de verschillende organisaties binnen de strafrechtketen in gezamenlijkheid aan het verkorten van de doorlooptijden in zedenzaken. Met het Actieplan Versterken Ketenaanpak Zedenzaken, dat op 31 december 2025 is afgerond, hebben de ketenpartners gezamenlijk maatregelen doorgevoerd die structureel moeten bijdragen aan het verkorten van doorlooptijden en aan verdere professionalisering van de aanpak van zedenzaken [1].

[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 34 843, nr. 63

Vraag (37):
Hoeveel zou het kosten om het aantal zedenrechercheurs te verdubbelen?

Antwoord:
Uitgaande van een formatiesterkte van 708 fte voor de Teams Opsporing Seksuele Misdrijven (TOSM's) en 186 fte voor Teams Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK's), samen 894 fte politiemedewerkers voor de aanpak van seksuele misdrijven. De voorgenomen capaciteitsuitbreiding vanuit het coalitieakkoord wordt hier buiten beschouwing gelaten. Om de formatie uit te breiden met nog eens 894 fte, berekend met de normtarieven van gemiddeld schaal 8, moet men rekenen op een minimale kostenpost van tussen de 150 en 160 miljoen euro. Zie ook de beantwoording van vraag 36.

Vraag (38):
Hoeveel capaciteit is er momenteel bij de politie om aangiftes op het gebied van deepfake porno op te pakken?

Antwoord:
Er is binnen de politie geen specialistisch team dat verantwoordelijk is voor de aanpak van deepfake porno. Dit wordt, afhankelijk van de concrete casuïstiek, door verschillende teams binnen de politie opgepakt, zoals het Team High Tech Crime (THTC), de Teams Opsporing Seksuele Misdrijven (TOSM's) en de Teams Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK's).

Vraag (39):
Hoe vult u de coördinerende rol in met betrekking tot de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten? Welke activiteiten worden in 2027 ondernomen om deze rol invulling te geven?

Antwoord:
MJenV is verantwoordelijk voor de overkoepelende coördinatie met betrekking tot de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke). Vakministers zijn verantwoordelijk voor de implementatie van de wet voor de sectoren waarvoor zij zijn aangewezen als 'bevoegde autoriteit' onder de wet. MJenV bewaakt hierbij de correcte en waar nodig uniforme uitvoering van de wet en faciliteert de samenwerking tussen de verschillende departementen door onder andere het beleggen van afstemmingmomenten, het verspreiden van handreikingen en het organiseren van een netwerkdag.
De Wwke is in 2026 in werking getreden en in 2027 gaat MJenV (NCTV) verder met het implementatieproces. De NCTV focust zich daarbij op de ondersteuning van de vakdepartementen bij het uitvoeren van hun verantwoordelijkheden onder de wet, met name op het gebied van informatie-uitwisseling, kennisdeling en capaciteitsopbouw. Zo werkt de NCTV aan manieren om kennis, signalen en duiding te bundelen en te zorgen voor gedeeld (dreigings-)beeld tussen publieke en private partners, waar mogelijk gekoppeld aan een handelingsperspectief. Ook worden bij nieuwe ontwikkelingen en inzichten waar mogelijk duiding en handreikingen opgesteld om risico's te mitigeren. Denk bijvoorbeeld aan een aanpak van ongeautoriseerde drones, maar ook het in beeld brengen van intersectorale afhankelijkheden.

Vraag (40):
Hoeveel budget is er beschikbaar in 2027 voor uitvoering van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten en hoe is dit verdeeld over de verschillende ministeries?

Antwoord:
Er is geen overkoepelend budget beschikbaar voor de uitvoering van de Wwke. De coördinatie van de Wwke valt onder de reguliere apparaatskosten van JenV. Vakministers zijn verantwoordelijk voor de toepassing van de Wwke binnen de sectoren die onder hun beleidsverantwoordelijkheid vallen. Activiteiten en bijbehorende budgetten ten behoeve van de taken van de vakdepartementen voor uitvoering van de Wwke komen uit de plannen en begroting van de desbetreffende vakdepartementen zelf.

Vraag (41):

Welke doelen zijn er gesteld om te behalen in 2027 met betrekking tot de wet weerbaarheid kritieke entiteiten?

Antwoord:
MJenV is verantwoordelijk voor de overkoepelende coördinatie met betrekking tot de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke). Vakministers zijn verantwoordelijk voor de implementatie van de wet voor de sectoren waarvoor zij zijn aangewezen als ‘bevoegde autoriteit’ onder de wet. MJenV bewaakt hierbij de correcte en waar nodig uniforme uitvoering van de wet en faciliteert de samenwerking tussen de verschillende departementen door onder andere het beleggen van afstemmingmomenten, het verspreiden van handreikingen en het organiseren van een netwerkdag.
De Wwke is in 2026 in werking getreden en in 2027 gaat MJenV (NCTV) verder met het implementatieproces. De NCTV focust zich daarbij op de ondersteuning van de vakdepartementen bij het uitvoeren van hun verantwoordelijkheden onder de wet, met name op het gebied van informatie-uitwisseling, kennisdeling en capaciteitsopbouw. Zo werkt de NCTV aan manieren om kennis, signalen en duiding te bundelen en te zorgen voor gedeeld (dreigings-)beeld tussen publieke en private partners, waar mogelijk gekoppeld aan een handelingsperspectief. Ook worden bij nieuwe ontwikkelingen en inzichten waar mogelijk duiding en handreikingen opgesteld om risico’s te mitigeren. Denk bijvoorbeeld aan een aanpak van ongeautoriseerde drones, maar ook het in beeld brengen van intersectorale afhankelijkheden.

Vraag (42):
Welk budget is er beschikbaar in 2027 met betrekking tot de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten voor het beschermen van onze drinkwatervoorziening?

Antwoord:
Er is geen overkoepelend budget beschikbaar voor de uitvoering van de Wwke. De coördinatie van de Wwke valt onder de reguliere apparaatskosten van JenV.
Vakministers zijn verantwoordelijk voor de toepassing van de Wwke binnen de sectoren die onder hun beleidsverantwoordelijkheid vallen. Activiteiten en bijbehorende budgetten ten behoeve van de taken van de vakdepartementen voor uitvoering van de Wwke komen uit de plannen en begroting van de desbetreffende vakdepartementen zelf.
De kritieke entiteiten zijn in 2026 aangewezen. In 2027 ligt de focus op het ondersteunen van kritieke entiteiten door bijvoorbeeld het ontwikkelen van richtsnoeren of het verlenen van bijstand in het geval van crisis- of noodsituaties. De departementen leggen hier via hun eigen lijnen naar de kamer verantwoording over af.
In aanvulling hierop wordt gewerkt aan weerbaarheid verhogende maatregelen. Zo werkt de NCTV aan een schaarste verdelingsmechanisme, zodat we bij grote schaarste middelen over kritieke sectoren kunnen verdelen. Hierbij werkt de NCTV onder andere samen met partijen uit de spoorsector en de haven van Rotterdam. Als onderdeel van dit traject wordt ook een handreiking opgesteld om binnen sectoren verdringingsreeksen op te stellen. Daarnaast werkt de NCTV momenteel samen met vakdepartementen en kritieke entiteiten uit de sectoren gas, olie, elektriciteit, water, spoor en luchtvaart in een pilot met het doel te verkennen wat nodig is om dreigingsinformatie en vroegtijdige waarschuwingen tussen overheid en kritieke entiteiten wederzijds te kunnen uitwisselen. Tot slot brengt de NCTV kritieke infrastructuur in beeld en werkt het met de Nationale Politie en Defensie aan afspraken over de fysieke bescherming van kritieke infrastructuurobjecten.

Vraag (43):
Welke activiteiten worden in 2027 ondernomen met betrekking tot de uitvoering van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten?

Antwoord:
MJenV is verantwoordelijk voor de overkoepelende coördinatie met betrekking tot de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke). Vakministers zijn verantwoordelijk voor de implementatie van de wet voor de sectoren waarvoor zij zijn aangewezen als ‘bevoegde autoriteit’ onder de wet. MJenV bewaakt hierbij de correcte en waar nodig uniforme uitvoering van de wet en faciliteert de samenwerking tussen de verschillende departementen door onder andere het beleggen van afstemmingmomenten, het verspreiden van handreikingen en het organiseren van een netwerkdag.

De Wwke is in 2026 in werking getreden en in 2027 gaat MJenV (NCTV) verder met het implementatieproces. De NCTV focust zich daarbij op de ondersteuning van de vakdepartementen bij het uitvoeren van hun verantwoordelijkheden onder de wet, met name op het gebied van informatie-uitwisseling, kennisdeling en capaciteitsopbouw. Zo werkt de NCTV aan manieren om kennis, signalen en duiding te bundelen en te zorgen voor gedeeld (dreigings)beeld tussen publieke en private partners, waar mogelijk gekoppeld aan een handelingsperspectief. Ook worden bij nieuwe ontwikkelingen en inzichten waar mogelijk duiding en handreikingen opgesteld om risico's te mitigeren. Denk bijvoorbeeld aan een aanpak van ongeautoriseerde drones, maar ook het in beeld brengen van intersectorale afhankelijkheden.

Vraag (44):
Welke activiteiten worden in 2027 ondernomen met betrekking tot de uitvoering van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten en het beschermen van onze drinkwatervoorziening?

Antwoord:
De Wwke is in 2027 geïmplementeerd voor de sector drinkwater. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) is verantwoordelijk voor de weerbaarheid van onze drinkwatervoorziening, niet de Minister van Justitie en Veiligheid. In antwoord op de vraag over de bredere weerbaarheid van ons drinkwatervoorziening; aangewezen kritieke entiteiten ontvangen van de verantwoordelijke vakminister ondersteuning in de vorm van bijvoorbeeld richtsnoeren of handreikingen over dreigingen voor deze sector. Met de sector en koepel vindt structureel overleg plaats over de weerbaarheid van de sector en hoe deze te versterken. In 2027 worden deze bijeenkomsten met de sector voortgezet. De komende jaren zet IenW versneld stappen om deze sector nog weerbaarder te maken.

Vraag (45):
Welke activiteiten worden in 2027 ondernomen met betrekking tot de uitvoering van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten en het beschermen van ons spoor?

Antwoord:
Er is geen overkoepelend budget beschikbaar voor de uitvoering van de Wwke. De coördinatie van de Wwke valt onder de reguliere apparaatskosten van JenV.
Vakministers zijn verantwoordelijk voor de toepassing van de Wwke binnen de sectoren die onder hun beleidsverantwoordelijkheid vallen. Activiteiten en bijbehorende budgetten ten behoeve van de taken van de vakdepartementen voor uitvoering van de Wwke komen uit de plannen en begroting van de desbetreffende vakdepartementen zelf.
De kritieke entiteiten zijn in 2026 aangewezen. In 2027 ligt de focus op het ondersteunen van kritieke entiteiten door bijvoorbeeld het ontwikkelen van richtsnoeren of het verlenen van bijstand in het geval van crisis- of noodsituaties. De departementen leggen hier via hun eigen lijnen naar de kamer verantwoording over af.
In aanvulling hierop wordt gewerkt aan weerbaarheid verhogende maatregelen. Zo werkt de NCTV aan een schaarste verdelingsmechanisme, zodat we bij grote schaarste middelen over kritieke sectoren kunnen verdelen. Hierbij werkt de NCTV onder andere samen met partijen uit de spoorsector en de haven van Rotterdam. Als onderdeel van dit traject wordt ook een handreiking opgesteld om binnen sectoren verdringingsreeksen op te stellen. Daarnaast werkt de NCTV momenteel samen met vakdepartementen en kritieke entiteiten uit de sectoren gas, olie, elektriciteit, water, spoor en luchtvaart in een pilot met het doel te verkennen wat nodig is om dreigingsinformatie en vroegtijdige waarschuwingen tussen overheid en kritieke entiteiten wederzijds te kunnen uitwisselen. Tot slot brengt de NCTV kritieke infrastructuur in beeld en werkt het met de Nationale Politie en Defensie aan afspraken over de fysieke bescherming van kritieke infrastructuurobjecten.

Vraag (46):
Welke activiteiten worden in 2027 ondernomen met betrekking tot de uitvoering van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten en het beschermen van onze luchthavens?

Antwoord:
Er is geen overkoepelend budget beschikbaar voor de uitvoering van de Wwke. De coördinatie van de Wwke valt onder de reguliere apparaatskosten van JenV.

Vakministers zijn verantwoordelijk voor de toepassing van de Wwke binnen de sectoren die onder hun beleidsverantwoordelijkheid vallen. Activiteiten en bijbehorende budgetten ten behoeve van de taken van de vakdepartementen voor uitvoering van de Wwke komen uit de plannen en begroting van de desbetreffende vakdepartementen zelf.
De kritieke entiteiten zijn in 2026 aangewezen. In 2027 ligt de focus op het ondersteunen van kritieke entiteiten door bijvoorbeeld het ontwikkelen van richtsnoeren of het verlenen van bijstand in het geval van crisis- of noodsituaties. De departementen leggen hier via hun eigen lijnen naar de kamer verantwoording over af.
In aanvulling hierop wordt gewerkt aan weerbaarheid verhogende maatregelen. Zo werkt de NCTV aan een schaarste verdelingsmechanisme, zodat we bij grote schaarste middelen over kritieke sectoren kunnen verdelen. Hierbij werkt de NCTV onder andere samen met partijen uit de spoorsector en de haven van Rotterdam. Als onderdeel van dit traject wordt ook een handreiking opgesteld om binnen sectoren verdringingsreeksen op te stellen. Daarnaast werkt de NCTV momenteel samen met vakdepartementen en kritieke entiteiten uit de sectoren gas, olie, elektriciteit, water, spoor en luchtvaart in een pilot met het doel te verkennen wat nodig is om dreigingsinformatie en vroegtijdige waarschuwingen tussen overheid en kritieke entiteiten wederzijds te kunnen uitwisselen. Tot slot brengt de NCTV kritieke infrastructuur in beeld en werkt het met de Nationale Politie en Defensie aan afspraken over de fysieke bescherming van kritieke infrastructuurobjecten.

Vraag (47):
Welke activiteiten worden in 2027 ondernomen met betrekking tot de uitvoering van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten en het beschermen van onze havens?

Antwoord:
Er is geen overkoepelend budget beschikbaar voor de uitvoering van de Wwke. De coördinatie van de Wwke valt onder de reguliere apparaatskosten van JenV.
Vakministers zijn verantwoordelijk voor de toepassing van de Wwke binnen de sectoren die onder hun beleidsverantwoordelijkheid vallen. Activiteiten en bijbehorende budgetten ten behoeve van de taken van de vakdepartementen voor uitvoering van de Wwke komen uit de plannen en begroting van de desbetreffende vakdepartementen zelf.
De kritieke entiteiten zijn in 2026 aangewezen. In 2027 ligt de focus op het ondersteunen van kritieke entiteiten door bijvoorbeeld het ontwikkelen van richtsnoeren of het verlenen van bijstand in het geval van crisis- of noodsituaties. De departementen leggen hier via hun eigen lijnen naar de kamer verantwoording over af.
In aanvulling hierop wordt gewerkt aan weerbaarheid verhogende maatregelen. Zo werkt de NCTV aan een schaarste verdelingsmechanisme, zodat we bij grote schaarste middelen over kritieke sectoren kunnen verdelen. Hierbij werkt de NCTV onder andere samen met partijen uit de spoorsector en de haven van Rotterdam. Als onderdeel van dit traject wordt ook een handreiking opgesteld om binnen sectoren verdringingsreeksen op te stellen. Daarnaast werkt de NCTV momenteel samen met vakdepartementen en kritieke entiteiten uit de sectoren gas, olie, elektriciteit, water, spoor en luchtvaart in een pilot met het doel te verkennen wat nodig is om dreigingsinformatie en vroegtijdige waarschuwingen tussen overheid en kritieke entiteiten wederzijds te kunnen uitwisselen. Tot slot brengt de NCTV kritieke infrastructuur in beeld en werkt het met de Nationale Politie en Defensie aan afspraken over de fysieke bescherming van kritieke infrastructuurobjecten.

Vraag (48):
Welke activiteiten worden in 2027 ondernomen met betrekking tot de uitvoering van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten en het beschermen van onze voedselvoorziening?

Antwoord:
De Wwke is in 2027 geïmplementeerd voor de sector productie, verwerking en distributie van levensmiddelen. Het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur is primair verantwoordelijk voor de weerbaarheid van onze voedselvoorziening, niet de Minister van Justitie en Veiligheid. In antwoord op de vraag over de bredere weerbaarheid van onze voedselvoorziening; aangewezen kritieke entiteiten ontvangen van de verantwoordelijke vakminister ondersteuning in de vorm van bijvoorbeeld richtsnoeren of handreikingen over dreigingen voor deze sector. Gedurende 2027 worden voor de kritieke entiteiten die cruciaal

zijn voor onze voedselvoorziening regelmatig sectorbijeenkomsten georganiseerd. In deze bijeenkomsten wordt samengewerkt met deze partijen aan het verhogen van hun weerbaarheid. Ook wordt de sectorale risicobeoordeling voor deze sector herijkt voor de meest actuele dreigingen en wordt dit proces afgerond in 2027.

Vraag (49):
Welke activiteiten worden in 2027 ondernomen met betrekking tot de uitvoering van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten en het beschermen van onze electriciteitsvoorziening?

Antwoord:
Er is geen overkoepelend budget beschikbaar voor de uitvoering van de Wwke. De coördinatie van de Wwke valt onder de reguliere apparaatskosten van JenV.
Vakministers zijn verantwoordelijk voor de toepassing van de Wwke binnen de sectoren die onder hun beleidsverantwoordelijkheid vallen. Activiteiten en bijbehorende budgetten ten behoeve van de taken van de vakdepartementen voor uitvoering van de Wwke komen uit de plannen en begroting van de desbetreffende vakdepartementen zelf.
De kritieke entiteiten zijn in 2026 aangewezen. In 2027 ligt de focus op het ondersteunen van kritieke entiteiten door bijvoorbeeld het ontwikkelen van richtsnoeren of het verlenen van bijstand in het geval van crisis- of noodsituaties. De departementen leggen hier via hun eigen lijnen naar de kamer verantwoording over af.
In aanvulling hierop wordt gewerkt aan weerbaarheid verhogende maatregelen. Zo werkt de NCTV aan een schaarste verdelingsmechanisme, zodat we bij grote schaarste middelen over kritieke sectoren kunnen verdelen. Hierbij werkt de NCTV onder andere samen met partijen uit de spoorsector en de haven van Rotterdam. Als onderdeel van dit traject wordt ook een handreiking opgesteld om binnen sectoren verdringingsreeksen op te stellen. Daarnaast werkt de NCTV momenteel samen met vakdepartementen en kritieke entiteiten uit de sectoren gas, olie, elektriciteit, water, spoor en luchtvaart in een pilot met het doel te verkennen wat nodig is om dreigingsinformatie en vroegtijdige waarschuwingen tussen overheid en kritieke entiteiten wederzijds te kunnen uitwisselen. Tot slot brengt de NCTV kritieke infrastructuur in beeld en werkt het met de Nationale Politie en Defensie aan afspraken over de fysieke bescherming van kritieke infrastructuurobjecten.

Vraag (50):
Welke activiteiten worden in 2027 ondernomen met betrekking tot de uitvoering van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten en het beschermen van onze betalingssystemen?

Antwoord:
De Wwke is in 2027 geïmplementeerd voor de sectoren bankwezen en digitale infrastructuur voor de financiële markt. Het ministerie van Financiën is verantwoordelijk voor het weerbaar maken van onze betalingssystemen, niet de Minister van Justitie en Veiligheid. In antwoord op de vraag over de bredere weerbaarheid van onze betalingssystemen; aangewezen kritieke entiteiten ontvangen van de verantwoordelijke vakminister ondersteuning in de vorm van bijvoorbeeld richtsnoeren of handreikingen over dreigingen voor deze sector. Onder de Digital Operations Resilience Act (DORA) wordt de financiële sector al aan een hoog volwassenheidsniveau gehouden. Het ministerie van Financiën zet zich daarnaast in voor de weerbaarheid van onze betalingssystemen via andere beleidsmatige trajecten, zoals bijvoorbeeld het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer. Hierin werken brancheverenigingen, DNB en het ministerie samen voor een veilig, efficiënt en weerbaar betalingsverkeer in Nederland.

Vraag (51):
Kunt u de kosten van het experiment gesloten coffeeshopketen uiteenzetten op jaarbasis? Welk deel van de kosten kan worden voorkomen bij een stop van dit experiment?

Antwoord:
De totale kosten voor het experiment waren van 2017 tot en met 2019 2 miljoen euro. Vanaf 2020 tot en met 2024 waren de totale kosten jaarlijks 4 miljoen euro. In 2025 was dit 2,6 miljoen. Voor 2026 is er ongeveer 3 miljoen euro geraamd. Voor 2027 en 2028 zijn de verwachte kosten ongeveer 3 miljoen euro. Voor 2029 zijn de verwachte kosten 2,7 miljoen euro. De kosten worden gedragen door de ministeries van JenV en VWS. De middelen komen grotendeels ten goede aan het toezicht op het experiment, de handhaving van de regelgeving

en aan het lopende wetenschappelijk onderzoek. Het is niet de verwachting dat kosten kunnen worden voorkomen door te stoppen met het experiment. Stoppen brengt namelijk ook kosten met zich mee. Bij het tussentijds stopzetten van het experiment is ook te verwachten dat er hoge schadeclaims volgen vanuit bijvoorbeeld coffeeshops of telers, van wie de bedrijfsvoering op de (wettelijke) uitgangspunten en looptijd van het experiment is ingericht.

Vraag (52):
Hoeveel middelen worden beschikbaar gesteld voor politievrijwilligers in de komende jaren?

Antwoord:
De vergoedingen voor politievrijwilligers zijn structureel opgenomen in het begroting en beheerplan van de politie en zijn begroot onder personele kosten. Structureel gaat het om een bedrag van 7 miljoen euro.

Vraag (53):
Is er door het intrekken van het wetsvoorstel omgang grootouders vrijval ontstaan en zo ja, waar wordt dat aan besteed?

Antwoord:
Er is circa 0,4 miljoen beschikbaar gekomen die binnen het begrotingsartikel wordt ingezet voor dossiers op personen- en familierecht.

Vraag (54):
Hoeveel personen behoren er momenteel tot de lijst met zelfmelders en wat is de prognose voor 2027?

Antwoord:
De voorraad mannelijke volwassen zelfmelders bedraagt per september 2026 2.575 personen. Een prognose voor 2027 is niet mogelijk. Dit is namelijk afhankelijk van verschillende factoren die niet zijn te voorspellen, zoals bijvoorbeeld het aantal personen die de zelfmeldstatus toegekend krijgen in 2027.

Vraag (55):
Kan een overzicht per Afdeling Intensief Toezicht (AIT) worden gegeven van het aantal verdachten en veroordeelden en de inzetbare capaciteit in 2027?

Antwoord:
Op peilmoment 30 september 2026 zijn er in totaal 57 justitiabelen aanwezig in de AIT’s. Hiervan zijn er 16 aan te merken als verdachten in eerste aanleg, 14 justitiabelen zijn in hoger beroep, 24 personen ondergaan een gevangenisstraf, drie personen verblijven als TBS-passant.

Op peildatum 30 september 2026 zijn er 61 inzetbare AIT plekken verspreid over vijf locaties: PI Alphen aan den Rijn, PI Arnhem, PI Leeuwarden, PI Krimpen aan den IJssel en PI Sittard. Er staat vooralsnog geen uitbreiding van het aantal AIT plekken gepland in 2027, de verwachte inzetbare AIT capaciteit in 2027 is momenteel 61. Gepland zijn voor 2029 een AIT in Lelystad en in 2030 een AIT in Justitieel Complex Vlissingen.

Wegens veiligheidsredenen worden geen exacte cijfers per AIT-locatie gegeven.

Vraag (56):
Hoeveel BOT-transporten zijn in 2025 en in 2026 uitgevoerd?

Antwoord:
In 2025 zijn 378 BOT-transporten uitgevoerd.
In 2026 zijn van 1 januari tot en met 30 september 339 BOT-transporten uitgevoerd.

Vraag (57):
Kan een actuele kostenraming en planning voor de heropening van Penitentiaire Inrichting (PI) Almere geven?

Antwoord:
De huidige kostenraming gaat uit van een benodigd budget van 300 miljoen euro voor het gebruiksklaar maken van het gebouw. De heropening van PI Almere staat voorlopig gepland voor 2033 zoals in het Actieplan Gevangeniswezen Ruimte voor Recht is gemeld. De jaarlijkse kosten na opening vanaf 2033 bedragen naar de huidige inzichten 60 miljoen per jaar (personele en materiele kosten). Deze kosten betreffen grove ramingen en worden op basis van de uitwerking in de komende tijd verder verfijnd. De beschikbare middelen voor het actieplan komen uit het amendement Coenradie en het coalitieakkoord. Deze middelen worden ingezet voor de benodigde onderhoudswerkzaamheden (90 mln.) de overige 60 mln. wordt ingezet voor de maatregelen uit het actieplan.

Vraag (58):
Hoeveel is in de jaren 2027 t/m 2030 gereserveerd voor verduurzaming van vastgoed van de Politie en van Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)?

Antwoord:
Politie - De aanpak van het vastgoed is gericht op het behalen van duurzaamheidsdoelen op basis van een meerjarige routekaart. Het is niet mogelijk een specifiek investeringsbedrag voor verduurzaming van het vastgoed aan te geven voor de jaren 2027 t/m 2030, in de investeringsprognose voor vastgoed is duurzaamheid integraal opgenomen.

DJI - Binnen de begroting van DJI worden de kosten voor verduurzaming van het vastgoed niet specifiek geraamd, maar maken onderdeel uit van een integrale raming voor projecten. Bij de raming van renovaties wordt dus geen onderscheid gemaakt tussen bijvoorbeeld verduurzaming en vervanging en instandhouding. We nemen bij renovaties de vereiste maatregelen die nodig zijn om gedurende de levensduur van de investering te voldoen aan de wet- en regelgeving. We volgen hierbij de afspraken van het Rijksvastgoedbedrijf en de programma’s van eisen voor het desbetreffende beveiligingsniveau.

Vraag (59):
Kan worden toegelicht wat de concrete resultaten zijn van de taskforce gegevensdeling in 2025 en tot nu toe in 2026?

Antwoord:
In 2025 heeft de ambtelijke Taskforce Gegevensdeling casuïstiek op de thema’s mainports en Preventie met Gezag opgepakt. In 2026 zijn daar de prioriteiten internationaal, criminele geldstromen en publiek-private samenwerking aan toegevoegd. Samen met partners wordt doorlopend gewerkt aan het oplossen van concrete knelpunten en het komen tot structurele verbeteringen. In totaal zijn er 61 casussen opgepakt, daarvan zijn er 16 afgerond, 24 onder handen en 21 staan nog open. Een voorbeeld van een resultaat is dat met publieke en private partners intensief is ingezet op het verbeteren van informatiedeling rondom Schiphol, onder andere om te voorkomen dat personen die worden verdacht van strafbare feiten toegang krijgen tot hoog-risicolocaties. Een ander concreet voorbeeld is dat verkend wordt hoe in het Besluit politiegegevens (Bpg) een grondslag gecreëerd kan worden voor het structureel verstrekken van politiegegevens aan hypotheekverstrekkers om de aanpak van hypotheekfraude te versterken. Er wordt ook gewerkt aan een machtigingsbesluit op grond van de Wet politiegegevens (Wpg) om knelpunten in de aanpak van zorgcriminaliteit weg te nemen.

Vraag (60):
Hoeveel drones zijn in 2025 en 2026 gedetecteerd bij PI's en hoeveel daarvan waren boven de Extra Beveiligde Inrichting (EBI) of een AIT?

Antwoord:
In 2025 zijn 186 drones gedetecteerd bij een PI. In 76 gevallen is sprake geweest van een drone detectie bij een PI met AIT of EBI.
In 2026 zijn 121 drones gedetecteerd bij een PI. In 62 gevallen is sprake geweest van een drone detectie bij een PI met AIT of EBI.

*DV&O registreert niet exact waar de drone precies heeft gevlogen en of dit boven de EBI of

een AIT afdeling is geweest. Daarom zijn de detecties van inrichtingen met een specifieke afdeling opgenomen in de cijfers.
*De cijfers van 2026 zijn tot en met 30 september.

Vraag (61):
Wat is de gemiddelde leeftijd in de Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI's)?

Antwoord:
Op het peilmoment 30 september 2026 was de gemiddelde leeftijd in de JJI's 19 jaar.

Vraag (62):
Hoeveel geweldsincidenten met groene boa's zijn er het afgelopen jaar geweest?

Antwoord:
Er is geen representatief landelijk overzicht te geven van het aantal geweldsaanwendingen door groene boa's. Dit wordt door de politie niet centraal geregistreerd. Daarnaast wordt het geweldgebruik tegen groene boa's niet als een aparte categorie centraal in politiesystemen opgeslagen.

Vraag (63):
Hoeveel groene boa's beschikken op dit moment over een (vuur)wapen? Kan daarbij worden uitgesplitst hoeveel van deze groene boa's in dienst zijn van een private werkgever of publieke werkgever en over welk soort wapen zij beschikken?

Antwoord:
Binnen domein II (milieu, welzijn en infrastructuur) beschikken 489 boa's over een geweldmiddel. Het kan hierbij gaan om een korte of lange wapenstok, pepperspray en/of een vuurwapen. Er wordt door Justis niet apart bijgehouden wie van deze domein II-boa's een groene boa is, want deze kwalificatie is niet in regelgeving vastgelegd. Op dit moment beschikken 53 boa's in domein II over een vuurwapen. Van deze hen zijn er 37 in dienst van een publieke werkgever (zoals gemeenten) en 16 in dienst van een private werkgever (zoals Natuurmonumenten).

Vraag (64):
Welke cijfers zijn er bekend over het aantal criminele activiteiten uitgesplitst per soort delict in natuurgebieden over de afgelopen jaren?

Antwoord:
De politie heeft aangegeven niet over deze cijfers te beschikken. Ook is er voor zover bij de politie bekend geen lijst beschikbaar van natuurgebieden waarmee op basis van locatiecoördinaten kan worden bepaald of de delicten in een natuurgebied hebben plaatsgevonden.

Vraag (65):
Hoe vaak is het Screening Assessment for Stalking and Harassment (SASH)-instrument het afgelopen jaar gebruikt bij de politie in zaken van stalking?

Antwoord:
In de bijlage is een tabel met de gevraagde cijfers opgenomen.

Vraag (66):
Hoeveel vrouwen zijn er het afgelopen jaar omgekomen door femicide?

Antwoord:
Volgens de moord- en doodslagcijfers van het CBS zijn in Nederland in 2025 38 vrouwen omgebracht, van wie 28 door een (ex-)partner of familielid.

Vraag (67):
Hoeveel slachtofferdevices zijn er op dit moment in gebruik en hoeveel aanvragen voor het gebruik van slachtofferdevices lopen er?

Antwoord:
Op de peildatum van 14 oktober 2026 zijn 47 slachtofferdevices actief. Een slachtofferdevice wordt niet aangevraagd, het slachtofferdevice kan alleen worden ingezet als de rechter in het kader van een schorsing of in het kader van een straf elektronische monitoring (een enkelband) oplegt aan de pleger in combinatie met het slachtofferdevice.

Vraag (68):
Hoe wordt op dit moment aandacht besteed in de basisopleiding bij de politieacademie over het herkennen (van rode vlaggen) van femicide?

Antwoord:
Binnen de politie wordt continu geïnvesteerd in kennis, deskundigheid en bewustzijn van alle politiemedewerkers. In het bijzonder die van medewerkers in de basisteams, om signalen van huiselijk geweld (waaronder ex-partnerstalking) en kindermishandeling, waaronder bedreigingen van femicide, stalking en bedreiging door (ex-)partners, goed te herkennen, vroegtijdig met partners samen te werken en snel hulp te bieden aan hen die deze nodig hebben en in te grijpen als dat nodig is. Zowel in de basisopleiding als daarna. Het gaat dan onder andere om ex-partnerstalking, bedreigingen van femicide, stalking en bedreiging door (ex-)partners.

In de basisopleiding leren aspiranten beknopte basiskennis over wat femicide is en hoe zij moeten handelen en hulpverlenen als er sprake is of kan zijn van huiselijk geweld, stalking, intieme terreur of femicide. Aspiranten worden ook getraind signalen te herkennen van sociale problematiek.

Daarnaast kunnen zittende politiemedewerkers ter verdieping vervolgopleidingen volgen zoals: huiselijk geweld, kindermishandeling & stalking, eergerelateerd geweld, zicht op seksuele misdrijven en frontoffice seksuele misdrijven. Deze opleidingen helpen politiemedewerkers om beter signalen te herkennen, (geweld)risico’s in te schatten, vroegtijdig met partners samen te werken en snel hulp te bieden aan hen die deze nodig hebben en in te grijpen als dat nodig is.

Vraag (69):
Hoeveel zelfbevrijdingen uit een penitentiaire inrichting hebben in 2025 plaatsgevonden? Hoeveel zelfbevrijdingen tijdens verlof waren er in 2025, uitgesplitst naar incidenteel verlof en re-integratieverlof?

Antwoord:
In 2025 zijn er geen ontvluchtingen geweest vanuit een PI.
In totaal zijn er 171 onttrekkingen geweest. Hiervan zes maal vanuit re-integratieverlof en elf maal vanuit incidenteel verlof. In acht gevallen is het vanuit de centrale registratiesystemen niet te herleiden onder welke omstandigheden de onttrekkingen hebben plaatsgevonden. De overige 146 onttrekkingen zijn niet te kwalificeren als re-integratie of incidenteel verlof. Deze onttrekkingen bestaan grotendeels het uit onttrekking tijdens ISD buiten de PI (106) en tijdens ISD-traject verlof (29). Zie bijlage voor het totaal aantal uitgesplitste aantallen en een nadere toelichting.

Vraag (70):
Hoeveel zelfbevrijdingen uit een instelling voor de verpleging van terbeschikkinggestelden hebben in 2025 plaatsgevonden en hoeveel overige zelfbevrijdingen waren er in 2025?

Antwoord:
DJI gebruikt de term ‘ontvluchting’ voor zelfbevrijding uit een instelling en de term ‘overige onttrekkingen’ (dit houdt in het niet (op tijd) terugkeren van begeleide of onbegeleide/transmurale verlofmoment) voor overige zelfbevrijding.

In 2025 hebben geen zelfbevrijdingen uit een (gesloten) instelling voor de verpleging van tbs-gestelden plaatsgevonden. Wel was er in 2025 sprake van 37 overige onttrekkingen uit begeleide of onbegeleide/transmurale verlofmomenten (Bron: Infographic TBS 2026 van DJI).

Vraag (71):
Hoeveel verlofbewegingen vonden in 2025 plaats?

Antwoord:
Het totaal aantal verlofbewegingen in de tbs ligt in 2025 rond de 86.000 (bron; Infographic TBS 2026 van DJI).

Vraag (72):
Hoeveel zelfbevrijdingen uit een justitiële jeugdinrichting hebben in 2025 plaatsgevonden en hoe vaak heeft een jeugdige zich in 2025 tijdens verlof onttrokken?

Antwoord:
DJI gebruikt de term ‘ontvluchting’ voor zelfbevrijding uit een instelling en de term ‘overige onttrekkingen’ (dit houdt in het niet (op tijd) terugkeren van begeleid verlof of onttrekking aan begeleid verlof) voor overige zelfbevrijding.

In 2025 hebben geen zelfbevrijdingen uit een justitiële jeugdinrichting plaatsgevonden.
In 2025 was sprake van 26 onttrekkingen (Bron: Infographic JJI 2026 van DJI).

Vraag (73):
Hoeveel justitiabelen droegen in 2025 een enkelband en hoeveel individuele dragers hebben zich in 2025 aan het elektronisch toezicht onttrokken? Welk percentage van het totale aantal enkelbanddragers betreft dit?

Antwoord:
In 2025 droegen 3.201 justitiabelen een enkelband. In dat jaar vonden 93 onttrekkingen aan het elektronisch toezicht plaats, waarbij 87 unieke personen betrokken waren. Dit betekent dat 2,7% van het totale aantal enkelbanddragers zich ten minste eenmaal aan het elektronisch toezicht heeft onttrokken.

Vraag (74):
Kan een overzicht worden gegeven per politieregio van de formatie en de bezetting, onderverdeeld in gebiedsgebonden politie (GGP), opsporing, Piofach-taken en staf en kan hierbij worden aangegeven welk deel van de bezetting GGP is daadwerkelijk inzetbaar?

Antwoord:
In de bijlage is een tabel met een overzicht van de formatie (doelformatie 2031 bij begroting en beheerplan 2027-2031) en de bezetting (peildatum 31-12-2025), uitgesplitst per regionale eenheid in Operationele Sterkte (OS) en Niet-Operationele Sterkte (NOS) opgenomen.

Van de OS is ca. 40% Gebiedsgebonden Politie (GGP) en ca. 20% opsporing. Overige werksoorten van de OS zijn Intake & Service en Meldkamer, Beveiliging, Informatiefunctie, Leiding en overig.

Van de NOS is ca. 12% staf. Zo’n 10% is onderwijs en onderzoek, zo’n 11% is ondersteuning eenheden (bijvoorbeeld planning en capaciteitsmanagement). Grofweg de rest kan worden toegerekend aan de klassieke bedrijfsvoerings- (of: PIOFACH-)taken.

De inzetbaarheid van de GGP schommelt gemiddeld zo rond de 67%. Dit kan per periode en per team sterk verschillen. De grootste factoren van invloed op inzetbaarheid zijn opleiding en training, verlof en verzuim.

Vraag (75):
Kan worden aangegeven wat de politie in 2026 uitgeeft aan ICT en hoeveel hiervan zijn structurele uitgaven voor onderhoud systemen etc en hoeveel daarvan is gereserveerd voor ICT-projecten?

Antwoord:
De totale geraamde lasten voor Informatievoorziening bij de politie bedragen in 2026 1,38 miljard euro. Denk hierbij aan licenties, hardware, mensuren, opleiding en huisvesting. De verhouding tussen de instandhouding (structurele uitgaven) en de vernieuwing (projecten,

programma’s) ligt ongeveer op 70% respectievelijk 30%.

Vraag (76):
Kan worden aangegeven wat de kosten zijn voor huisvesting van de politie in 2027 en kan dat ook worden uitgesplitst per politieregio?

Antwoord:
De totale huisvestingslasten voor 2027 zijn geraamd op 488 miljoen euro. Een uitsplitsing van de kosten per politieregio is niet beschikbaar; er is sprake van één landelijke vastgoedportefeuille.

Vraag (77):
Kan worden aangegeven wat de laatste stand van zaken is met betrekking tot de nieuwe verdeelsystematiek van de politie?

Antwoord:
De nieuwe verdeelsystematiek die is ontwikkeld voor de verdeling van de nieuwe operationele politiesterkte over de regionale eenheden, is besproken in het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie (LOVP) en vastgesteld door de minister van Justitie en Veiligheid. Hierover is uw Kamer in het tweede halfjaarbericht politie 2025 geïnformeerd [1].

Toepassing van deze nieuwe verdeelsystematiek vindt plaats wanneer lopende afspraken binnen het LOVP zijn afgerond.

[1] Kamerstukken II 2025/26, 29628, nr. 1302.

Vraag (78):
Welke initiatieven worden ondernomen om de begroting van de politie in 2028 ook rond te krijgen?

Antwoord:
De begroting 2027-2031 van de politie is meerjarig sluitend. Het kabinet heeft structureel 462 miljoen euro ter beschikking gesteld voor politie, waarvan structureel 347 miljoen euro om de financiële opgave van politie in te vullen. Daarnaast zijn in de meerjarenbegroting van de politie de volgende financieel technische maatregelen in 2028 opgenomen:

- Het inzetten van de middelen die vrijvallen door het financieel verdelen van 98,5% van de formatie.
- Het herbestemmen van de bijzondere bijdragen en de jaarlijkse onderbesteding/incidentele bijdragen.

Verder zet de politie in op de afbouw van de overbezetting van de Niet-Operationele Sterkte (NOS) en op het begrenzen en beheersen van de kosten van de Informatievoorziening.

Vraag (79):
Wat zijn de jaarlijkse kosten van de bestrijding van drugscriminaliteit?

Antwoord:
De bestrijding van drugscriminaliteit is een prioriteit van dit kabinet. Het is echter niet mogelijk om de jaarlijkse kosten voor de bestrijding van drugscriminaliteit inzichtelijk te maken. Hiervoor zou het noodzakelijk zijn dat in de hele keten de tijd en kosten worden geregistreerd die aan de aanpak van specifieke delicten wordt besteed. Dit is niet het geval.

Vraag (80):
Hoeveel politiecapaciteit gaat naar de bestrijding van drugscriminaliteit?

Antwoord:
De gevraagde cijfers kunnen niet op landelijk niveau op geautomatiseerde wijze uit de bestaande registraties worden gehaald. Iedere agent kan een schakel zijn in het tegengaan van drugsgerelateerde problematiek, handhaving bij drugsgerelateerde overtredingen of de bestrijding van drugscriminaliteit. Dit begint bij de handhaving in de Gebiedsgebonden

Politiezorg (GGP) tot de grootschalige opsporing van criminele drugsnetwerken.

Vraag (81):
Wat betekent de terugvordering van verschillende bijzondere bijdragen aan de Raad voor de Rechtsbijstand over het jaar 2025 die niet volledig zijn besteed? Waarom worden deze overgeheveld naar de aanpak van ondermijning?

Antwoord:
Zie de beantwoording van vraag 184. Er hebben geen terugvorderingen plaatsgevonden van de bijzondere bijdragen aan de Raad voor de Rechtsbijstand. Dit geldt wel voor een deel van de bijzondere bijdragen van de politie.

Vraag (82):
Hoeveel van het totale budget wordt uitgegeven aan innovatie/research & development (of welke categorie / definitie die daarbij in de buurt komt)? Kunt u dit uitsplitsen naar verschillende uitvoeringsorganisaties en ketenpartners die per jaar meer dan € 100 miljoen ontvangen / besteden van Justitie en Veiligheid (JenV)? En hoeveel geeft het kerndepartement hieraan uit?

Antwoord:
Het ministerie van JenV zet binnen de bestaande middelen in op innovatie en ontwikkeling voor een veilige en rechtvaardige samenleving voor iedereen. Voor de innovatie- en ontwikkelkosten geldt dat deze verweven zijn met de totale begrotingsuitgaven van JenV en deze niet separaat geregistreerd worden.

Vraag (83):
Kan voor de jaren 2027 tot en met 2031 worden aangegeven hoeveel fte operationele politiecapaciteit dankzij de middelen voor het oplossen van de financiële problematiek bij de politie behouden blijft ten opzichte van het scenario waarin deze middelen niet beschikbaar zouden zijn?

Antwoord:
Indicatief geldt voor de operationele sterkte dat er een begrenzing was voorzien van ca 2.400 fte. Dankzij de 347 miljoen euro uit het coalitieakkoord hoeft deze begrenzing niet plaats te vinden.

Conform de dekkingsmaatregelen van politie kan de bezetting nu verder doorgroeien naar 98,5% van de vastgestelde formatie. De 1,5% minder vulling is vastgesteld als technische maatregel voor de financiële opgave omdat gebleken is dat er op macroniveau altijd ca. 1,5% van de formatie niet gevuld is vanwege doorloop (openstaande vacatures). De opdracht om tot 98,5% en niet verder te vullen is een tijdelijke maatregel die jaarlijks wordt herijkt. Als deze maatregel ongewenste effecten heeft voor de bezetting van de operationele sterkte is er ruimte voor maatwerk om te voorkomen dat de operatie (met name de GGP en de Opsporing) te veel geraakt wordt.

Vraag (84):
Kan voor ieder van de politie-intensiveringen uit het coalitieakkoord worden aangegeven hoeveel extra fte hiermee worden gerealiseerd en welk deel daarvan operationele en niet-operationele functies betreft, uitgesplitst naar meer agenten in de wijk, online criminaliteit, online seksuele misdrijven en hybride dreigingen?

Antwoord:
De voorlopige verdeling ziet er als volgt uit (het aantal fte loopt op en de getallen zien op het structurele niveau vanaf 2030):

- 196 fte agenten voor de wijk;
- 167 fte voor online criminaliteit;
- 61 fte voor online seksuele misdrijven;
- 21 fte voor nieuwe hybride dreigingen.

Het aantal fte’s dat structureel met deze middelen aan de politie kan worden toegekend is nog niet definitief en mede afhankelijk van de nadere cijfers van de loonbijstelling over 2027 en 2028.

Dit zijn de aantallen van de Operationele Sterkte (OS). Daar zit altijd een opslag bij die besteed kan worden aan Niet-Operationele Sterkte (NOS) ter ondersteuning van deze OS.

De sterkte is door de minister van Justitie en Veiligheid, gehoord hebbende in het LOVP, verdeeld over de eenheden. De vervolgstap is dat op lokaal niveau het gezag in overleg met politie gaat bepalen welke functies er worden ingericht. De minister van Justitie en Veiligheid wordt hierover geïnformeerd en stelt uiteindelijk de nieuwe formatie waarin de uitbreidingen zijn verwerkt vast.

Vraag (85):
Kan voor de € 41 miljoen structureel voor meer agenten in de wijk worden aangegeven hoeveel extra operationele fte hiermee worden gerealiseerd, in welke functies deze fte worden ingezet en in welk jaar deze volledig zijn ingestroomd?

Antwoord:
Voorlopig is voor agenten in de wijk structureel 196 fte verdeeld over de regionale eenheden. Het aantal fte’s dat structureel met deze middelen aan de politie kan worden toegekend is nog niet definitief en mede afhankelijk van de nadere cijfers van de loonbijstelling over 2027 en 2028.

De vervolgstap is dat op lokaal niveau het gezag in overleg met de politie gaat bepalen welke functies er worden ingericht. Het ligt in de rede dat het een mix van medewerkers, generalisten, seniors (waaronder wijkagenten), operationeel experts en operationeel specialisten in het vakgebied Gebiedsgebonden Politiezorg (GGP) zullen zijn. De brede politieopleiding (PO21) duurt twee jaar, waarna agenten instromen in het basisteam. Zij landen dan eerst op de functie van medewerker en stromen na twee jaar door naar de functie generalist.

Vraag (86):
Kan worden verklaard waarom de formatie voor gebiedsgebonden politiezorg in de huidige begroting in 2027, 2028 en 2029 gelijk blijft op 22.030 fte, terwijl u tegelijkertijd middelen beschikbaar stelt voor meer agenten in de wijk?

Antwoord:
De intensiveringen van kabinet-Jetten zijn nog niet verwerkt in de formatie, omdat er nog niet exact bepaald is welke functies er zullen worden ingericht. Dit proces zal de komende maanden plaatsvinden. In de formatietabel bij de volgende politiebegroting zal uw Kamer de intensiveringen terug zien.

Vraag (87):
Gaat u ervanuit dat de operationele bezetting tussen 2026 en 2027 met ruim 2.300 fte stijgt?

Antwoord:
De 2.300 fte ziet op het verschil tussen de prognoses uit de begroting 2026 en die uit de begroting van 2027. De prognose in de begroting 2027 is toegenomen omdat de bezetting niet meer begrensd hoeft te worden omdat in het coalitieakkoord extra middelen beschikbaar zijn gekomen**.** Die begrenzing was wel opgenomen in begroting 2026, en is in de begroting 2027 teruggedraaid. De politie had door de goed lopende instroom ultimo 2025 al een hogere bezetting dan was voorzien. Dit werkt door in de begroting 2027 waarin de operationele bezetting aan het begin van 2027 fors hoger is voorzien dan de eindstand 2026 die eerder in de begroting 2026 werd geprognosticeerd.

Per saldo is de prognose in de politiebegroting 2027 dat de bezetting van de OS ultimo 2027 groeit met 455 FTE ten opzichte van begin 2027 [1].

[1] Zie blz. 47 van het Begroting en Beheerplan Politie 2027-2031.

Vraag (88):
Waarop baseert u de verwachting dat deze forse personele groei daadwerkelijk kan worden gerealiseerd?

Antwoord:
Veruit het grootste deel van de groei die ten tijde van de begroting voor 2026 was voorzien is reeds gerealiseerd. Zie hiervoor de beantwoording van vraag 87. In de prognose bij het Begroting en Beheerplan Politie 2027-2031 wordt op basis van de huidige formatie nog een groei van 455 fte in 2027 voorzien.

Op basis van de huidige personeelsprognose van de politie is de verwachting dat de overige groei ook binnen afzienbare tijd gerealiseerd kan worden. In de realisatiecijfers zien we de bezetting van de Gebiedsgebonden Politiezorg (GGP) en de opsporing momenteel groeien. Dat er sinds 2026 een nieuwe instroomroute is voor de directe instroom in de tactische opsporing, draagt hieraan bij. De directe instroom kan met een verkorte opleiding direct rechercheur worden. Zij hoeven niet eerst de brede politieopleiding (PO21) te volgen en daarna een paar jaar ervaring in de GGP op te doen. Hierdoor neemt de doorstroom van de GGP naar de opsporing ook af, waardoor de GGP sneller op sterkte komt dan wanneer deze nieuwe instroomroute niet beschikbaar was geweest.

Vraag (89):
Hoe verhoudt deze verwachte groei zich tot het feit dat onderbezetting juist een belangrijke oorzaak was van eerdere onderbesteding?

Antwoord:
Zie ook de beantwoording van vraag 87. Politiepersoneel wordt gefinancierd op formatie. De afgelopen kabinetten hebben de operationele politieformatie fors uitgebreid. Dit viel samen met de verhoogde pensioenuitstroom en een verhoogde uitstroom als gevolg van de arbeidsmarktkrapte. Het heeft een aantal jaar geduurd om de formatie-uitbreidingen te vullen, waardoor de beschikbaar gestelde middelen de afgelopen jaren niet allemaal uitgegeven kon worden aan personeel (de onderbesteding). Op dit moment neemt de pensioenuitstroom af, stabiliseert de uitstroom en is de instroom op peil. De bezetting van personeel is momenteel aan het groeien.

Vraag (90):
Kan voor de in 2027 begrote middelen voor Versterking Landelijke Eenheid, AI/data, de Politieacademie, forensische opsporing en vervanging van legacy-software worden aangegeven welk deel naar verwachting daadwerkelijk in 2027 kan worden besteed en welke risico’s op onderbesteding nog bestaan?

Antwoord:
De politiebegroting 2027 is gebaseerd op de verwachte besteding van middelen. Er wordt gestuurd op volledige uitputting van deze middelen. Een deel van de middelen wordt aangewend om de personele inzet te vergroten. Het risico bestaat dat de daadwerkelijke personele invulling langzamer gaat dan bij de begroting is voorzien. Dit kan leiden tot onderbesteding.

Voor wat betreft de vervanging van *legacy software* is sprake van een incidentele bijzondere bijdrage voor 2025 en 2026. In 2027 zijn er vanuit deze bijzondere bijdrage geen middelen voor *legacy software* begroot.

Vraag (91):
Waarom is in 2025 van de € 690.000 voor preventie jeugdcriminaliteit slechts € 61.000 besteed en welke gevolgen heeft deze onderbesteding voor de ramingen en voorgenomen inzet in 2027?

Antwoord:
Deze vraag kunnen we slechts ten dele beantwoorden, want zowel in het jaarverslag 2025 als de ontwerpbegroting 2027 is geen bestedingspost aangetroffen waar de genoemde bedragen betrekking op hebben.

Wel kan worden aangegeven dat binnen het begrotingsstelsel van het Rijk een onderbesteding in het ene jaar niet automatisch leidt tot een aanpassing van de raming en voorgenomen inzet in het volgende jaar.
Daarnaast is het zo dat bij onderbesteding op de totaliteit van de JenV-begroting bij overlopende verplichtingen, een deel van de onderbesteding worden meegenomen naar een volgend jaar via de eindejaarsmarge waardoor er in een volgend jaar iets meer ruimte is.

Vraag (92):
Kan worden aangegeven hoeveel operationele capaciteit jaarlijks wordt besteed aan het begeleiden van aspiranten en recent afgestudeerde politiemedewerkers, uitgedrukt in fte en uren?

Antwoord:
Hoeveel operationele capaciteit hiermee exact gemoeid is, wordt niet specifiek bijgehouden. In de begeleiding van de nieuwe breed executieve politiemedewerkers is onderscheid te maken tussen de aspiranten die het tweede deel van de basispolitieopleiding (PO21) meelopen in het basisteams en de pas afgestudeerden politiemedewerkers met een diploma voor de basispolitieopleiding op zak. Aspiranten draaien operationele diensten mee als onderdeel van hun opleiding. Voor de begeleiding van aspiranten zijn praktijkbegeleiders aangesteld. Dit is een rol binnen de functie Operationeel Expert Gebiedsgebonden Politiezorg (GGP). Ieder basisteam heeft meerdere praktijkbegeleiders.

De pas afgestudeerden breed executieve politiemedewerkers komen in het tweejarig leertraject van start- naar vakbekwaam, waarin zij worden begeleid naar vakbekwaamheid. Een belangrijk uitgangspunt voor de vakontwikkeling is dat het leren plaatsvindt in, van en door het werk. Afgestudeerde breed executieve politiemedewerkers maken vlieguren in de basispolitiezorg. Daarbij krijgen ze begeleiding van politiemedewerkers die al vakbekwaam zijn. Deze begeleiding wordt veelal gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de vakbekwame politiemedewerkers van een basisteam.

Vraag (93):
Klopt het dat de formatie voor de opsporing vanaf 2027 in de huidige begroting vrijwel gelijk blijft op ongeveer 11.800 fte? Zo ja, hoe is dat te verklaren gezien de bestaande tekorten binnen met name de tactische opsporing?

Antwoord:
De formatie is de door de minister van Justitie en Veiligheid toegekende politiesterkte. Op formatie volgt bezetting. De intensiveringen van het kabinet-Jetten zijn hier nog niet in verwerkt. Het kabinet investeert onder meer in de uitbreiding van de opsporingscapaciteit, met structureel € 44,5 miljoen vanaf 2030 voor de aanpak van online criminaliteit en € 15 miljoen vanaf 2030 voor de aanpak van online seksuele misdrijven, inclusief keteneffecten. Deze investeringen zijn voorlopig vertaald naar respectievelijk 167 fte en 61 fte. Het aantal fte’s dat structureel met deze middelen aan de politie kan worden toegekend is nog niet definitief en mede afhankelijk van de nadere cijfers van de loonbijstelling over 2027 en 2028. De uitbreidingen worden verwerkt in de formatie bij een volgende begroting- en beheerplan van de politie.

Bij de opsporing is sprake van een onderbezetting ten opzichte van de formatie. Op peildatum 31 december 2025 bedroeg de bezetting 10.394 fte conform de cijfers in de jaarverantwoording. In het tweede halfjaarbericht politie dat in december naar uw Kamer wordt gezonden, zullen de cijfers worden opgenomen van peildatum 31 augustus 2026.

Vraag (94):
Kan per jaar van 2026 tot en met 2031 worden aangegeven wat de daadwerkelijke bezetting van de opsporing is, uitgesplitst per opsporingsonderdeel?

Antwoord:
De daadwerkelijke bezetting per jaar van 2026–2031 weergeven is niet mogelijk. Bezetting gaat om de daadwerkelijk gerealiseerde bezetting (personen die daadwerkelijk in dienst zijn) en kan dus alleen achteraf worden gemeten. De bezetting uitgesplitst per werksoort is terug te vinden in de halfjaarberichten politie [1], bijlage kerncijfers (met peildatum 31 december in het

eerste halfjaarbericht en peildatum 31 augustus in het tweede halfjaarbericht). Een prognose per werksoort wordt ten behoeve van de begroting niet door de politie gemaakt en opgeleverd.

[1] Zie Kamerstukken II, 2025/26, 29 628, nr. 1345 voor de meest recente cijfers.

Vraag (95):
Betekent de huidige formatieraming dat er, los van de nog te verwerken intensiveringen voor online criminaliteit en online seksuele misdrijven, geen substantiële uitbreiding van de brede opsporingscapaciteit is voorzien? Zo nee, waar is die uitbreiding dan in de begroting terug te vinden?

Antwoord:
In de huidige formatie zijn de intensiveringen nog niet verwerkt. De globale sterkteverdeling is door de minister van Justitie en Veiligheid vastgesteld. De volgende stap is dat op lokaal niveau door politie en gezagen wordt bepaald welke functies in de formatie worden ingericht. Dit proces zal de komende maanden plaatsvinden. De intensiveringen van het kabinet-Jetten zult u in de formatie bij het volgende Begroting- en Beheerplan van de politie terugvinden. Naast de intensiveringen voor online criminaliteit en online seksuele misdrijven wordt er geïntensiveerd in meer agenten in de wijk, die mogelijk gedeeltelijk op de afdelingen Veel Voorkomende Criminaliteit van de basisteams – en dus bij de opsporing – worden ingericht. Voor het pure deel opsporing zijn naast de genoemde substantiële uitbreidingen (online criminaliteit en online seksuele misdrijven) geen extra uitbreidingen voorzien.

Vraag (96):
Hoeveel van de nog te verwerken intensiveringen van € 44,5 miljoen voor online criminaliteit en € 15 miljoen voor online seksuele misdrijven wordt ingezet voor extra operationele opsporingsformatie, om hoeveel extra fte gaat het daarbij per jaar en wordt de in de begroting opgenomen formatie van ongeveer 11.800 fte voor opsporing daardoor nog naar boven bijgesteld?

Antwoord:
De uitbreidingen zijn doorvertaald in voorlopig structureel 167 fte voor online criminaliteit en 61 fte voor online seksuele misdrijven. Het aantal fte’s dat structureel met deze middelen aan de politie kan worden toegekend is nog niet definitief en mede afhankelijk van de nadere cijfers van de loonbijstelling over 2027 en 2028.

De sterkte is door de minister van Justitie en Veiligheid, gehoord hebbende het LOVP, verdeeld over de eenheden. De vervolgstap is dat op lokaal niveau het gezag in overleg met politie gaat bepalen welke functies er worden ingericht. De minister van Justitie en Veiligheid wordt hierover geïnformeerd en stelt uiteindelijk de nieuwe formatie waarin de uitbreidingen zijn verwerkt vast. Het ligt in de rede dat een deel van de extra fte wordt opgenomen in de werksoort opsporing. Ook zal een deel ingericht worden als operationeel specialist. De specialisten vallen onder de werksoort Overige operationele functies, maar werken ten behoeve van de opsporing.

Vraag (97):
Kan per regionale eenheid worden aangegeven hoeveel vacatures en onderbezetting er op dit moment bestaan binnen de opsporing, uitgesplitst naar tactische opsporing, digitale opsporing en overige opsporingsfuncties?

Antwoord:
Op *landelijk* niveau is op op peildatum 31-12-2025 de werksoort Opsporing zo’n 1400 fte onderbezet. De onderbezetting komt vrijwel geheel voor rekening van het vakgebied Tactische Opsporing. Digitale opsporing en overige opsporingsfuncties vallen onder de specialisten, die gemiddeld genomen overbezet zijn. De onderbezetting per regionale en landelijke eenheden op peildatum 31-12-2025 is opgenomen in de tabel in de bijlage.

Vraag (98):
Waarom wordt de € 10 miljoen die met het amendement-Coenradie c.s. voor 2026 beschikbaar is gesteld voor extra DJI-capaciteit (Kamerstuk 36 800-VI, nr. 128) doorgeschoven naar 2029, terwijl het amendement deze middelen juist vanwege de acute capaciteitsproblemen al in

2026 beschikbaar wilde stellen?

Antwoord:
Om de geplande capaciteitsuitbreiding gereed te maken voor gebruik kost tijd. Zo moeten gebouwen gezocht en gebruiksklaar gemaakt worden en moet er personeel geworven worden. Het duurt daarom enkele jaren voordat de vrijgekomen extra financiële middelen volledig kunnen worden benut. Hier is ook rekening mee gehouden in het meerjarig actieplan gevangeniswezen dat eind juni naar uw Kamer is gestuurd. De middelen zijn daarom door geschoven naar 2029.

Vraag (99):
Welke concrete belemmeringen maken dat DJI deze € 10 miljoen niet in 2026 kan besteden, en waar wordt dit bedrag in 2029 concreet voor ingezet?

Antwoord:
Zie vraag 98.

Vraag (100):
Kan worden aangegeven hoe de middelen uit het amendement-Coenradie c.s. (Kamerstuk 36 800-VI, nr. 128) en de middelen uit het coalitieakkoord precies worden verdeeld over de afzonderlijke maatregelen uit het meerjarig actieplan gevangeniswezen?

Antwoord:
De beschikbare middelen vanuit het amendement Coenradie en uit het coalitieakkoord worden ingezet voor de benodigde renovaties/onderhoudswerkzaamheden om te voorkomen dat cellen uit de sterkte gaan (€90 miljoen). De overige 60 miljoen wordt ingezet voor de maatregelen uit het actieplan.

Vraag (101):
Hoeveel bestaande gevangenisplaatsen kunnen in 2027 naar verwachting niet worden ingezet vanwege personeelstekorten, onderhoud, renovatie of andere oorzaken, uitgesplitst naar oorzaak?

Antwoord:
In september waren gemiddeld 586 plaatsen tijdelijk niet bruikbaar.

Plekken niet inzetbaar door renovatie
PI Nieuwersluis ca. 65 plaatsen – verbouwing is per 1-10-2026 afgerond
PI Sittard ca. 150 plaatsen: heden - 2029
PI Krimpen ca. 110 plaatsen: heden - 2028
PI Norgerhaven ca. 250 plaatsen: december 2026 - 2030

De hierboven genoemde renovaties kennen een doorlooptijd van meerdere jaren waardoor de plaatsen heel 2027 uit de sterkte zijn. Naast de verbouwingen in de reguliere gevangenissen worden er ook specialistische afdelingen (zoals een PPC) verbouwd in 2027.

Personeelstekort
PI Alphen ca. 200 plaatsen.

Onvoorziene gebeurtenissen
In september 2026 waren gemiddeld 170 plaatsen niet bruikbaar vanwege onvoorziene gebeurtenissen, zoals defecten aan of in een cel, gefaseerde in- en/of uitstroom in verband met herbestemming van capaciteit, contra-indicaties voor plaatsing in meerpersoonscellen en dergelijke. Deze omstandigheden deden zich voor verspreid over een groot aantal inrichtingen.

Ten aanzien van het personeelstekort en de onvoorziene gebeurtenissen is op voorhand niet te voorspellen hoe de situatie zich ontwikkelt in 2027. DJI zet continue in op werving en behoud van personeel, onder meer door middel van de maatregelen opgenomen in het meerjarig actieplan gevangeniswezen.

Vraag (102):

Met hoeveel fte neemt de personeelsbehoefte van DJI toe als gevolg van de in het meerjarig actieplan voorziene capaciteitsuitbreidingen, uitgesplitst per jaar van 2027 tot en met 2031?

Antwoord:
Gelet op de omvang en de lange duur van het capaciteitsprobleem en de verschillende oorzaken ervan, is in het meerjarige actieplan gevangeniswezen een samenhangend pakket aan maatregelen opgenomen dat zowel ingrijpt op de behoefte aan capaciteit, het aanbod van capaciteit vergroot en daarnaast leidt tot een doelmatiger inzet van personeel.

Een deel van de maatregelen vraagt om inzet van meer personeel, zoals uitbreiding van de capaciteit in Almere en Vlissingen.

De arbeidsmarkt is echter krap en zal dat de komende jaren ook blijven. Om die reden zijn in het actieplan ook maatregelen opgenomen die zouden moeten bijdragen aan een lagere personeelsinzet dan nu het geval is. Dit zijn het instroomregime en een regime voor Beperkt Risico Gedetineerden (BRG).

Met een beperkt dagprogramma bij de start van detentie in het instroomregime en een op een lager Risico afgestemd beveiligingsniveau en meer zelfredzaamheid voor beperkt risico gedetineerden, is het de ambitie om minder personeel in te zetten dan nu het geval op (alle) normaal beveiligde locaties. Deze regimes worden momenteel uitgewerkt, en vervolgens zal een pilot worden gedraaid. Op basis van de ervaringen en resultaten die blijken tijdens de pilots zullen de concepten verder worden uitgewerkt en zal ook duidelijk worden in welke mate de concepten leiden tot personeelsluwer werken.

Vraag (103):
Hoe is te verklaren dat de gemiddelde bezetting van tbs-plaatsen medio 2026 met 1.725 onder de geraamde 1.891 plaatsen ligt, terwijl tegelijkertijd 278 tbs-passanten gemiddeld veertien maanden op plaatsing wachten, en hoe is dit verwerkt in de begroting voor 2027?

Antwoord:
Deze cijfers zoals in de vraag zijn opgenomen, zijn niet direct aan elkaar te relateren.
1.725 betreft de feitelijke bezetting medio 2026.
De geraamde 1.891 plaatsen betreffen het financieel kader wat beschikbaar is voor de tbs in 2026.
In de praktijk blijkt het niet mogelijk voor de tbs aanbieders om het aantal van 1.891 te realiseren doordat sprake is van tekorten aan fysieke plaatsen en personeel. Wanneer dit wel mogelijk was zou de bezetting gelijk zijn aan het financieel kader.
Doordat de realisatie achterblijft bij de feitelijke behoefte is er inmiddels een aantal van 278 passanten.
De 278 passanten verblijven in het gevangeniswezen en drukken daarmee ook in de begroting op Gevangeniswezen/PPC.

Vraag (104):
Hoeveel personele capaciteit verwacht DJI door invoering van het sobere regime en het regime voor beperkt-risicogedetineerden vrij te spelen, uitgedrukt in fte?

Antwoord:
Zie het antwoord op vraag nummer 102.

Vraag (105):
Kunt u toelichten waarom de regering spreekt van ‘naar verwachting aanzienlijke aantallen’ tbs-gestelden die zwaarder beveiligd verblijven dan behandelinhoudelijk noodzakelijk is? Kunt u daarbij aangeven of het exacte aantal niet bekend is, of dat er een andere reden is waarom dit aantal niet wordt genoemd? Hoe kunt u zonder dit inzicht adequaat sturen op de benodigde capaciteit en doorstroming binnen de tbs?

Antwoord:

Tbs-gestelden beginnen hun behandeling op een hoog beveiligingsniveau. Naarmate de behandeling vordert, kan de zorg op een lager beveiligingsniveau plaatsvinden. Het is belangrijk dat tbs-gestelden niet langer dan nodig hoog beveiligde plekken bezet houden, en de benodigde stappen in de behandeling en resocialisatie op een lager beveiligingsniveau kunnen doorlopen. Daarom heeft DJI samen met de tbs-klinieken en de overige forensische zorgaanbieders een programma opgestart. Het programma heeft als doel om de door- en uitstroom in tbs-klinieken te optimaliseren.

Uit een analyse is gebleken dat er voor specifieke groepen in de forensische zorg niet altijd passende doorstroommogelijkheden zijn. Deze analyse heeft inzage gegeven in de benodigde zorg- en beveiligingsbehoefte van deze groepen. Aan deze behoefte kan nu niet of niet voldoende worden voldaan, omdat de zorgvraag van deze groep en het beschikbare zorgaanbod van instellingen niet goed op elkaar aansluiten.

In beginsel ligt de focus van het programma op doelgroepen met chronische problematiek. Deze doelgroepen hebben in verschillende mate toezicht en/of zorg nodig op verschillende beveiligingsniveaus, met name gericht op somatische zorg en begeleiding op een ander beveiligingsniveau. Een voorbeeld van een doelgroep zijn de oudere tbs-patiënten (met somatische en/of psycho-geriatrische problematiek).

De behoefte aan zorg en beveiliging van de tbs-populatie is niet statisch en kan in tijd fluctueren. Toch is er voor deze specifieke doelgroepen zicht op waar het zwaartepunt moet komen te liggen, in aard en omvang van het benodigde zorgaanbod. Binnen het programma wordt vanuit dat inzicht gestuurd. Op de doelgroep van oudere tbs-patiënten stuurt het programma met prioriteit.

Zodra de vervolgcapaciteit gereed is kan er definitief worden bepaald welke patiënten voor deze capaciteit passend zijn, op grond van hun zorg- en beveilingsbehoefte van dat moment. Op termijn kunnen hiermee naar verwachting 50 plaatsen op het hoogst beveiligde niveau worden vrijgespeeld.

Vraag (106):
Kunt u concreet uitsplitsen waar de taakstelling van 7,5 procent op de Raad voor de rechtspraak zou neerslaan, zowel in bedragen als in fte, en daarbij aangeven welk deel betrekking zou hebben op rechters en raadsheren, gerechtsambtenaren, ondersteuning, ICT en overige bedrijfsvoering?

Antwoord:
Er is door het kabinet geen taakstelling opgelegd aan de Raad voor de rechtspraak, noch aan de rechtspraak.

Vraag (107):
Kunt u concreet uitsplitsen waar de taakstelling van 7,5 procent op het OM zou neerslaan, zowel in bedragen als in fte, en daarbij aangeven welk deel betrekking zou hebben op officieren van justitie, overige juridische en operationele capaciteit, ondersteuning, ICT en overige bedrijfsvoering?

Antwoord:
Er is, met uitzondering van de taakstelling op het budget voor de Shared Service Organisatie, door het kabinet geen taakstelling opgelegd aan het OM.

Vraag (108):
Hoeveel fietsendiefstallen zijn er in 2025 en in 2026 (tot nu toe) geregistreerd bij de politie en hoeveel bedroeg de geschatte werkelijke omvang, gezien de lage aangiftebereidheid?

Antwoord:
In 2025 zijn er 86.558 fietsendiefstallen geregistreerd bij de politie en zijn er 85.046 aangiftes opgenomen. In 2026 zijn er tot nu toe 67.746 fietsendiefstallen geregistreerd en zijn er 66.507 aangiftes opgenomen. De politie kan geen inschatting maken van de werkelijke omvang.

Vraag (109):
Hoe verhoudt het aantal aangiftes van fietsendiefstal zich tot de afgelopen tien jaar? Kunt u dit uitsplitsen naar gewone fietsen en e-bikes/speed pedelecs?

Antwoord:
In de tabel in de bijlage zijn de aangiften van diefstallen van fietsen opgenomen. Dit betreffen geen aangiften van diefstal van fietsen bij inbraken in gebouwen waarbij (ook) fietsen gestolen worden. Er kan enkel een uitsplitsing gemaakt worden tussen ‘elektrische fiets’ en ‘geen elektrische fiets’. Voertuigen als speed pedelecs worden niet apart geregistreerd.

Vraag (110):
Wat is de totale geschatte jaarlijkse schade door fietsendiefstal?

Antwoord:
De politie heeft aangegeven niet over deze cijfers te beschikken.

Vraag (111):
In welke tien gemeenten is het aantal fietsendiefstallen per 1.000 inwoners het hoogst?

Antwoord:
In de bijlage is een tabel met de gevraagde cijfers opgenomen. Dit betreffen geen inbraken in gebouwen waarbij (ook) fietsen gestolen worden. Er kunnen bijzondere locaties in de gemeenten voorkomen waar niet-inwoners hun fiets stallen, bijvoorbeeld bij stations, scholen of toeristische plekken.

Vraag (112):
Welk percentage van de gestolen fietsen wordt volgens uw gegevens aangegeven en welk deel daarvan online (versus op het bureau)?

Antwoord:
In de bijlage is een tabel met de gevraagde percentages opgenomen.

Vraag (113):
Bij hoeveel aangiftes van fietsendiefstal is een verdachte aangehouden of geverbaliseerd, en in hoeveel zaken leidde dit tot een strafrechtelijke afdoening (dagvaarding, transactie, OM-afdoening)?

Antwoord:
In de tabel in de bijlage vindt u het aantal aangehouden verdachten en ingezonden verdachten naar het OM voor de zaken met een aangifte. Het jaar van aanhouding en het jaar van inzenden naar OM kan afwijken van het jaar waarin de aangifte is gedaan. Dit heeft te maken met de doorlooptijd.

In 2025 stroomden 3.316 zaken fietsendiefstal uit. In 1.788 gevallen is gedagvaard. In 265 gevallen werd een zaak afgedaan met strafbeschikking of transactie. 1.056 zaken zijn onvoorwaardelijk geseponeerd en in 207 gevallen was sprake van een voorwaardelijk sepot.

Vraag (114):
Hoeveel fte politiecapaciteit is in 2025 en 2026 ingezet op de aanpak van fietsendiefstal en hoe is dat verdeeld over de eenheden?

Antwoord:
De gevraagde cijfers kunnen niet op landelijk niveau op geautomatiseerde wijze uit de bestaande registraties worden gehaald.

Vraag (115):
Hoeveel gestolen fietsen zijn teruggevonden en teruggebracht naar de eigenaar en welk percentage is dat van het totaal aantal aangiftes?

Antwoord:
De politie heeft aangegeven niet over deze cijfers te beschikken.

Vraag (116):
In hoeveel opsporingsonderzoeken naar georganiseerde fietsendiefstal of grootschalige heling zijn de afgelopen vijf jaar verdachten aangehouden, en om hoeveel gestolen fietsen ging het?

Antwoord:
De gevraagde cijfers kunnen niet op landelijk niveau op geautomatiseerde wijze uit de bestaande registraties worden gehaald.

Vraag (117):
Hoeveel gestolen fietsen worden naar schatting jaarlijks naar het buitenland geëxporteerd, en naar welke landen?

Antwoord:
De politie heeft aangegeven niet over deze cijfers te beschikken.

Vraag (118):
Hoeveel online verkoopadvertenties met mogelijk gestolen fietsen zijn de afgelopen jaren door politie of platforms gemeld, verwijderd of onderzocht?

Antwoord:
De politie heeft aangegeven niet over deze cijfers te beschikken.

Vraag (119):
Wat is de gemiddelde strafeis en de gemiddeld opgelegde straf voor (aanhoudende) fietsendiefstal en fietsenheling in de afgelopen drie jaar?

Antwoord:
De gegevens die zijn benodigd voor de beantwoording van deze vraag kunnen niet uit de managementinformatiesystemen van het OM en de Rechtspraak worden gegenereerd.

Vraag (120):
Wat is de gemiddelde termijn waarop de politie acteert wanneer melding/aangifte gedaan wordt van een gestolen fiets en er aanknopingspunten zijn waar de fiets zich op dat moment bevindt?

Antwoord:
De gevraagde cijfers kunnen niet op landelijk niveau op geautomatiseerde wijze uit de bestaande registraties worden gehaald.

Vraag (121):
Welke andere Europese landen kennen een Inrichting Stelselmatige Daders (ISD)-stelsel of iets vergelijkbaars en hoe ziet dat eruit? Welke wettelijke kaders hanteren zij en in welke vorm verschilt dit van het Nederlandse stelsel?

Antwoord:
Deze vraag wordt meegenomen in de voortgangsrapportage over de capaciteitsproblematiek bij DJI aangezien het niet mogelijk is gebleken om deze informatie op korte termijn volledig te verifiëren. Deze rapportage wordt eind dit jaar aan uw Kamer verstuurd.

Vraag (122):
Hoeveel extra veroordeelden komen in aanmerking voor een ISD-maatregel indien de termijn van art. 38m lid 1 sub 2 Sr verruimd zou worden? Kunt u een uitsplitsing geven per jaar, oplopend van 1 tot en met 15 jaar?

Antwoord:
In de voor de Rechtspraak beschikbare managementinformatiesystemen is geen informatie beschikbaar om inzicht te geven in cijfers of aantallen van strafzaken die potentieel in aanmerking komen als de termijn zou worden verruimd.

Vraag (123):

Hoe staat het met de uitvoering van de motie-Becker c.s. (Kamerstuk 36 658, nr. 6) over het aanpassen van het erfrecht om daders van levensdelicten uit te sluiten van de erfenis? Wanneer wordt dit wetsvoorstel verwacht?

Antwoord:
Het streven is het wetsvoorstel in december van dit jaar in internetconsultatie te brengen.

Vraag (124):
Wordt in de berekening van de termijn van vijf jaar voor plaatsing in de ISD, zoals bedoeld in art. 38m lid 1 sub 2 Sr, de tijd waarin betrokkene zich in hechtenis bevond afgetrokken van deze vijf jaar? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:
Bij de berekening van de termijn van vijf jaar wordt niet gekeken of de verdachte in de tussentijd in hechtenis heeft gezeten. De rechtspraktijk laat namelijk zien dat de veelplegers waarvoor de ISD-maatregel is bedoeld veelal niet gedurende langere tijd zijn gedetineerd omdat sprake is van weliswaar veel, maar relatief lichtere criminaliteit (Kamerstukken II 2002/03, 28980, nr. 3). Met oplegging van de relatief lange ISD-maatregel wordt mede beoogd dit hardnekkige criminele gedrag te doorbreken.

Vraag (125):
Hoe staat het met de uitvoering van de motie-Becker (Kamerstuk 36 658, nr. 7) over het inventariseren van privacywetgeving die gegevensuitwisseling ter voorkoming en bestraffing van femicide belemmert?

Antwoord:
Momenteel wordt door het ministerie van VWS een extern onderzoek uitgevoerd naar aanleiding van de motie-Becker (Kamerstuk 36 658, nr. 7) en tevens enkele andere samenhangende moties. Doel van dit onderzoek is om te inventariseren welke juridische kaders de uitwisseling van informatie tussen instanties belemmeren in het kader van de aanpak en preventie van femicide, huiselijk geweld en kindermishandeling. En daarbij vervolgens aan te geven welke (on)mogelijkheden er zijn voor verbetering en doorontwikkeling. Afronding van dit onderzoek vindt op korte termijn plaats. Uw Kamer wordt hier via de voortgangsbrief geweld tegen vrouwen, huiselijk geweld en kindermishandeling over geïnformeerd, deze brief zal voor het Kerstreces in 2026 aan uw Kamer worden verstuurd.

Vraag (126):
Is er een Europees- of internationaalrechtelijke verplichting die strekt tot het vereiste van art. 38m lid 1 sub 2 Sr? Zo nee, zijn er juridische beletsels om dit criterium van veiligheid van personen of goederen uit de wet te halen?

Antwoord:
De ISD-maatregel is een vrijheidsbenemende maatregel die strekt tot beveiliging van de maatschappij en beëindiging van recidive. De maatregel geldt voor de duur van ten hoogste twee jaar.*
Deze relatief lange vrijheidsbeneming wordt in de eerste plaats gerechtvaardigd door de ernst van het verschijnsel van stelselmatig daderschap, wat wordt gekenmerkt door de frequentie, de hardnekkigheid en de intensiteit van het criminele gedrag dat overlast en onveiligheid in de samenleving teweegbrengt en voelbaar maakt. De noodzaak tot preventie van deze overlast rechtvaardigt een lange vrijheidsbeneming. In de tweede plaats strekt de maatregel tot doorbreking van een stelselmatig tot criminaliteit leidend gedrags- en levenspatroon. Gelet op de specifieke aard en doelen van de ISD-maatregel gelden op grond van artikel 38m, eerste lid, Sr drie vereisten om de maatregel te kunnen opleggen: de verdachte heeft een strafbaar feit gepleegd waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten (onderdeel 1°), er is sprake van herhaalde criminaliteit en recidivegevaar (onderdeel 2°) en de veiligheid van personen of goederen vereist het opleggen van de maatregel (onderdeel 3°). Het derde criterium brengt tot uitdrukking dat de ISD-maatregel is gericht op daders die de veiligheid in het publieke domein in gevaar brengen, en daarmee zorgen voor (ernstige) vormen van overlast of onveiligheid. Het criterium brengt aldus het beschermende karakter van de maatregel tot uitdrukking. Het schrappen van het derde criterium zou de belangrijkste doelstelling van de

maatregel wegnemen. Er is geen internationaal verdrag of EU-wetgeving die de invoering van de ISD-maatregel zoals die in Nederland is vormgegeven, voorschrijft. Wel is op de ISD-maatregel het algemene kader van de grond- en mensenrechten van toepassing. Daaruit kunnen eisen voortvloeien met betrekking tot de noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit van de vormgeving en de toepassing van de maatregel. Gelet op het type strafbare feiten waarvoor de maatregel kan worden opgelegd, afgezet tegen de relatief lange maximale duur van de maatregel, vormt het derde criterium een belangrijke waarborg om te kunnen voldoen aan deze eisen van noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit.

* In de Richtlijn voor strafvordering bij meerderjarige veelplegers (in het bijzonder de vordering van de ISD maatregel bij stelselmatige daders) (2024R002) heeft het openbaar ministerie opgenomen dat in beginsel een onvoorwaardelijke maatregel voor de duur van twee jaar wordt gevorderd. Een minimumduur van een jaar is noodzakelijk om de maatregel effectief te laten zijn.

Vraag (127):
Welke invloed heeft de verslavingsclausule van art. 38m lid 3 Sr op de invulling van het criterium van art. 38m lid 1 sub 3 Sr?

Antwoord:
Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 126, strekt de ISD-maatregel mede tot doorbreking van een stelselmatig tot criminaliteit leidend gedrags- en levenspatroon. Soms hangen de strafbare feiten samen met een verslaving of andere problematiek. In dat geval strekt de maatregel mede ertoe een bijdrage te leveren aan de oplossing van die verslaving of andere problematiek. Op die manier wordt bijgedragen aan de doelen van de maatregel: de bescherming van de maatschappij en aan het voorkomen van recidive. Beide doelen dragen bij aan het beëindigen van voortdurend en hardnekkig crimineel gedrag dat ten koste gaat van de veiligheid van personen of goederen, zoals bedoeld in artikel 38m, eerste lid, onderdeel 3°, Sr.

Vraag (128):
Laten Europees- en internationaalrechtelijke kaders het toe om art. 38m lid 4 Sr zo aan te passen dat de rechter meer ruimte krijgt om een ISD-maatregel op te leggen? Zo nee, kunt u dit juridisch specificeren met verwijzing naar de betreffende wet- en regelgeving?

Antwoord:
Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 126, is de ISD-maatregel een vrijheidsbenemende maatregel die strekt tot beveiliging van de maatschappij en beëindiging van recidive. Om het recidivegevaar te kunnen vaststellen, wordt de rechter op grond van artikel 38m, vierde lid, Sr geadviseerd. Het is niet mogelijk en ook niet goed denkbaar een dergelijk advies achterwege te laten. Op grond van artikel 5 EVRM (het recht op vrijheid) houdt het verbod van willekeurige vrijheidsbeneming in dat de opgelegde vrijheidsbeneming proportioneel moet zijn aan het doel dat met die vrijheidsbeneming wordt beoogd (zie bijvoorbeeld *James, Wells en Lee t. Verenigd Koninkrijk*, nrs. 25119/09, 57715/09 en 57877/09, 11 februari 2013, § 195). Er zal dus onderzoek moeten worden gedaan naar het recidivegevaar en de responsiviteit bij de verdachte om oplegging van de ISD-maatregel te kunnen rechtvaardigen.

Voor een goede beoordeling door de rechter is het daarnaast belangrijk dat het advies van recente datum is. De omstandigheden kunnen na verloop van tijd namelijk veranderen, waardoor een advies onbetrouwbaarder kan worden. Het EHRM heeft om die reden bepaald dat medische adviezen voldoende recent moeten zijn. In verschillende zaken heeft het EHRM inmiddels overwogen dat een termijn van anderhalf jaar of ruim twee jaar onvoldoende recent is (zie bijvoorbeeld *Kadusic t. Zwitserland*, no. 43977/13, 9 januari 2018, § 44 en 55, *Herz t. Duitsland*, no. 44672/98, 12 juni 2003, § 50, *H.W. t. Duitsland*, 19 september 2013, no. 17167/11, § 114, en *Yaikov t. Russia*, no. 39317/05, 18 juni 2015, § 64).

Vraag (129):
Laten Europees- en internationaalrechtelijke kaders het toe om de mogelijkheid tot het niet ten uitvoer leggen van de ISD-maatregel, zoals bedoeld in art. 38p lid 1 Sr, te beperken of geheel te schrappen? Zo nee, kunt u dit juridisch specificeren met verwijzing naar de betreffende wet-

en regelgeving?

Antwoord:
De rechter kan de ISD-maatregel ook in voorwaardelijke vorm opleggen. In dat geval wordt de maatregel niet tenuitvoergelegd zolang de veroordeelde zich houdt aan de in het vonnis gestelde voorwaarden. Met een voorwaardelijke ISD-maatregel kan worden voorzien in maatwerk, bijvoorbeeld wanneer een onvoorwaardelijke ISD-maatregel een reeds gestarte behandeling zou doorkruisen. Er zijn geen Europees- en internationaalrechtelijke kaders bekend die verplichten tot een voorwaardelijke ISD-maatregel. Het schrappen van die modaliteit kan mogelijk wel vragen oproepen over de proportionaliteit en subsidiariteit van de maatregel in concrete zaken. Oplegging van een onvoorwaardelijke ISD-maatregel kan namelijk het onwenselijke effect hebben dat een reeds gestarte behandeling die een positieve gedragsverandering laat zien, wordt afgebroken, met potentieel negatieve gevolgen voor het recidivegevaar en de responsiviteit van de veroordeelde. Dat staat haaks op de doelstelling van de maatregel en kan mogelijk ertoe leiden dat de maatregel in dergelijke gevallen niet wordt opgelegd (vgl. het antwoord op vraag 128).

Vraag (130):
Welke financiële gevolgen heeft het voor gemeenten dat zij opdraaien voor de kosten van tenuitvoerlegging van een ISD-maatregel, zoals bedoeld in art. 6:2:19 lid 2 Sv?

Antwoord:
De kosten van de tenuitvoerlegging van de laatste fase van de ISD-maatregel komen ten laste van gemeenten die deelnemen aan de tenuitvoerlegging daarvan. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft geen zicht op de financiële gevolgen hiervan voor gemeenten.

Vraag (131):
Welke wettelijke kaders gelden rondom de ISD? Kunt u een volledig overzicht geven van de relevante wet- en regelgeving en beleidskaders, waaronder wetten in formele zin, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen?

Antwoord:
De oplegging van de ISD-maatregel is geregeld in het Wetboek van Strafrecht (artikelen 38m, 38n en 38p Sr). Voor de tenuitvoerlegging van de ISD-maatregel zijn regels gesteld in de Penitentiaire beginselenwet (Hoofdstuk IVb Pbw), de Penitentiaire maatregel (Hoofdstuk 9A PM) en het Wetboek van Strafvordering (artikelen 6:1:20, 6:2:19 tot en met 6:2:21 en 6:6:14 tot en met 6:6:17 Sv). Het gaat hier steeds om regels die specifiek betrekking hebben op de ISD-maatregel. Daarnaast zijn enkele meer algemene regels relevant, bijvoorbeeld omdat zij betrekking hebben op alle (vrijheidsbenemende) straffen en maatregelen. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan de regels over het plaatsen van gedetineerden, de regels inzake beklag en beroep, en de mogelijkheid tot het verzoeken om gratie. Deze algemene regels hebben mede betrekking op personen aan wie de ISD-maatregel is opgelegd. Ten slotte is voor de vormgeving en toepassing van de ISD-maatregel het algemene kader van de grond- en mensenrechten relevant, zoals aangegeven in antwoord op vraag 126.

Vraag (132):
Welke mogelijkheden en maatregelen staan er open indien de ISD-maatregel tussentijds wordt beëindigd en de betreffende veroordeelde daarna binnen zeer korte termijn wederom een strafbaar feit pleegt?

Antwoord:
De ISD-maatregel blijft van kracht totdat de beëindiging van de ISD-maatregel door de rechter onherroepelijk is. Bij een (snelle) recidive na een onherroepelijke beëindiging van een ISD-maatregel is het aan de officier van justitie of rechter om te bepalen of en zo ja welke consequentie wordt verbonden aan het nieuwe gepleegde strafbare feit. Deze kan bestaan uit een nieuwe straf of maatregel en mede afhangen van de verdachte en de aard en ernst van het strafbare feit. De eerder tussentijds beëindigde ISD-maatregel kan niet zomaar worden hervat als deze eenmaal definitief is beëindigd.

Vraag (133):
Welke mogelijkheden en maatregelen zouden Europees- en internationaalrechtelijk mogelijk

zijn in het geval de ISD-maatregel tussentijds is beëindigd en de betreffende veroordeelde daarna binnen zeer korte termijn wederom een strafbaar feit pleegt? Kan iemand versneld of bij voorbaat wederom in de ISD geplaatst worden voordat een nieuw strafrechtelijk proces ia afgerond?

Antwoord:
Een hernieuwde plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders is mogelijk indien de rechter de verdachte daartoe opnieuw veroordeelt. Zie verder het antwoord op vraag 132 voor de mogelijkheden in afwachting van berechting of bestraffing.

Vraag (134):
Kunt u aangeven welke andere Europese landen een strafbepaling voor belediging hebben die vergelijkbaar is met de Nederlandse bepaling (art. 266 Sr)?

Antwoord:
Duitsland kent bijvoorbeeld strafbepalingen ten aanzien van verschillende vormen van belediging (zie § 185 e.v. van het Strafgesetzbuch). Er is evenwel geen overzicht beschikbaar van de precieze bepalingen ten aanzien van belediging in alle Europese landen. Het zou onderzoek vergen om deze vraag te beantwoorden.

Vraag (135):
Kunt u aangeven hoeveel vervolgingen en veroordelingen er jaarlijks plaatsvinden in het kader van eenvoudige belediging (art. 266 Sr)?

Antwoord:
In 2025 stroomden bij het OM 6.269 zaken inzake eenvoudige belediging uit. In 3.077 gevallen is gedagvaard. In 1.820 gevallen werd een zaak afgedaan met transactie of strafbeschikking. 946 zaken zijn onvoorwaardelijk geseponeerd en in 426 gevallen was sprake van een voorwaardelijk sepot.

Uit cijfers van de Rechtspraak blijkt dat er 2710 zaken in 2025 zijn afgedaan met een vonnis (schuldig met of zonder strafoplegging).

Toelichting cijfers Rechtspraak:

- De cijfers zijn indicatief. Ze geven een zo goed mogelijke representatie op basis van de informatie die op dit moment beschikbaar is uit de voor de Rechtspraak beschikbare management informatiesystemen.
- Deze cijfers hebben betrekking op het grondfeit. Voor zover dat juridisch mogelijk is kan het daarbij zowel gaan om voorbereiding van het grondfeit, poging tot het grondfeit of het voltooide grondfeit. Daarnaast kan – voor zover dat juridisch mogelijk is – (ook) sprake zijn van deelneming aan het grondfeit (medeplegen, medeplichtigheid, uitlokking of doen plegen van het grondfeit).
- Het gaat zowel om zaken met minderjarige als meerderjarige verdachten.
- Aantallen zijn afgerond op tientallen.
- Bron: InfoRM, datum raadpleging 09-10-2026

Vraag (136):
Hoeveel autodiefstallen zijn er in 2025 en in 2026 (tot nu toe) geregistreerd bij de politie, en hoeveel bedroeg de geschatte werkelijke omvang, gezien de aangiftebereidheid?

Antwoord:
In de bijlage is een tabel met het aantal geregistreerde misdrijven en het aantal aangiftes per maatschappelijke klasse opgenomen. Toelichting maatschappelijke klassen:

- A70 Diefstal personenauto: diefstal van een personenauto op de openbare weg of een voor het publiek vrij toegankelijke plaats.
- A74 Diefstal ander vervoermiddel: diefstal van een vervoermiddel (anders dan een personenauto, motorfiets, fiets, bromfiets/snorfiets, vrachtauto, bestelauto of vaartuig) voor vervoer over land van personen en/of goederen vanaf de openbare weg of een

voor het publiek vrij toegankelijke plaats. Ook diefstal van een bus of touringcar valt hieronder.
- A76 Diefstal vrachtauto/bestelauto: diefstal van een auto voor vrachtvervoer of een auto (met grijs kenteken) die alleen voorin met zitplaatsen is uitgerust en verder is ingericht voor het vervoer van goederen vanaf de openbare weg of een voor het publiek vrij toegankelijke plaats.
- A10 Diefstal uit/vanaf personenauto: de diefstal (ook d.m.v. braak, verbreking, inklimming, valse sleutel, valse order of vals kostuum) van voorwerpen of onderdelen, gepleegd vanaf of uit een personenauto. De personenauto moet zich bevinden op een locatie waarvoor geen specifieke andere maatschappelijke klasse beschikbaar is. De personenauto dient zich te bevinden op of aan de openbare weg of openbaar toegankelijke c.q. niet fysiek afgeschermde plaats. Diefstal uit een auto in een showroom valt hier niet onder. Diefstallen vanaf/uit brommobiel en een invalidenwagen vallen hier ook niet onder, maar onder A12.
- A12 Diefstal uit/vanaf andere vervoermiddelen: de diefstal (ook d.m.v. braak, verbreking, inklimming, valse sleutel, valse order of vals kostuum) van voorwerpen of onderdelen vanaf of uit een vervoermiddel, niet zijnde een personenauto of vaartuig. Dit vervoermiddel dient zich te bevinden op of aan de openbare weg of openbaar toegankelijke c.q. niet fysiek afgeschermde plaats. Het vervoermiddel moet zich bevinden op een locatie waarvoor geen specifieke andere maatschappelijke klasse beschikbaar is. Als het vervoermiddel zich bevindt in een schuur is het diefstal uit schuur.

Vraag (137):
Hoe verhoudt het aantal aangiftes zich tot de afgelopen tien jaar? Kunt u dit uitsplitsen naar diefstal van de gehele auto, diefstal van auto-onderdelen (zoals katalysatoren, airbags en wielen) en diefstal uit auto's, en naar personenauto's, bedrijfsauto's en elektrische voertuigen?

Antwoord:
In de bijlage is een tabel met de gevraagde cijfers opgenomen. Er is geen uitsplitsing te maken naar wat er uit een voertuig gestolen is. Zie voor toelichting over de opgenomen maatschappelijke klassen het antwoord op vraag 136.

Vraag (138):
Wat is de totale geschatte jaarlijkse schade door autodiefstal (inclusief onderdelendiefstal en diefstal uit voertuigen)?

Antwoord:
De politie heeft aangegeven niet over deze cijfers te beschikken.

Vraag (139):
In welke tien gemeenten is het aantal autodiefstallen per 1.000 inwoners (of per 1.000 geregistreerde voertuigen) het hoogst?

Antwoord:
In de bijlage is een tabel met de gevraagde cijfers opgenomen. Hierbij zijn alleen de misdrijven uit de aangiften van diefstal personenauto opgenomen. Er kunnen bijzondere locaties in de gemeenten voorkomen waarbij niet-inwoners hun auto parkeren. Bijvoorbeeld bij stations, hotels of toeristische plekken. Door de kleine aantallen komen gemeenten met een laag inwoneraantal snel boven aan de lijst.

Vraag (140):
Welk percentage van de gestolen auto's wordt volgens uw gegevens aangegeven, en welk deel daarvan online (versus op het bureau)?

Antwoord:
In de bijlage is een tabel met de gevraagde percentages opgenomen.

Vraag (141):
Bij hoeveel aangiftes van autodiefstal is een verdachte aangehouden of geverbaliseerd, en in hoeveel zaken leidde dit tot een strafrechtelijke afdoening (dagvaarding, transactie, OM-

afdoening)?

Antwoord:
In de bijlage is een tabel met het aantal aangehouden verdachten en het aantal verdachten dat is ingezonden naar OM opgenomen. Het jaar van aanhouding en het jaar van inzenden OM kunnen afwijken van het jaar waarin de aangifte is gedaan. Dit heeft te maken met doorlooptijd.

In 2025 stroomden 836 zaken inzake autodiefstal uit. In 438 gevallen is gedagvaard. In 17 gevallen werd een zaak afgedaan met transactie of strafbeschikking. 357 zaken zijn onvoorwaardelijk geseponeerd en in 24 gevallen was sprake van een voorwaardelijk sepot.

Vraag (142):
Hoeveel fte politiecapaciteit is in 2025 en 2026 ingezet op de aanpak van autodiefstal, en hoe is dat verdeeld over de eenheden?

Antwoord:
De gevraagde cijfers kunnen niet op landelijk niveau op geautomatiseerde wijze uit de bestaande registraties worden gehaald.

Vraag (143):
Hoeveel gestolen auto's zijn teruggevonden en teruggebracht naar de eigenaar, en welk percentage is dat van het totaal aantal aangiftes? In hoeveel gevallen was de auto bij terugvinden total loss of ernstig beschadigd?

Antwoord:
De politie heeft aangegeven niet over deze cijfers te beschikken.

Vraag (144):
In hoeveel opsporingsonderzoeken naar georganiseerde autodiefstal of grootschalige heling zijn de afgelopen vijf jaar verdachten aangehouden, en om hoeveel gestolen auto's ging het?

Antwoord:
De gevraagde cijfers kunnen niet op landelijk niveau op geautomatiseerde wijze uit de bestaande registraties worden gehaald.

Vraag (145):
Hoeveel gestolen auto's worden naar schatting jaarlijks naar het buitenland geëxporteerd, via welke havens en transportroutes, en naar welke landen (bijvoorbeeld West-Afrika, Oost-Europa, het Midden-Oosten)?

Antwoord:
De politie heeft aangegeven niet over deze cijfers te beschikken.

Vraag (146):
Hoeveel online verkoopadvertenties met mogelijk gestolen auto's of onderdelen zijn de afgelopen jaren door politie of platforms gemeld, verwijderd of onderzocht?

Antwoord:
De politie heeft aangegeven niet over deze cijfers te beschikken.

Vraag (147):
Wat is de gemiddelde strafeis en de gemiddeld opgelegde straf voor (aanhoudende) autodiefstal en autoheling in de afgelopen drie jaar?

Antwoord:
De gegevens benodigd voor de beantwoording van deze vraag kunnen niet uit de managementinformatiesystemen van het OM en de Rechtspraak worden gegenereerd.

Vraag (148):

Wat is de gemiddelde termijn waarop de politie acteert wanneer melding/aangifte gedaan wordt van een gestolen auto en er aanknopingspunten zijn waar de auto zich op dat moment bevindt (bijvoorbeeld via een GPS-tracker of een kentekenherkenningscamera)?

Antwoord:
De gevraagde cijfers kunnen niet op landelijk niveau op geautomatiseerde wijze uit de bestaande registraties worden gehaald.

Vraag (149):
Kunt u een kopie geven van de maandelijkse menukaarten van alle penitentiaire inrichtingen?

Antwoord:
Bijgevoegd vind u de menukaarten van de 3 voedingsleveranciers voor de penitentiaire inrichtingen. Omdat alle inrichtingen anders zijn én de wijze van voedselverstrekking daardoor ook kan verschillen is gekozen om 3 menukaarten mee te sturen waarop meerdere keuzes zichtbaar zijn.

DJI kent 26 inrichtingen waarbij 3 inrichtingen beschikken over een centrale keuken (Veenhuizen, Grave en Middelburg). De overige inrichtingen beschikken niet (meer) over dergelijke faciliteiten. De aangeboden voeding zorgt ervoor dat DJI voldoet aan zijn zorgplicht, de Penitentiaire Beginselenwet (PBW) naleeft en de gangbare richtlijnen voor voeding volgt. Dit voorkomt klachten (en klachtenprocedures) en onnodige verspilling van voeding.

Vraag (150):
Kunt u een overzicht maken van de bestellijsten van “boodschappen” van alle penitentiaire inrichtingen? Kijk naar alle producten die besteld worden ter aanschaf door gedetineerden in PI’s.

Antwoord:
Zie bijlage voor de meest recente versie van de winkellijst voor justitiabelen.

De winkellijst is opgesteld in overleg met het Gevangeniswezen en een afvaardiging van justitiabelen via de Gedetineerdencommissie (Gedeco). Daarbij is rekening gehouden met de veiligheid binnen de penitentiaire inrichtingen en de mogelijkheden van de leveranciers om producten te leveren tegen een marktconforme inkoopprijs. Tweemaal per jaar wordt de lijst herzien op basis van veranderende wensen en behoeften van gedetineerden via de Gedetineerdencommissie (Gedeco). Daarnaast kunnen er een beperkt aantal (tijdelijke) wijzigingen plaatsvinden wanneer producten (tijdelijk) niet leverbaar zijn.

Vraag (151):
Kunt u aangeven welke stappen er nodig zijn om een prefab PI te bouwen? Beschrijf het hele proces met vergunningen, netaansluitingen, grondwerkzaamheden etcetera.

Antwoord:
Het realiseren van een eerste nieuwe gevangenis middels een modulaire industriële bouwmethode kent grofweg dezelfde stappen en doorlooptijd als het realiseren van een nieuwe gevangenis middels een regulier bouwproces:

1. De grootste complexiteit zit in het verkrijgen van een locatie, vergunningen (zoals bestemming en stikstof), draagvlak, personeel en een energieaansluiting. Dit is een complex proces met veel belanghebbenden en stakeholders, participatieprocessen en bezwaarmogelijkheden, waarvan de doorlooptijd meerdere jaren bedraagt, moeilijk voorspelbaar en beperkt planbaar is.
2. De stappen voor ontwerp en realisatie bestaan uit het formuleren van de vraag, vaststellen van de scope, het aanbesteden en maken van een ontwerp, het aanbesteden van de uitvoering en de uitvoering zelf. Daarbij beslaan de aanbesteding van de uitvoering en de uitvoering zelf minder dan de helft van de doorlooptijd.
3. Tijdswinst (en aanzienlijke kosten verlaging) kan worden gerealiseerd door gelijksoortige projecten op een gelijksoortige manier met vaste leveranciers vaker te realiseren. De vervolgopdrachten kennen dan in de ontwerp- en aanbestedingsfase

een tijdswinst, die sterk afhankelijk is van de mate van standaardisatie. Wanneer standaardisatie minder mogelijk is in opvolgende projecten, moeten delen van vraag/scope/ontwerp opnieuw worden uitgevoerd of worden aangepast en vermindert de mogelijke tijdwinst en mogelijke kostenverlaging.

Daarbij voldoet modulaire industriële nieuwbouw aan alle beleidsdoelstellingen van het Rijk en voorziet in langjarig onderhoudstechnisch beheersbare detentie.

Vraag (152):
Welke termijn acht u noodzakelijk voor alle facilitaire werkzaamheden rondom het bouwen van een prefab PI?

Antwoord:
Facilitaire werkzaamheden worden gedurende het bouwproces parallel aan de bouwwerkzaamheden voorbereid en kennen over het algemeen geen significant effect op de planning.

Vraag (153):
Kunt u aangeven hoe er onder penitentiair inrichtingswerkers (PIW'ers) gedacht wordt over gevangenisuniformen en welke voor- en nadelen zij aankaarten? Zo nee, zou u dit dan uit willen zetten bij DJI en verschillende PI's?

Antwoord:
Er vinden doorlopend gesprekken plaats met het personeel over de omstandigheden op de afdelingen van PI's. In deze gesprekken zijn gevangenisuniformen geen onderwerp van gesprek geweest. Het is daarom niet mogelijk aan te geven hoe onder PIW'ers over gevangenisuniformen voor gedetineerden wordt gedacht.
Er is geen voornemen deze vraag bij DJI uit te zetten.

Een gedetineerde heeft op grond van de Penitentiaire beginselenwet recht op het dragen van eigen kleding en schoenen (artikel 44, tweede lid).
Uit wetenschappelijk (criminologisch) onderzoek blijkt dat het dragen van eigen kleding (in detentie) kan bijdragen aan het behouden van een eigen (niet-criminele) identiteit [1]. Het behouden van een individuele identiteit draagt bij aan het verminderen van crimineel gedrag en daarmee uiteindelijk ook een betere sociale re-integratie [2] en het terugdringen van recidive.

Er zijn JenV geen studies bekend die direct de link tussen enerzijds het dragen dan wel afschaffen van eigen kleding (in detentie) en anderzijds het verminderen van recidive hebben onderzocht.

[1] Smiley, C.J. & Middlemass, K.M. (2016). Clothing makes the man: Impression management and prisoner reentry. Punishment and Society, 18(2), 220-243.
[2] Snacken, S., Devynck, C. & Uzieblo, K. (2022). Dignity, Social Reintegration of Prisoners, and the New Penal Power: European Human Rights, Experiences of Belgian Prisoners, and Professional Practices. International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology, 66(9), Intl Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology, 66(9), 980-1000.

Vraag (154):
Kunt u aangeven welke omvang de problematiek van hiërarchische structuren in PI's onder gedetineerden onderling heeft?

Antwoord:
Er is geen omvang van de genoemde problematiek te geven.
Penitentiair inrichtingswerkers houden continu toezicht op de sfeer en orde en veiligheid op de afdelingen. Daarnaast vindt vanuit de Bureaus Inlichtingen en Veiligheid monitoring plaats. Op het moment dat er wordt geconstateerd dat er mogelijk sprake is van een hiërarchische structuur wordt hier op ingegrepen, bijvoorbeeld door het overplaatsen van justitiabelen.

Vraag (155):
Op welke manier wordt kleding van gedetineerden nu gewassen en hoe zou bij een eventuele

invoering van een gevangenisuniform dit ingepast kunnen en moeten worden?

Antwoord:
Kleding van gedetineerden wordt door de afdelingsreiniger gewassen, met regelmatig toezicht van de arbeidsmedewerker van de PI. Hoe dit bij de invoering van een gevangenisuniform kan worden ingepast is niet uitgewerkt.

Voor beantwoording waarom eigen kleding is toegestaan en wenselijk is, wordt verwezen naar het antwoord op vraag 153.

Vraag (156):
Kunt u aangeven hoe vaak er zich contrabande bevinden in zakken/ritsen etcetera van eigen kleding van gedetineerden.

Antwoord:
Het is niet mogelijk om aan te geven hoe vaak contrabande wordt teruggevonden in zakken/ritsen et cetera van eigen kleding van gedetineerden.

Registratie vindt plaats op basis van de vindplaats (bijvoorbeeld op cel, algemene ruimte, luchtplaats), maar niet op verder detailniveau.

Vraag (157):
Kunt u aangeven wat de huidige staat is van het plan om merkkleding in detentie aan banden te leggen en welke veranderingen/gevolgen een eventuele invoering hiervan hebben gehad?

Antwoord:
Zoals in de zesde voortgangsbrief ‘Aanpak georganiseerde criminaliteit tijdens detentie en berechting d.d. 18 september 2026 aangegeven zijn per 1 november 2025 de modelhuisregels voor de EBI hierop aangepast en is ook in de modelhuisregels voor de AIT een algeheel verbod opgenomen voor kleding en schoenen die genoemd worden op de lijst met niet toegestane merken of die een waarde hebben van meer dan € 250,-. Voor sieraden geldt dat deze geen waarde van boven de € 500,- mogen hebben.

Inmiddels is gebleken is dat het handhaven van een lijst met verboden merken niet werkbaar is voor de medewerkers van DJI. Een dergelijke lijst is extreem mutatiegevoelig, vereist specifieke vaardigheden van het personeel en is tijdsintensief. SJenV is dan ook voornemens om de huisregels aan te passen in die zin dat enkel een verbod opgenomen wordt dat ziet op de waarde van de kleding, schoenen en sieraden. Deze mogen zich niet boven een waarde van € 250,- respectievelijk € 500,- bevinden, waarbij DJI een inschatting maakt. Het is aan de gedetineerde om de waarde aan te tonen indien deze stelt dat de kleding e.d. zich onder de door DJI gestelde waarde bevindt. Met het hanteren van deze regels wordt het invoeren van dure/merkkleding voldoende ingeperkt en beter uitvoerbaar en handhaafbaar voor DJI. De aangepaste modelhuisregels liggen sinds september 2026 bij de RSJ voor advisering. De verwachting is dat de RSJ haar advies voor het eind van het jaar uit zal brengen.

Vraag (158):
Kunt u tot in detail aangeven op welke gronden de gevangenisdeal met Estland niet tot wasdom is gekomen?

Antwoord:
Uit de verkenning die Nederland en Estland hebben uitgevoerd werd duidelijk dat dat de Estse Grondwet niet toestaat dat Nederland verantwoordelijk zou blijven voor de tenuitvoerlegging van Nederlandse vonnissen en voor Nederlandse gedetineerden op Ests grondgebied. Nederlandse vonnissen zouden niet conform het Nederlandse recht ten uitvoer kunnen worden gelegd. Dat zou betekenen dat Nederland geen enkele zeggenschap meer zou hebben over de tenuitvoerlegging van Nederlandse vonnissen. Toetsing van het vonnis aan het Estse recht zou mogelijk zelfs kunnen leiden tot aanpassing van de straf. Het verantwoordelijk blijven voor de tenuitvoerlegging van Nederlandse vonnissen was een fundamenteel uitgangspunt voor Nederland.

Vraag (159):

Kunt u aangeven op welke manier de deal van Zweden met Estland inzake gevangenissen verschilt van de toenmalig voorgestelde deal van Nederland met Estland en welk verschil uiteindelijk cruciaal bleek/blijkt te zijn voor het bewerkstelligen ervan?

Antwoord:
Hoewel de regering niet bekend is met de details van de manier waarop Zweden en Estland hun samenwerking hebben vormgegeven, lijkt op basis van de internationale berichtgeving geconcludeerd te kunnen worden dat Zweden andere juridische uitgangspunten heeft gehanteerd dan Nederland, waarbij Estland verantwoordelijk wordt voor de tenuitvoerlegging van Zweedse vonnissen en daarop ook het Estse recht van toepassing is.

Vraag (160):
Kunt u aangeven wat Nederland momenteel belet om alsnog een deal met Estland te sluiten, naar Zweeds voorbeeld, om gedetineerden te plaatsen in de gevangenis van Tartu?

Antwoord:
Zoals aangegeven bij vraag 158 staat de Estse Grondwet niet toe dat Nederland verantwoordelijk zou blijven voor de tenuitvoerlegging van Nederlandse vonnissen en voor Nederlandse gedetineerden op Ests grondgebied. Nederlandse vonnissen zouden niet conform het Nederlandse recht ten uitvoer kunnen worden gelegd. Die situatie is anno 2026 niet gewijzigd.
In dit licht ziet de regering geen aanknopingspunten om met Estland opnieuw in gesprek te gaan over het huren van een gevangenis.

Vraag (161):
Hoe staat het met het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC)-onderzoek naar misstanden in de porno-industrie?

Antwoord:
Op dit moment voert het Verwey Jonker-instituut, in opdracht van het WODC en op aanvraag van het ministerie van Justitie en Veiligheid, onderzoek uit. Dit onderzoek beoogt inzicht te krijgen in de Nederlandse pornosector en mogelijke misstanden. Er wordt onderzoek gedaan naar het bestaan van mogelijke misstanden in de brede zin, waarbij niet enkel de focus ligt op strafbare feiten. De onderzoekers zijn in het najaar van 2025 gestart met het onderzoek. Naar verwachting zal het onderzoek aan het einde van dit jaar worden afgerond. Na afronding van het onderzoek en acceptatie door het WODC wordt het rapport uiterlijk zes weken na oplevering openbaar gemaakt.

Vraag (162):
Welke bewindspersoon wordt politiek eindverantwoordelijk voor de aanpak van geweld tegen vrouwen, huiselijk geweld en femicide?

Antwoord:
De MLJS is de coördinerend bewindspersoon voor de aanpak van geweld tegen vrouwen, huiselijk geweld en kindermishandeling, inclusief het voorkomen van femicide.

Vraag (163):
Welke opdracht, bevoegdheden, doorzettingsmacht en structurele middelen krijgt de Nationaal Coördinator Geweld tegen Vrouwen en Huiselijk Geweld concreet?

Antwoord:
In de voortgangsbrief aanpak Geweld tegen Vrouwen en Huiselijk Geweld van 3 juli 2026 en in de beantwoording van de Kamervragen van lid Coenradie (JA21) van 18 september 2026 heeft de MLJS de Tweede Kamer hierover geïnformeerd.

Vraag (164):
Is er in de begroting budget opgenomen voor de financiering van beschermende middelen voor vrouwen zoals AWARE en slachtofferdevices? Zo ja, hoeveel? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Voor beschermende middelen voor vrouwen in nood zijn verschillende interventies mogelijk. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het organiseren van deze hulp en maken eigenstandig keuzes over de interventies die ingezet kunnen worden, zoals AWARE en het slachtofferdevice. Gemeenten maken voor de inkoop van deze interventies gebruik van budgetten vanuit de Decentralisatie-Uitkering Vrouwenopvang (DUVO) en de algemene uitkering. Per 2026 heeft het kabinet structureel 12 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de vrouwenopvang en de hulp die vanuit de vrouwenopvang wordt geboden aan slachtoffers in nood.

Specifiek voor het slachtofferdevice geldt dat het slachtofferdevice alleen ingezet kan worden als de rechter in het kader van een schorsing of in het kader van een straf elektronische monitoring oplegt in combinatie met het slachtofferdevice. Gedurende de periode dat het slachtoffer gebruikmaakt van het device, wordt het slachtoffer begeleid door de regionale vrouwenopvangorganisatie. Deze organisatie wordt gefinancierd door de gemeente. In de huidige fase van toewerken naar landelijke inzet worden de kosten voor extra inzet door de reclassering, de meldkamer en de devices gefinancierd door het ministerie van Justitie en Veiligheid. In de jaren 2026 en 2027 is hiervoor in totaal 1,3 miljoen euro beschikbaar. De kosten voor de bijbehorende noodzakelijke slachtofferbegeleiding worden door gemeenten gefinancierd.

Vraag (165):
Wat is de stand van zaken ten aanzien van de uitvoering van de motie-Becker c.s. (Kamerstuk 28 345, nr. 303) waarin de regering verzocht werd in het voorjaar van 2027 het slachtofferdevice landelijk uit te rollen en te onderzoeken hoe mogelijk gemaakt kan worden dat dit ook meer preventief kan worden ingezet?

Antwoord:
In de voortgangsbrief Geweld tegen Vrouwen en Huiselijk Geweld die op 3 juli jl. aan uw Kamer is gestuurd, is aangegeven dat het kabinet zich er sinds januari 2026 voor inzet om gefaseerd toe te werken naar landelijke inzet van het Slachtofferdevice. De verwachting is dat dit medio 2027 is bereikt.
In de genoemde voortgangsbrief is ook toegelicht dat het niet mogelijk is om het Slachtofferdevice ook preventief in te zetten.

Vraag (166):
Wanneer gaat de onafhankelijke hulplijn 116 voor relationeel en huiselijk geweld van start? Zijn hier middelen over opgenomen op de rijksbegroting 2027? Zo ja, hoeveel en waar zijn die middelen terug te vinden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:
Zie de beantwoording door MLJS op 25 september jl. aan uw Kamer op de vragen over de voortgang van de ontwikkeling van een laagdrempelig meldpunt zoals 116 016 voor slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Vraag (167):
Wat is de stand van zaken ten aanzien van de uitvoering van de motie-Mutluer c.s. (Kamerstuk 36 800 VI, nr. 87) waarin de regering verzocht wordt om in uitzonderlijke gevallen een tijdelijk huisverbod te verlengen en te koppelen aan verplichte daderhulpverlening?

Antwoord:
MJenV verkent momenteel hoe het tijdelijk huisverbod beter kan worden ingezet, onder meer door betere risicotaxatie, en in hoeverre beschermingsbevelen in aanvulling op het huisverbod kunnen worden ingezet. Deze verkenning (inclusief pilots) loopt tot en met eind 2026. De Kamer wordt in het eerste kwartaal van 2027 geïnformeerd over de uitkomsten van deze verkenning en de vervolgstappen.

Vraag (168):
Kunt u een tijdspad schetsen voor de invoering van de verhoging van de prostitutieleeftijd naar 21 jaar?

Antwoord:
Ter uitvoering van de motie-Van den Brink (Kamerstukken II 2025/26, 28 638, nr. 274) wordt

momenteel een wetsvoorstel voorbereid om een minimumleeftijd in te stellen voor zowel seksuele handelingen tegen betaling met een derde als voor een derde, waarmee het toepassingsbereik is uitgebreid naar onder meer online sekswerk. Zorgvuldige uitwerking hiervan vergt meer tijd dan eerder was voorzien voor het instellen van een minimumleeftijd voor alleen seksuele handelingen met een derde tegen betaling, ofwel prostitutie. Eind dit jaar wordt de Kamer geïnformeerd over de vormgeving en het tijdpad ten aanzien van het wetsvoorstel.

Vraag (169):
Hoe krijgt de uitvoering van de versterkte aanpak LHBTIQ+ veiligheid door de betrokken departementen, waaronder JenV en Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) vorm?

Antwoord:
In de brief die de toenmalig staatssecretaris van OCW en minister van JenV in december vorig jaar naar uw Kamer gestuurd hebben, wordt uiteengezet hoe aan de versterkte aanpak veiligheid LHBTIQ+ vorm wordt gegeven. OCW en JenV zijn gezamenlijk verantwoordelijk. Om de samenhang te behouden is een ambtelijke stuurgroep ingesteld, waarbinnen de samenwerking gecoördineerd wordt en in gezamenlijkheid besluiten worden genomen over de uitvoering. Voor het eerste jaar van uitvoering (2026) was in totaal €450.000 beschikbaar (€300.000 van JenV, €150.000 van OCW). De aanpak is gestoeld op drie strategische doelen:
1) het vergroten van veiligheid in de publieke ruimte;
2) het vergroten van veiligheid in huiselijke kring; en
3) het vergroten van de veiligheid online.

Aan elk van deze doelen zijn concrete acties gekoppeld, die ten dele al in de brief van vorig jaar genoemd zijn. Andere acties zijn in de loop van dit jaar, samen met partners in het veld, ontwikkeld. Voor JenV zijn dat primair de politie en het OM. Maar ook maatschappelijke organisaties spelen een belangrijke rol. Uw Kamer wordt op korte termijn door de staatssecretaris van OCW geïnformeerd over de uitvoering van de activiteiten dit jaar en de activiteiten voor het komende jaar.

Vraag (170):
Welke rol krijgt de aanpak van antisemitisme specifiek in de uitvoering van het plan van aanpak voor online discriminatie? Welke middelen komen daarvoor ter beschikking?

Antwoord:
De aanpak van online antisemitisme maakt expliciet onderdeel uit van het Plan van aanpak online discriminatie dat door het ministerie van BZK wordt gecoördineerd en sluit aan bij de Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024–2030. De inzet richt zich op preventie, het verbeteren van meld- en verwijderprocedures bij online platforms en het versterken van de handhaving. Hierbij worden de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB), politie en Openbaar Ministerie (OM) betrokken. Voor beleidsversterking op het gebied van online discriminatie is vanuit JenV jaarlijks € 100.000 beschikbaar. Daarnaast is voor de versterking van de aanpak van online discriminatie structureel € 600.000 per jaar aan extra middelen beschikbaar gesteld aan de politie en het OM. Hiervan is € 200.000 bestemd voor het Expertisecentrum Aanpak Discriminatie-Politie (ECAD-P) en € 400.000 voor de arrondissementsparketten en het Landelijk Expertisecentrum Discriminatie (LECD) van het OM. Verder is structureel € 4,5 miljoen per jaar beschikbaar voor de uitvoering van de bredere aanpak van antisemitisme binnen de Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024–2030. Er is geen afzonderlijk budget voor online antisemitisme. De middelen worden binnen beide trajecten in samenhang ingezet.

Vraag (171):
Hoeveel illegale gokapps zijn de afgelopen jaren offline gehaald?

Antwoord:
De Ksa onderzoekt illegale gokapps op basis van eigen onderzoek en meldingen en signalen van consumenten en stakeholders. Sinds mei 2025 onderzoekt en meldt de Ksa bij Google (Playstore). Bij Apple (Appstore) doet de Ksa dat al sinds augustus 2024. Beide partijen

verwijderen zelf al veel apps. Veel apps die de Ksa onderzoekt, meldt zij niet, omdat ze dan al verwijderd zijn. Alle apps die de Ksa bij Google en Apple meldt, worden verwijderd. Voor 2024 geldt dat dit 36 apps zijn, waarvan 15 na melding door de Ksa. In 2025 zijn er 1.021 verwijderd, waarvan 33 na melding door de Ksa. In 2026 zijn er t/m september 856 verwijderd, waarvan 71 na melding door de Ksa.

Vraag (172):
Wat is de status van de hersteloperatie inzake foutieve tenaamstelling op vonnissen?

Antwoord:
Deze is in volle gang en heeft hoge prioriteit. Voor meer details verwijs ik u naar de in juli verstuurde voortgangsrapportage hierover (29 279, nr. 1065). Hierin heeft de Staatssecretaris van JenV aangegeven dat, in goede samenwerking met de ketenpartners, verder wordt gewerkt aan de doelstellingen voor het komende jaar. Dit zijn onder meer: de verdere toetsing en behandeling van bekende en nieuw geïdentificeerde zaken, nadelige gevolgen voor burgers mitigeren, uitvoering geven aan de gefaseerde vervolgaanpak om het beschikbare beeld van de omvang van het tenaamstellingsvraagstuk te verdiepen, structurele aanpassing van de werkwijze voor automatische wijzigingen aanbrengen, nadere ketenafspraken maken over toetsing, afhandeling en een aanvullende rechterlijke procedure onderzoeken. In de volgende voortgangsrapportage (voor de zomer 2027) zal de Staatssecretaris van JenV uw Kamer over de resultaten informeren.

Vraag (173):
Kan de regering toelichten wat wordt bedoeld met: "in 2027 zetten we de campagne over de negatieve gevolgen van drugsgebruik door."? Hoe gaat dit er concreet uitzien?

Antwoord:
In de 'Verzamelbrief ontwikkelingen drugsbeleid' (Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 24 077, nr. 573) is beschreven hoe de (pilot) campagne uit 2025 eerder is geëvalueerd. De minister van JenV heeft tijdens het tweeminutendebat Ondermijning op 8 september jl. op vragen van uw Kamer toegezegd de campagne ook in 2027 voort te zetten. Daarbij is het van belang om de campagne doelgroepgericht in te blijven zetten. Dit jaar is de campagne opnieuw uitgevoerd tijdens studentenintroductieweken in 6 gemeenten. Beide onderdelen van de campagne afgelopen zomer (de activatie en de social mediacampagne) worden geëvalueerd. Op basis van de evaluaties van vorig jaar en dit jaar zal worden onderzocht hoe de campagne effectief kan worden voortgezet in 2027. De Kamer wordt in het voorjaar 2027 geïnformeerd over de evaluatie en de hoe de campagne concreet wordt voortgezet. De campagne wordt in 2027 door JenV gefinancierd, hiervoor is €500.000 gereserveerd.

Vraag (174):
Kunt u toelichten welke bestemming de nog onverdeelde middelen (€ 19,3 miljoen) op artikel 92 hebben?

Antwoord:
De nog onverdeelde middelen van € 19,3 miljoen op artikel 92 voor 2026 zijn bestemd voor de taaleis voor naturalisatie, keteneffecten van politie-investeringen en de sanctiewet.

Vraag (175):
Hoeveel veroordeelde terroristen met een verhoogd risicoprofiel worden in het jaar 2027 vrijgelaten en kunt u daarbij een uitsplitsing maken naar land van herkomst, en of deze terroristen worden uitgezet en daarbij ingaan of het Nederlanderschap kan worden afgenomen?

Antwoord:
Het precieze aantal invrijheidstellingen van deze groep is lastig te noemen, omdat dit onder meer afhankelijk is van ontwikkelingen in de individuele strafprocessen en het voldoen aan voorwaarden. Het aantal (onherroepelijk) veroordeelden van terroristische misdrijven dat in 2027 vrijkomt is daarmee afhankelijk van deze uitkomsten. Op dit moment is van minder dan vijf terrorismeveroordeelden met een verhoogd risicoprofiel de uitstroom uit detentie voorzien in 2027.

Er kan niet worden ingegaan op individuele casuïstiek maar in zijn algemeenheid geldt dat de minister van Justitie en Veiligheid op grond van artikel 14, tweede lid van de Rijkswet op het Nederlanderschap (hierna: RWN) het Nederlanderschap kan intrekken van personen die onherroepelijk veroordeeld zijn voor een terroristisch misdrijf, waarbij tevens sprake is van een dubbele nationaliteit. Een veroordeling wegens een terroristisch misdrijf kan ook leiden tot het intrekken van het verblijfsrecht. Bij iedere casus worden de omstandigheden en factoren nauwkeurig gewogen om te evalueren of de bevoegdheid tot intrekking toegepast kan worden. De intrekking van het Nederlanderschap of het verblijfsrecht gaat in deze gevallen veelal gepaard met het opleggen van een terugkeerbesluit en een inreisverbod door de IND. Hierna dient de persoon Nederland te verlaten. De inzet op maatwerk bij vertrek is hierbij de afgelopen jaren geïntensiveerd.

Vraag (176):
Hoeveel heeft het OM geclaimd voor nieuwe ICT en hoeveel daarvan is aan het OM op deze begroting toegezegd?

Antwoord:
Het OM heeft eerder aangegeven circa 80 miljoen euro extra structureel nodig te hebben voor de ontwikkeling van de ICT [1]. Op grond van het coalitieakkoord krijgt het OM er hiervoor structureel 50 miljoen euro extra bij. De bestaande plannen worden op het nieuwe budget aangepast, worden continue gemonitord en waar nodig bijgesteld bij een volgend regulier financieel besluitvormingsmoment indien de ontwikkeling en dynamiek in het ICT domein dit vraagt. Er wordt een reviewboard van onafhankelijke deskundigen ingesteld die de MJenV en de voorzitter van het College van procureurs-generaal zal adviseren.[2]

[1] https://nl.linkedin.com/posts/openbaar-ministerie_collegevoorzitter-rinus-otte-de-samenleving-activity-7421917821388890113-mTwU
[2] Kamerstuk 26643, nummer 1568, vergaderjaar 2026-2027

Vraag (177):
Heeft het OM afdoende financiën om de problemen met de ICT volledig op te lossen? Zo ja, waar blijkt dat uit? Zo nee, waarom niet en hoe wordt het tekort ingevuld?

Antwoord:
Zie het antwoord op vraag 176. MJenV verwacht dat de middelen toereikend zijn, maar de situatie wordt nauwlettend gevolgd.

Vraag (178):
Kan inzicht worden gegeven in de ramingsbijstelling? Welke begrotingsonderdelen hebben een aanpassing gekregen, en als gevolg waarvan zijn deze bedragen aangepast?

Antwoord:
De ramingsbijstelling is bij de eerste suppletoire begroting 2026 doorgevoerd op basis van de onderuitputting van de afgelopen jaren. In onderstaande tabel wordt per begrotingsartikel weergegeven welke ramingsbijstelling is doorgevoerd op basis van onderrealisatie uit het verleden. De ramingsbijstelling op artikel 32 Toevoegingen rechtsbijstand is gebeurd op basis van de realisatie van de afgelopen jaren. Op artikel 33 is de raming voor de Wet regulering sekswerk (Wrs) met structureel € 7 miljoen neerwaarts bijgesteld. Op het onderdeel ondermijning (ook artikel 33) is de raming in de jaren 2026, 2027 en 2028 met € 15 mljoen neerwaarts bijgesteld. Op artikel 34 zijn met name de ramingen voor preventieve maatregelen en de tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties bijgesteld. De raming voor preventieve maatregelen is meerjarig met € 6 miljoen neerwaarts bijgesteld op basis van de onderuitputting de afgelopen jaren op het onderdeel aanpak criminaliteitsfenomenen en ondermijning. De raming voor de tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties is meerjarig met € 6 miljoen neerwaarts bijgesteld op basis van de onderuitputting van de afgelopen jaren op het onderdeel intra- en extramurale sanctie uitvoeringaanpak. Op artikel 36 is de raming meerjarig met € 5 miljoen neerwaarts bijgesteld op basis van de onderuitputting van de afgelopen op het onderdeel bijdrage medeoverheden.

Vraag (179):
Wat is de oorzaak van de kasschuif uitwerking dreigingsbeeld ondermijning Nederland van

2026?

Antwoord:
Voor de opvolging van het Dreigingsbeeld Ondermijning Nederland was in 2026 budget begroot. Doordat het dreigingsbeeld in mei uitkwam en de opvolging via het bijsturen op de multidisciplinaire samenwerking tijd kost, zal een deel van de in 2026 gereserveerde middelen in toekomstige jaren tot uitgaven leiden. Middels de kasschuif sluit de begroting beter aan op het kasritme.

Vraag (180):
Hoe groot is de onderuitputting op het ondermijningsbudget in 2024, 2025, (verwacht in) 2026 en hoe beoordeelt de regering het risico op onderuitputting op het ondermijningsbudget in 2027?

Antwoord:
In 2024 was de onderuitputting op het totale ondermijningsbudget €99 mln. (11,9%). In 2025 was dit €82 mln. (9,6%). Voor 2026 wordt er op de uitgaven van artikel 33 ondermijning geen onderuitputting verwacht, mede doordat er in 2026 enkele kasschuiven hebben plaatsgevonden en doordat er al een ramingsbijstelling heeft plaatsgevonden bij Voorjaarsnota 2026 en 2027 van €45 mln. op het ondermijningsbudget. U wordt bij Najaarsnota geïnformeerd over mogelijke additionele meevallers in 2026 die tot dan toe bekend zijn. Voor 2027 heeft de regering het risico op onderuitputting van het ondermijningsbudget beoordeeld als reëel. Hier is in de begroting van JenV al rekening mee gehouden door een ramingsbijstelling bij Voorjaarsnota 2026 en 2027 door te voeren van per saldo €35 mln.

Vraag (181):
Kunt u de kasschuif voor de PI in Vlissingen toelichten?

Antwoord:
Ten opzichte van eerdere planvorming in 2020 is de oplevering van Justitieel Complex Vlissingen vertraagd naar oplevering in 2030 en worden de middelen via een kasschuif doorgeschoven van 2028 en 2029 naar de jaren 2030 en 2031, de jaren waarin de uitgaven naar verwachting plaatsvinden. De vertraging is aan uw kamer op 7 december 2022 gemeld (Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 24 587, nr. 39).

Vraag (182):
Bij welke onderdelen valt de efficiencytaakstelling? Kan uiteengezet worden wat de bedragen zin per onderdeel waar de efficiency op wordt behaald?

Antwoord:
De efficiencytaakstelling uit het coalitieakkoord is binnen JenV doorgevoerd naar rato van de apparaatsuitgaven. Binnen de JenV-begroting is een aantal organisaties uitgezonderd: de politie, DJI, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Rechtspraak, de Raad voor Rechtsbijstand, de Hoge Raad der Nederlanden, het College voor de Rechten van de Mens en de NAVO-toerekenbare uitgaven. In onderstaande tabel vindt u een overzicht per organisatie hoe de efficiencytaakstelling is verdeeld. Hierin zijn het Openbaar Ministerie en de Hoge Raad ondanks de uitzondering opgenomen. Dat is omdat de taakstelling bij deze organisaties alleen op de Shared Service Organisatie (SSO)-budgetten is ingeboekt, wat betekent dat dit moet leiden tot een efficiencybesparing bij de SSO’s in de vorm van lagere tarieven en niet tot een besparing bij het OM en de Hoge Raad zelf. Inmiddels zijn de apparaatsuitgaven van DG Migratie inclusief taakstelling overgeheveld van de programmabegroting Asiel en Migratie naar de begroting van JenV. Dat onderdeel is niet in dit overzicht opgenomen. De efficiencytaakstelling voor dit onderdeel bedraagt structureel € 213.000.

Vraag (183):
Met welke reden zijn de gereserveerde kosten voor het Europese Anti-Money Laundering wetgevingspakket nog niet volledig uitgegeven?

Antwoord:
De kosten voor AML-implementatie zijn middels uitvoeringstoetsen inzichtelijk geworden. De

besluitvorming daarover heeft geduurd tot in 2026. In die besluitvorming is ook het te volgen bestedingspatroon uitgewerkt, zodat dat past bij de voorziene werkzaamheden tot en met inwerkingtreding in juli 2027, en de nieuwe reguliere werkzaamheden daarna. De kasschuif bestendigt dit.

Vraag (184):
Wat betekent de terugvordering van verschillende bijzondere bijdragen aan de politie over het jaar 2025 die niet volledig zijn besteed? Waarom worden deze overgeheveld naar de aanpak van ondermijning?

Antwoord:
Terugvordering betekent dat het deel van de bijzondere bijdragen dat de politie in 2025 niet tijdig heeft uitgeven, wordt teruggehaald naar het artikel van de JenV-begroting waar het oorspronkelijk afkomstig van is. Een deel van de teruggevorderde middelen is gefinancierd vanuit de aanpak van ondermijning en is na terugvordering daarnaar terug overgeheveld. Zie de beantwoording op vraag 187 voor de toelichting op de oorzaken en consequenties van de terugvorderingen als gevolg van de bijzondere bijdragen die niet volledig zijn besteed.

Vraag (185):
Kan cijfermatig en procentueel uiteen worden gezet hoeveel onderbesteding heeft plaatsgevonden binnen de ondermijningsmiddelen in de afgelopen vier jaar?

Antwoord:
Zie de tabel voor de cijfermatige en procentuele onderuitputting van het ondermijningsbudget in de afgelopen vier jaar.

Vraag (186):
Kan worden toegelicht hoe terugvordering van de politie van niet volledig bestede middelen over het jaar 2025 is ontstaan als tegelijkertijd sprake was van een begrotingstekort? Welke flexibiliteit kent de inzet van deze middelen binnen de politieorganisatie?

Antwoord:
Terugvordering heeft uitsluitend betrekking op de bijzondere bijdragen die in 2025 niet zijn uitgegeven. Bijzondere bijdragen zijn specifieke, doelgebonden middelen en mogen niet door de politie zelf aangewend worden voor andere doelen. Van de door JenV teruggevorderde middelen is in 2026 40 miljoen euro ingezet voor de financiële opgave 2026 bij de politie, zoals reeds beoogd in het Begroting en Beheerplan Politie 2026-2031 [1].

[1] Kamerstuk 36800-VI, nr. 2

Vraag (187):
Kunt u aangeven welke projecten bij de politie niet meer tot uitgaven leiden waardoor er een terugvordering is ontstaan? Kunt u aangeven wat de oorzaken en consequenties zijn van de lagere uitgaven?

Antwoord:
In de tabel in de bijlage is aangegeven voor welke bijzondere bijdragen aan de politie de middelen in 2026 zijn teruggevorderd.

Het grootste deel van de onderbesteding is het gevolg van onderbesteding op de personele invulling, doordat de formatie in 2024 en 2025 nog niet volledig bezet was of ingericht kon worden.

De onderbesteding vindt plaats op bijzondere bijdragen met een structureel karakter. In voorgaande jaren is voor de betreffende taken minder capaciteit ingezet dan was begroot en kan het geld niet meer voor dat jaar tot besteding worden gebracht. Specifiek geldt dit voor de NAVO-top en het regeerakkoord Landelijk Internationaal. Voor de Rechtshulpcentrum en de Innovatiewet Wetboek van Strafvordering geldt dat de afgesproken activiteiten en projecten voor minder budget zijn afgerond.

Vraag (188):
Hoeveel van de extra middelen uit het coalitieakkoord bestemd voor de politie komen neer bij de cyberrecherce?

Antwoord:
Er komt oplopend naar structureel 44,5 miljoen euro vanaf 2030 (inclusief keteneffecten) beschikbaar voor de aanpak van online criminaliteit. De minister van Justitie en Veiligheid informeert uw Kamer hierover in een aparte brief voorafgaand aan het WGO Begrotingsonderdeel Artikel 31 Politie van 2 november 2026.

Vraag (189):
Hoeveel van de extra middelen uit het coalitieakkoord bestemd voor de politie komen terecht bij de zedenrecherche?

Antwoord:
Er komt oplopend naar structureel 15 miljoen euro vanaf 2030 (inclusief keteneffecten) beschikbaar voor de aanpak van online seksuele misdrijven. De minister van Justitie en Veiligheid informeert uw Kamer hierover in een aparte brief voorafgaand aan het WGO Begrotingsonderdeel Artikel 31 Politie.

Vraag (190):
Waar wordt de € 24,1 miljoen uit tranche III van het klimaatfonds voor JenV aan besteed?

Antwoord:
De € 24,1 miljoen uit tranche III van het Klimaatfonds is in het kader van verduurzaming van politievastgoed, in zijn geheel beschikbaar gesteld aan de politie voor dertien projecten voor 2027. Dit betreft tien renovatieprojecten en drie sloop/nieuwbouwprojecten.

Vraag (191):
Hoe worden de middelen bestemd voor de aanpak van femicide ingevuld?

Antwoord:
De besteding van deze middelen uit het coalitieakkoord is nog niet vastgesteld. De voor de aanpak van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld verantwoordelijke bewindspersonenen – MLJS, MJenV en SOE – bepalen de komende tijd in afstemming met de Nationaal Coördinator Geweld tegen Vrouwen en Huiselijk Geweld de bestemming van deze middelen. In de eerstvolgende voortgangsbrief geweld tegen vrouwen, huiselijk geweld en kindermishandeling wordt Uw Kamer hierover voor eind 2026 nader geïnformeerd.

Vraag (192):
Hoeveel zou het kosten om het slachtofferdevice landelijk uit te rollen van het slachtofferdevice voor slachtoffers van huiselijk geweld, stalking of intieme terreur?

Antwoord:
De kosten voor de huidige fase van toewerken naar landelijke inzet worden in 2026 en 2027 geraamd op in totaal 1,3 miljoen euro, waarvoor het ministerie van Justitie en Veiligheid budget beschikbaar heeft. Het gaat hierbij om de kosten voor extra inzet door de reclassering, de meldkamer en de devices. De kosten voor de bijbehorende noodzakelijke slachtofferbegeleiding worden door gemeenten gefinancierd. Medio 2027 is naar verwachting duidelijk wat de totale structurele kosten zijn.

Vraag (193):
Zijn er middelen gereserveerd voor de implementatie van het Verdrag van Istanbul voor geweld tegen vrouwen?

Antwoord:
De implementatie van het Verdrag van Istanbul betreft een dermate breed scala aan verbeteringen dat niet goed mogelijk is om precies aan te geven welke middelen binnen de aanpak van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld hiermee gemoeid zijn. Zo zijn waar nodig middelen gereserveerd voor de uitvoering van de bepalingen van de EU-richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Het gaat hierbij onder meer om het

voorzien in een onafhankelijk adviesorgaan en een coördinerende aanpak voor de aanpak van geweld tegen vrouwen en om systematische dataverzameling. Ook zijn middelen beschikbaar voor specifieke verbeteringen in de uitvoering, bijvoorbeeld bij de politie.

Vraag (194):
Kunt u cijfermatig uiteenzetten hoe vaak in de afgelopen vijf jaar een alcoholverbod is opgelegd in het kader van het tegengaan van huiselijk geweld?

Antwoord:
Dit is niet mogelijk omdat uit de betreffende registratiesystemen niet af te leiden is of een alcoholverbod specifiek in het kader van huiselijk geweld is opgelegd.

Vraag (195):
Kan nader worden toegelicht wat de opzet van de pilot crisisteam kindveiligheid, wat zijn de concrete doelen van de pilot en hoe worden de resultaten van de pilot gemonitord?

Antwoord:
Dat is op dit moment nog niet te zeggen. MLJS gaat hier de komende tijd samen met SJenV uitwerking aan geven. In de voortgangsbrief over de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling die voor het eind van dit jaar wordt verstuurd, zal worden toegelicht hoe hier invulling aan gegeven wordt.

Vraag (196):
Kunnen de getallen van de coalitieakkoord-middelen voor nationale veiligheid en rechtsstaat die in de tekst van de begroting worden uitgesplitst naar financiële problematiek politie, meer agenten in de wijk, aanpak online criminaliteit, DJI-actieplan, en rechtsstaat?

Antwoord:
De coalitieakkoord-middelen worden naar verschillende begrotingsartikelen geboekt, zoals in onderstaande tabellen is uitgesplitst. Een deel van de bedragen is dusdanig klein dat ze anders niet in de tabel belangrijkste mutaties terug zouden komen, en daarmee het totaalbedrag niet zichtbaar zou worden. Om het totaal van de coalitieakkoord-middelen voor de Tweede Kamer zichtbaar te houden, is er in de ontwerpbegroting voor gekozen om deze middelen in een totaalregel bij de tabel belangrijkste mutaties op te nemen. In onderstaande tabellen vindt u hoe per thema de middelen uit het coalitieakkoord verdeeld zijn.

Vraag (197):
Kan nader worden toegelicht wat er met de € 12 miljoen voor luchtbeveiliging wordt gedaan en hoe verhoudt deze post zich tot de eerder gereserveerde € 70 miljoen structureel voor weerbaarheid?

Antwoord:
Om in gezamenlijkheid te bepalen welke inzet onder welke omstandigheden door de politie, de KMar of andere onderdelen van de krijgsmacht kan of moet worden uitgevoerd is, mede met het oog op de reactietijd een gezamenlijk reactieconcept opgesteld. Hierover wordt uw Kamer op korte termijn geïnformeerd.
De komende tijd wordt onderzocht welke elementen hieruit binnen de huidige financiële kaders van de verantwoordelijke departementen kunnen worden gerealiseerd. De voor luchtbeveiliging bestemde middelen ter grootte van € 12 miljoen zullen in deze inventarisatie worden meegenomen.
De € 70 miljoen die structureel is gereserveerd voor weerbaarheid wordt ingezet voor onder andere noodsteunpunten, versterken van veiligheidsregio’s en het ondersteunen en activeren van de samenleving en landelijke partners en de meerjarige publiekscampagne Weerbaarheid (Denk Vooruit).

Vraag (198):
Hoeveel geld wordt er naar verwachting opgehaald in 2027 door het afpakken van crimineel verdiend vermogen? Welke knelpunten zitten in de aanpak waardoor de resulaten jaar op jaar tegenvallen?

Antwoord:
De realisatie van de afpakontvangsten is de afgelopen jaren lager geweest dan geraamd, vanwege het ontbreken van grote schikkingen. Bij de Voorjaarsnotabesluitvorming is de raming bijgesteld naar €100 mln. per jaar om meer recht te doen aan de omvang van de opbrengsten op strafrechtelijk afpakken in de algemene middelen. De opbrengsten in de algemene middelen zijn niet representatief voor het totaal aan afpakopbrengsten. Waar mogelijk worden slachtoffers en benadeelden namelijk gecompenseerd.

Vraag (199):
Waar gaat het criminele geld heen dat wordt afgepakt in het kader van de bestrijding van georganiseerde ondermijnende criminaliteit?

Antwoord:
Waar mogelijk worden slachtoffers en benadeelden gecompenseerd. De opbrengstenraming op strafrechtelijk afpakken zijn onderdeel van de gehele Rijksbegroting en worden niet ingezet voor specifieke uitgaven. Aangezien het kabinet de afpakontvangsten heeft aangemerkt als generaal dossier, komen mee- en tegenvallers op de raming ten gunste of ten laste van de gehele Rijksbegroting.

Vraag (200):
Is of wordt de verdeling van de structureel €114 miljoen voor de intensiveringen die in het coalitieakkoord staan voor de politie veranderd naar aanleiding van de recente gebeurtenissen in Overasselt? Zo ja, waarom en wat zijn de veranderingen?

Antwoord:
De recente gebeurtenissen in Overasselt zijn ernstig en verdienen zeker de aandacht. De afgelopen jaren zijn er al veel investeringen gedaan in de aanpak van ondermijning. De recente gebeurtenissen hebben voor het kabinet geen aanleiding gegeven om de intensiveringen anders te verdelen.

Vraag (201):
Heeft het College van procureurs-generaal van het OM een voorkeur uitgesproken voor de bestemming van de structureel € 114 miljoen van de coalitieakkoordmiddelen voor de intensiveringen in de politie? Zo ja, welke voorkeur betreft dit?

Antwoord:
De invulling van deze middelen is in lijn met de prioriteiten van het Openbaar Ministerie voor de komende jaren. Een van de prioriteiten is de ambitie om meer digitale en cybercriminaliteit zaken op te pakken. Een versteviging van de politie op deze onderwerpen draagt bij aan het realiseren van deze ambities.

Vraag (202):
Gaat er een groter deel van de structureel € 114 miljoen voorziene intensiveringen voor de politie naar aanleiding van de recente gebeurtenissen in Overasselt naar de bestrijding van ondermijnende criminaliteit? Zo ja, hoeveel betreft dat en ten koste van welke andere posten gaat dat?

Antwoord:
Zie de beantwoording van vraag 200.

Vraag (203):
Waar worden de extra middelen voor de politie bestemd voor het uitvoeren van de Wet veilige jaarwisseling voor gebruikt?

Antwoord:
Deze middelen worden door de politie ingezet voor het in beslag nemen van vuurwerk, transport, tijdelijke opslag, onderzoek van het centraal onderzoeksteam vuurwerk, afdoening en vernietiging van vuurwerk.

Vraag (204):
Kan worden uitgelegd wat er is veranderd aan de JenV begroting 2027 en de begroting en

beheerplan van de Nationale Politie naar aanleiding van de door de Kamer gevraagde doorlichting?

Antwoord:
In het eerste halfjaarbericht politie 2026 heeft de minister van Justitie en Veiligheid uw Kamer toegezegd een extern onderzoek hiervoor uit te laten voeren [1]. Naar verwachting wordt uw Kamer na de zomer van 2027 over de uitkomsten geïnformeerd.

[1] Kamerstukken II 2025/2026, 29628, nr. 1345, bijlage 1261988

Vraag (205):
Waarvoor worden de extra middelen bestemd voor luchtbeveiliging ingezet?

Antwoord:
Om in gezamenlijkheid te bepalen welke inzet onder welke omstandigheden door de politie, de KMar of andere onderdelen van de krijgsmacht kan of moet worden uitgevoerd is, mede met het oog op de reactietijd een gezamenlijk reactieconcept opgesteld. Hierover wordt uw Kamer op korte termijn geïnformeerd.
De komende tijd wordt onderzocht welke elementen hieruit binnen de huidige financiële kaders van de verantwoordelijke departementen kunnen worden gerealiseerd. De voor luchtbeveiliging bestemde middelen ter grootte van € 12 miljoen zullen in deze inventarisatie worden meegenomen.
De € 70 miljoen die structureel is gereserveerd voor weerbaarheid wordt ingezet voor onder andere noodsteunpunten, versterken van veiligheidsregio’s en het ondersteunen en activeren van de samenleving en landelijke partners en de meerjarige publiekscampagne Weerbaarheid (Denk Vooruit).

Vraag (206):
Kunt u een update geven over de richtlijn rondom de bewapening van (groene) boa's?

Antwoord:
Vanuit de Tweede Kamer is opgeroepen om te komen tot betere en heldere criteria voor de toekenning van geweldmiddelen aan boa’s, rekening houdend met de taakstelling van de boa. Op 1 mei 2026 zijn daarom deze criteria aangepast in de Beleidsregels boa. De aanpassingen zijn op 12 maart 2026 gepubliceerd en zijn daarna in het commissiedebat Boa-stelsel besproken. De maximaal toe te kennen bewapening is hierbij niet aangepast. Groene boa’s kunnen dus nog steeds tot en met het vuurwapen worden bewapend.

Vraag (207):
Kan nader worden toegelicht hoe het komt dat de geraamde ontvangsten van de AP stijgen van € 0,12 miljoen in 2025 naar structureel € 5 miljoen per jaar vanaf 2026 en hoeveel kan er nog bij komen als de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) leges zou gaan heffen zoals het KPMG-onderzoek uit 2020 adviseerde?

Antwoord:
De 0,12 miljoen betreft de realisatie van de boete-inkomsten in 2025, de 5 miljoen een raming die al meerdere jaren wordt gehanteerd voor de boete-inkomsten, ook voor 2025. Er is dus geen sprake van een stijging van de raming, maar van het achterblijven van de realisatie in 2025. Het is lastig om op dit punt tot een betere raming te komen.
Het is niet zo dat KPMG in 2020 heeft geadviseerd om leges te gaan heffen. KPMG heeft benoemd dat het op onderdelen van het AP-takenpakket mogelijk zou zijn om dit te doen, en dat sommige omringende landen het ook doen, maar ook dat er haken en ogen aan zitten. Al met al leidde dat indertijd tot de conclusie om hier niet voor te kiezen.

Vraag (208):
Wat is de actuele omvang van de achterstanden bij de AP?

Antwoord:
Er is navraag gedaan bij de AP. Het is voor de AP onduidelijk op welke achterstanden wordt gedoeld.

Vraag (209):
Kan in hoofdlijnen een uiteenzetting worden gegeven naar welke onderwerpen de bedragen voor de aanpak van ondermijning vanaf 2027 gaan?

Antwoord:
Het ondermijningsbudget voor 2027 is zo'n €923 mln. Het budget in 2027 is hoger dan het structurele budget vanwege enkele kasschuiven vanuit het verleden. Zie de tabel voor de verdeling van het totale budget voor 2027 op hoofdlijnen. In december wordt de Voortgangsrapportage gepubliceerd waarin meerjarig inzicht in de middelen wordt gegeven.

Vraag (210):
Kunt u toelichten waarom na 2027 geen geld meer is gereserveerd voor de uitstapprogramma's van prostituees?

Antwoord:
Sinds 2021 worden de gelden voor de uitstapprogramma's structureel gefinancierd. Sinds 2023 wordt via het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties jaarlijks structureel 6 miljoen euro uitgekeerd aan achttien centrumgemeenten. Ten behoeve hiervan heeft een structurele overheveling van 6 miljoen euro plaatsgevonden van de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid naar de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In de jaarbegroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid wordt deze post om die reden als 0 euro aangeduid.

Vraag (211):
Welke middelen worden er gereserveerd voor het experiment gesloten coffeeshopketen?

Antwoord:
Voor 2026 is er ongeveer 3 miljoen euro geraamd. Voor 2027 en 2028 zijn de verwachte kosten ook ongeveer 3 miljoen euro. Voor 2029 zijn de verwachte kosten 2,7 miljoen euro. De kosten worden gedragen door de ministeries van JenV en VWS. De middelen komen grotendeels ten goede aan het toezicht op het experiment, de handhaving van de regelgeving en aan het lopende wetenschappelijk onderzoek.

Vraag (212):
Welke prioriteit heeft de Wet regulering sekswerk (wrs) voor de regering? Komt dit wetsvoorstel deze kabinetsperiode nog naar de Kamer?

Antwoord:
Middels brief van 13 mei 2026 (Kamerstukken II 2025/26, 34193, nr. 21) is aangekondigd dat gelet op de prioriteiten van dit kabinet en indachtig de eerder uitgebrachte reacties op het wetsvoorstel, de Wrs niet wordt doorgezet.

Daarbij is tevens toegelicht dat dit kabinet ervoor kiest zich te richten op maatregelen die gericht en effectief een verschil kunnen maken.

Een van de maatregelen die het betreft is de verhoging van de minimumleeftijd van sekswerkers. Uw Kamer zal dit jaar over de vormgeving en het tijdpad ten aanzien van dat wetsvoorstel worden geïnformeerd.

Vraag (213):
Welke middelen komen ten goede aan het tegengaan van overlast door het experiment gesloten coffeeshopketen?

Antwoord:
Hier zijn geen aparte middelen voor gereserveerd. Telers en coffeeshops dienen zich, net als iedere ondernemer, te houden aan de reguliere regelgeving. Als de openbare orde in het geding is, kunnen gemeenten daar zelf op handhaven. Dat is niet anders dan de situatie rondom gedoogde coffeeshops, dus daarvoor zijn binnen het experiment geen middelen gereserveerd.

Vraag (214):
Kan worden toegelicht wat de stapsgewijze verhoging van de minimumleeftijd voor prostitutie naar 21 jaar betekent voor de uitvoeringskosten bij gemeenten en welk budget is hiervoor de komende jaren gereserveerd?

Antwoord:
Momenteel wordt een wetsvoorstel voorbereid voor de stapsgewijze verhoging van de minimumleeftijd voor sekswerk. In dit wetgevingstraject zullen uitvoeringstoetsen worden verricht, onder meer om zicht te krijgen op de uitvoeringskosten bij gemeenten.

Vraag (215):
Kan een overzicht worden gegeven van de middelen die in 2027 per gemeente worden verstrekt vanuit Preventie met Gezag en ook welke middelen in 2028 en 2029 in dit kader per gemeente zijn aangemerkt als juridisch verplicht en welk deel beleidsmatig is gereserveerd?

Antwoord:
Beschikkingen aan gemeenten van specifieke uitkeringen zijn juridische verplichtingen voor het Rijk. Alle genoemde bedragen zijn dus juridisch verplicht en niet beleidsmatig gereserveerd.
Vanuit de regeling specifieke uitkering Preventie met Gezag 2026 – 2029 hebben 27 gemeenten een beschikking ontvangen. Voor de jaren 2027 tot en met 2029 gaat het om de volgende bedragen per gemeente, zie tabel in bijlage 1.
Omdat jeugdcriminaliteit zich niet beperkt tot alleen grotere gemeenten zijn vanaf 2024 ook 20 middelgrote en kleinere gemeenten, met relatief ernstige problematiek op het gebied van jeugdcriminaliteit, ondersteund. Deze gemeenten ontvangen 3 jaar lang een incidentele financiële bijdrage van maximaal €500.000,- per jaar. De betrokken gemeenten gebruiken deze middelen om (meer) focus aan te brengen in en impact te maken op de lokale preventieaanpak en deze na afloop van deze periode te borgen en door te zetten. Deze regeling specifieke uitkering ter voorkoming van jeugdcriminaliteit 2024 heeft een looptijd van 1 juli 2024 tot en met 1 juli 2027. Hiervoor vindt in 2027 de laatste betaling plaats met de volgende bedragen per gemeente, zie tabel in bijlage 2.
Daarnaast vindt voor de door deze gemeenten opgegeven BTW een storting in het BTW Compensatiefonds plaats.

Vraag (216):
Hoe is de hoogte voor de subsidie aan gemeenten ten behoeve van opruimen drugsafval tot stand gekomen? Is dit op basis van gegevens uit eerdere jaren? Is dit voldoende voor gemeenten? Wat gebeurt er als de pot op is? Wie draait er dan voor de kosten van het opruimen van drugsafval op? Worden deze kosten inmiddels verhaald op gebruikers/eigenaren van drugslabs? Zo ja, hoeveel schadevergoeding is er inmiddels geëist/binnengekomen?

Antwoord:
De subsidieregeling voor de opruimkosten voor drugsafval is per 1 februari 2026 vervangen door een decentralisatie-uitkering (DU) om gemeenten en provincies bij te staan in de kosten die zij maken voor het opruimen van drugsafval (Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 29 911, nr. 492). JenV en IenW reserveren hiervoor beide jaarlijks een bijdrage van 1,5 miljoen euro. In totaal is voor deze DU jaarlijks 3 miljoen euro beschikbaar. In 2025 is de inschatting gemaakt dat het bedrag dat de ministeries in de voorgaande situatie beschikbaar stelden (dat wil zeggen: de subsidieregeling via BIJ12 van JenV en de maatwerkoplossingen van IenW) voldoende is. Voor 2026 is het beschikbare bedrag ruim voldoende. Indien het beschikbare bedrag in een jaar overschreden wordt krijgt iedere melder (dit kan ook een provincie zijn) eenzelfde percentage van het gedeclareerde bedrag. Voor grotere saneringen, die meerdere jaren beslaan, kan ook in volgende jaren een beroep op het budget gedaan worden. Drugsafval wordt in de meeste gevallen in opdracht van het bevoegd gezag opgeruimd door gespecialiseerde bedrijven omdat vervuilers hun verantwoordelijkheid ontlopen. Een uitgangspunt is dat bevoegde overheden zich inspannen om kosten te verhalen op daders. De DU is bedoeld voor gevallen waarvoor dit niet (volledig) lukt (zie hiervoor de bijlage Moties en Toezeggingen van Koersbrief Ondermijning door georganiseerde criminaliteit van 26 mei 2026). Het aantal strafrechtelijke geldboetes, of civielrechtelijke schadevergoedingen die door gedupeerde partijen op daders worden gevorderd, wordt niet bijgehouden.

Vraag (217):
Hoeveel budget is er jaarlijks beschikbaar voor het gratis kunnen aanbieden van drugstesten voor harddrugs?

Antwoord:
Binnen het drugsbeleid is het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verantwoordelijk voor de coördinatie van het drugsbeleid, voor preventie, de behandeling en begeleiding in geval van drugsproblematiek, en voor harm reduction. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid is verantwoordelijk voor het tegengaan van de georganiseerde en ondermijnende drugscriminaliteit.
De financiering van drugstesten is dan ook geen onderdeel van de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid, maar van de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Vraag (218):
Hoeveel kilo drugs wordt jaarlijks onderschept in de haven van Rotterdam?

Antwoord:
In 2025 heeft de Douane in de haven van Rotterdam in totaal 64.456 kilo drugs onderschept, waarvan 52.655 kilo aan marihuana.
In 2024 heeft de Douane in de haven van Rotterdam in totaal 38.974 kilo drugs onderschept, waarvan 9.864 kilo aan marihuana.
In 2023 heeft de Douane in de haven van Rotterdam in totaal 47.743 kilo drugs onderschept, waarvan 2.696 kilo aan marihuana.

Vraag (219):
Heeft de vliegende brigade voor het opruimen van drugsafval effect gehad de afgelopen jaren? Hoe vaak is er gebruik van gemaakt?

Antwoord:
Er bestaat geen “vliegende brigade” voor het opruimen van drugsafval. Zie hiervoor ook Halfjaarbrief georganiseerde, ondermijnende criminaliteit van 13 december 2024 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 29 911, nr. 454).

Vraag (220):
Kan per ketenorganisatie worden uitgesplitst hoeveel en waar zij concreet precies middelen aan hebben uitgegeven bij de voorbereiding van het nieuwe Wetboek van Strafvordering in 2024, 2025 en tot nu toe in 2026, en hoeveel per ketenorganisatie is toegekend voor 2027 en daarna?

Antwoord:
In bijgevoegde tabel wordt weergegeven per ketenorganisatie hoeveel is uitgegeven (gerealiseerd) aan de voorbereiding van het nieuwe Wetboek van Strafvordering in 2024 en 2025. Het is niet gelukt binnen de beschikbare tijd om daar een specificatie van te geven per activiteit, zoals ICT-aanpassingen of programmakosten. Die specificatie zal de staatssecretaris van JenV geven in de reeds toegezegde brief om uiterlijk eind dit jaar inzicht te geven in waar het geld aan is besteed bij de voorbereiding van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (TZ202609-022).

Voor 2026 geldt dat de bedragen zijn opgenomen die dit jaar (tot nu toe) door het ministerie van JenV aan de betreffende organisatie zijn overgeboekt op basis van de in 2025 ingediende bestedingsplannen.

Aangezien de besluitvorming over de toekenning van middelen ter voorbereiding op de implementatie van het nieuwe Wetboek van Strafvordering voor 2027 en daarna nog niet is afgerond, kan ik daar nog geen mededelingen over doen.

Vraag (221):
Kan worden toegelicht waarom de post ‘integriteit en kansspelen’ na 2027 op nul wordt gezet en is er al budget gereserveerd voor aanvullende bevoegdheden van de Kansspelautoriteit?

Antwoord:
Voor 2026 en 2027 ontvangt de Ksa een incidentele bijdrage voor de implementatie van het EU Anti Money laundering (AML) pakket van 290.000 euro.

De implementatie van voorgenomen wijzigingen op het gebied van kansspelen op afstand heeft mogelijk ook financiële gevolgen. Deze wordt bij de verdere uitwerking in kaart gebracht met behulp van uitvoeringstoetsen en lastenmetingen. De financiële gevolgen voor de Ksa worden gedekt binnen de begroting van de Ksa en zo nodig door het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Vraag (222):
Hoeveel heeft de Staat uitgekeerd aan schadevergoedingen en hoeveel daarvan is daadwerkelijk verhaald op de dader?

Antwoord:
In totaal heeft de Staat over de periode 1 januari 2011 tot (peildatum) 1 september 2026 een bedrag van 243 miljoen euro aan (gemaximeerde en ongemaximeerde) voorschotten, in door de rechter opgelegde schadevergoedingsmaatregelen, aan slachtoffers, nabestaanden en naasten uitgekeerd. Hiervan is inmiddels 75 miljoen euro verhaald op de dader. Een bedrag van 16 miljoen euro kon niet op daders worden verhaald, doordat de dader vervangende hechtenis heeft ondergaan, het verstrijken van de executieverjaringstermijn in vonnissen/ arresten dan wel het overlijden van de dader. Het openstaande bedrag dat op de dader moet worden verhaald ter zake van de voorschotten die sinds 1 januari 2011 zijn uitgekeerd, komt daarmee op 152 miljoen euro uit.

Vraag (223):
Welk deel van de gelden besteed aan DJI Jeugd wordt toegewezen aan uitbreiding van de capaciteit in justitiële jeugdinrichtingen?

Antwoord:
Voor locatie Harreveld is oplopend naar structureel 35 miljoen euro vanaf 2028 voor 70 plaatsen opgenomen in de begroting. Daarnaast is in eerdere begrotingen geld voor locatie de Haven opgenomen, deze is bijna geheel operationeel, de laatste afdeling wordt naar verwachting begin volgend jaar in gebruik genomen, dit is mede afhankelijk van beschikbaarheid van voldoende personeel.

Vraag (224):
Welke middelen worden gereserveerd voor het treffen van voorbereidingen voor de uitvoering van het wetsvoorstel rondom draagmoederschap (zoals een register hiervoor) en ingezet op het waarborgen van de belangen van kinderen en ouders in verschillende gezinsvormen?

Antwoord:
Op artikel 34 van de JenV-begroting is meerjarig budget (oplopend naar 1,5 miljoen structureel vanaf 2029) gereserveerd voor de implementatie en de uitvoering van de Wet Kind, draagmoederschap en afstamming. Hieronder valt ook het draagmoederschapsregister.

Vraag (225):
Wat is de stand van zaken wat betreft de uitvoering van de motie-Bikker (Kamerstuk 33 836, nr. 136)?

Antwoord:
SJenV erkent het fundamentele recht op afstammingsinformatie. Ondersteuning bij afstammingsvragen, tot op heden gesubsidieerd door het ministerie van VWS, is beschikbaar. Fiom biedt deze ondersteuning voor adoptie gerelateerde en voor een beperkt aantal niet-adoptie gerelateerde vragen.

Doordat de vraag naar deze niet-adoptiegerelateerde ondersteuning bij afstammingsvragen toeneemt, heeft Fiom keuzes moeten maken binnen het beschikbare budget. Het uitgangspunt daarbij is dat de adoptiegerelateerde zoektochten er niet onder mogen lijden. Hierdoor is de wachttijd voor de niet-adoptiegerelateerde ondersteuning opgelopen. Er was het afgelopen jaar ruimte voor hulp aan 65 mensen met een niet-adoptiegerelateerde zoekvraag. Ook

komend jaar zal deze niet-adoptiegerelateerde ondersteuning begrensd mogelijk zijn. Er is geen financiële dekking, voor verdere uitbreiding.

Ook werkt Fiom aan het verbeteren van de informatie en tools over zoeken naar familie. Zo kunnen mensen zelf meer stappen zetten om antwoorden te krijgen op belangrijke levensvragen.

Vraag (226):
In hoeverre is de motie-Bikker (Kamerstuk 33836, nr. 136) uitgevoerd ?

Antwoord:
Zie antwoord vraag 225.

Vraag (227):
Wanneer en hoe wordt de motie-Bikker (Kamerstuk 33 836, nr. 136) uitgevoerd?

Antwoord:
Zie antwoord vraag 225.

Vraag (228):
Wat is uw plan voor de begeleiding van inzage en het borgen van dossiers van interlandelijke adoptie van Meiling en Stichting Kind en Toekomst?

Antwoord:
Met de inwerkingtreding van de Wet afbouw interlandelijke adoptie en vereenvoudiging identiteitsherstel zullen de adoptiedossiers van Meiling en Stichting Kind en Toekomst worden overgebracht naar het Nationaal Archief. Het Nationaal Archief verzorgt de toegang tot de dossiers. Met Fiom/INEA wordt verkend of zij een rol kunnen vervullen bij de inhoudelijke ondersteuning en duiding.

Vraag (229):
Constaterende dat in 2026 is er incidenteel € 5 miljoen vrij gemaakt voor een compensatieregeling voor vrouwelijke rechters en officieren van justitie in opleiding die in het verleden benadeeld zijn door het inschalingsbeleid en constaterende dat dit bedrag nog niet is uitgegeven, wordt dit bedrag, zo nodig, geoormerkt voor 2027? Wat is de algemene stand van zaken van de plannen rond deze compensatieregeling in het licht van de begroting JenV?

Antwoord:
Door het eerder dit jaar aangenomen amendement van de leden Ellian c.s. is vijf miljoen euro beschikbaar voor erkenning en een regeling voor vrouwelijke rechters die in het verleden bij de start van hun opleiding op grond van het oude inschalingbeleid ongelijk zijn ingeschaald. Over deze kwestie heeft het College voor de Rechten van de Mens eerder dit jaar in enkele zaken zijn oordelen gepubliceerd. Op dit moment staat de vraag open of en zo ja hoe de staat maatregelen moet treffen die zien op hoe in het verleden het laatstverdiende loon is betrokken bij de inschalingsmethodiek. Dit is, zowel feitelijk als juridisch, een complex vraagstuk, hetgeen tijd kost. Ook wil SJenV wachten op de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep in één van de zaken omdat ik verwacht dat deze meer duidelijkheid zal geven inzake de juridische vragen. Deze uitspraak wordt eind november verwacht.
SJenV zet alle noodzakelijke stappen om te borgen dat deze € 5 miljoen ook na dit jaar beschikbaar blijft. Bij Voorjaarsnota 2027 zal hier besluitvorming over volgen.

Vraag (230):
Van het totale artikel 33-budget van preventie met gezag van € 101 miljoen in 2027 loopt het grootste deel via de specifieke uitkering (€ 72,3 miljoen); waar wordt het resterende deel (circa € 29 miljoen) aan besteed en aan welke organisaties wordt dit overgedragen?

Antwoord:
Op de begroting van JenV, artikel 33 staan de budgetten voor Preventie met Gezag die nog niet zijn overgeheveld naar de artikelen van justitiepartners (politie, OM, Raad voor de Rechtspraak, Raad voor de Kinderbescherming, Reclassering) en de budgetten waarvan de uitgaven rechtstreeks vanuit de JenV-begroting plaatsvinden zoals de betaling van de

Specifieke Uitkering Preventie met Gezag 2026 – 2029. Aan de justitiepartners is voor het jaar 2027 via grotendeels structurele toekenningen € 31 mln. overgeheveld voor Preventie met Gezag. Daarnaast is een deel van het budget voor de justitiepartners in het verleden incidenteel toegekend. Dit budget moet voor 2027 nog toegekend worden en staat hierdoor nog op dit artikel. Het resterende deel van het budget op artikel 33 voor Preventie met gezag wordt besteed aan beleids- en interventieontwikkeling, kennisdeling, lerende aanpak en monitoring. Hierbij werkt JenV samen met verschillende organisaties zoals WODC, FIER/Keerpunt, CCV en de Zorg- en Veiligheidshuizen.

Vraag (231):
Kan een nieuw overzicht worden gegeven per gemeente van het budget voor Preventie met Gezag voor 2027 en 2028?

Antwoord:
Zie het antwoord op vraag 215.

Vraag (232):
Kan er nadere duiding worden gegeven van de besteding van gelden binnen de subsidie 'Integriteit en kansspelen'?

Antwoord:
De subsidies zijn toegekend in het kader van de coördinerende rol van SJenV ten aanzien van filantropie. Het ministerie heeft voor 2027 drie subsidies toegekend of hier budget voor gereserveerd.

1. De instellingssubsidie voor het CBF (680.000 euro) – de onafhankelijk toezichthouder op de filantropische sector – is bestemd voor de kerntaken informeren en onderzoeken.
2. De subsidie aan de Stichting Vrije Universiteit Amsterdam (VU) (339.563 euro over 2027 en 2028) is bestemd voor het tweejaarlijkse onderzoek ‘Geven in Nederland’.
3. De subsidie aan de Stichting Maatschappelijke Alliantie (200.000 euro over 2026 en 2027) is bestemd voor de langetermijn bestendiging en herpositionering van de organisatie.

Vraag (233):
Welke instanties bij overige subsidies hebben subsidie ontvangen en wat waren deze bedragen?

Antwoord:
Onderstaand overzicht is de detaillering van de subsidieregeling ‘*overige subsidies’* behorende bij artikel 31. Dit betreft de toegekende, incidentele subsidies aan desbetreffende instanties. De subsidies worden jaarlijks beoordeeld of deze nog aan de eisen, die door de Minister zijn vastgesteld, voldoen.

Vraag (234):
Kunt u de subsidies uitsplitsen voor onder meer meld- en ondersteuningsplatforms, destigmatiseringstrajecten en uitstapprogramma’s?

Antwoord:
In 2026 heeft Soa Aids Nederland – Aidsfonds subsidie ontvangen voor de volgende initiatieven:

- Ugly Mugs Nederland en het Sekswerk Meld- en Adviespunt (meld- en ondersteuningsplatforms): Ugly Mugs is een platform waarop sekswerkers elkaar kunnen waarschuwen voor gewelddadige klanten. Daarnaast doet Soa Aids Nederland in dit kader onderzoek gericht op het ontwikkelen van een effectievere aanpak van deze veelplegers. Het Sekswerk Meld- en Adviespunt ondersteunt sekswerkers bij het indienen van een klacht over een (overheids-)instantie en verzamelt en rapporteert klachten en meldingen aan het ministerie. In 2026 heeft Soa Aids Nederland € 586.930

aan subsidie ontvangen. Soa Aids Nederland ontvangt in totaal € 1.634.552 voor de periode 2025 tot en met 2027 voor de activiteiten ten aanzien van Ugly Mugs en het Sekswerk Meld- en Adviespunt.
- Sekswerk Alliantie De-stigmatisering (de-stigmatiseringstraject): de Sekswerk Alliantie de-stigmatisering bestaat uit diverse sekswerkorganisaties, maatschappelijk werk organisaties en zorgorganisaties en heeft het doel om het stigma op sekswerk te verminderen zodat de sociale en juridische positie van sekswerkers wordt versterkt. Dit draagt bij aan de veiligheid en gezondheid van sekswerkers. In 2026 heeft Soa Aids Nederland € 555.020 aan subsidie ontvangen. Soa Aids Nederland ontvangt in totaal € 1.687.094 voor de periode 2026 tot en met 2028.

Middels een decentralisatie-uitkering aan centrumgemeenten worden de uitstapprogramma's bekostigd. Dit bedrag is structureel 6 miljoen per jaar. In 2026 wordt eenmalig 500.000 euro extra uitgekeerd aan de centrumgemeenten naar aanleiding van het amendement Van Dijk (Kamerstukken II, 36800 VI, nr. 33).

Vraag (235):
Hoe wordt de € 6 miljoen die jaarlijks beschikbaar is gesteld voor Decentralisatie Uitkering Uitstap Prostituees (DUUP) uitgegeven? Worden al deze middelen aanbesteed? Wordt deze € 6 miljoen jaarlijks geïndexeerd voor inflatie?

Antwoord:
De Decentralisatie Uitkering Uitstap Prostituees betreft een decentralisatie-uitkering waaraan de centrumgemeenten zelf invulling geven en waarover aan het ministerie geen financiële of inhoudelijke verantwoording wordt afgelegd. Ter uitvoering van de motie Bikker c.s., waarin wordt verzocht om betere sturingsmogelijkheden ten aanzien van de DUUP-gelden, wordt aangesloten bij de wijziging van de Financiële-verhoudingswet (Kamerstukken II 2025/26, 36 800 VI, nr. 115). Hiermee worden decentralisatie-uitkeringen vervangen door zogeheten bijzondere-fondsuitkeringen en kan informatie worden opgevraagd bij gemeenten over de besteding ervan.
De uitkering van deze middelen vanuit de Rijksoverheid wordt jaarlijks geïndexeerd.

Vraag (236):
Wanneer verwacht de regering motie-Krul (Kamerstuk 33 552, nr. 125) over het achter gesloten deuren behandelen van strafzaken met minderjarige slachtoffers te hebben uitgevoerd?

Antwoord:
Ter uitvoering van de motie is een WODC-onderzoek verricht met als titel 'De externe openbaarheid van strafzittingen in relatie tot belangen van privacy en veiligheid'. Op 5 november jl. heeft SJenV het onderzoeksrapport met bijbehorende beleidsreactie aan uw Kamer aangeboden. In de beleidsreactie heeft SJenV toegelicht dat het onderzoek inzicht geeft in verschillende manieren waarop privacybescherming van (minderjarige) slachtoffers mogelijk is. Ook volgen uit het onderzoek mogelijke verbeteringen in de praktijk, die SJenV met de ketenorganisaties gaat bespreken. Er zijn ook een aantal vragen nog onbeantwoord en aanvullend onderzoek is nodig om verdere vervolgstappen te kunnen bepalen. SJenV zal uw Kamer voor de zomer van 2027 informeren over de voortgang in de voortgangsbrief Slachtofferbeleid.

Vraag (237):
Wanneer worden uitkomsten van de evaluatie Preventie met Gezag verwacht en hoe lang duurt het daarna dan nog voordat interventies die niet bewezen effectief genoeg blijken te zijn worden stopgezet?

Antwoord:
Preventie met Gezag beoogt een kentering te brengen in de geselecteerde gebieden, die zich kenmerken door de grote (veiligheids-)problematiek in die gebieden. De inzet binnen bijvoorbeeld het Nationaal Programma Rotterdam Zuid laat zien dat de effecten van integrale wijkgerichte aanpakken pas na vele jaren zichtbaar worden. Daarom wordt in deze fase gekeken naar de effectiviteit van individuele interventies en projecten.
Gedurende de looptijd van het programma zijn er aanvullende inzichten over wat wel en niet

werkt beschikbaar gekomen, waaronder op welke werkzame bestanddelen kansrijke interventies gestoeld moeten zijn. In een eerdere fase zijn op basis hiervan al interventies gestopt. Het periodiek toetsen van de onderbouwing van alle interventies maakt het mogelijk om interventies waarvan de onderbouwing voor potentiële effectiviteit onvoldoende is te stoppen of nader te onderzoeken. In 2030 is Preventie met Gezag voorzien van wetenschappelijke onderzoek naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid.

Vraag (238):
Hoeveel veroordeelde terroristen komen in 2027 vrij?

Antwoord:
Het precieze aantal invrijheidstellingen van deze groep is lastig te noemen, omdat dit onder meer afhankelijk is van ontwikkelingen in de individuele strafprocessen en het voldoen aan voorwaarden. Het aantal (onherroepelijk) veroordeelden van terroristische misdrijven dat in 2027 vrijkomt is daarmee afhankelijk van deze uitkomsten. Op dit moment is van minder dan vijf terrorismeveroordeelden de uitstroom uit detentie voorzien in 2027.

Vraag (239):
Hoeveel strafzaken zijn in 2024, 2025 en tot nu toe in 2026 door het Openbaar Ministerie (OM) afgedaan met een strafbeschikking?

Antwoord:
De aantallen zijn in bijgevoegde tabel opgenomen. De resultaten over 2026 zien toe op de periode januari t/m september.

Vraag (240):
Hoeveel zaken heeft het OM in 2025 en tot nu toe in 2026 noodgedwongen geprioriteerd of niet verder opgepakt vanwege onvoldoende capaciteit?

Antwoord:
Het OM registreert niet het aantal zaken dat noodgedwongen wordt geprioriteerd of niet verder wordt opgepakt vanwege onvoldoende capaciteit. In de Kamerbrief van 28 oktober jl., die ingaat op de opvolging van het debat over de bevindingen van de Algemene Rekenkamer dat 10.000 aangiften niet door de politie worden onderzocht, wordt het proces van screening en selectie toegelicht.[1]

[1] 2026Z23339.

Vraag (241):
Hoeveel zaken met verdachten van ernstige gewelds- of zedenmisdrijven wachten momenteel op inhoudelijke behandeling?

Antwoord:
Op dit moment wachten circa 4.800 verdachten van gewelds- en/of zedenmisdrijven op een behandeling van hun zaak ter zitting.

Vraag (242):
Hoeveel strafzaken zijn in 2025 en tot nu toe in 2026 uitgesteld doordat geen zittingscapaciteit, officier van justitie, rechter, advocaat, deskundige of tolk beschikbaar was?

Antwoord:
Het OM en de Rechtspraak registreren niet het aantal zaken dat uitgesteld wordt doordat geen zittingscapaciteit, officier van justitie, rechter, advocaat, deskundige of tolk beschikbaar is.

Vraag (243):
Wat is de actuele gemiddelde doorlooptijd tussen het moment waarop een strafzaak bij het OM binnenkomt en de eerste inhoudelijke behandeling door de rechter?

Antwoord:
Voor misdrijven is de gemiddelde doorlooptijd 218 dagen gemeten vanaf datum instroom bij

het OM, de mediaan ligt op 136 dagen. Uit de managementinformatiesystemen kan niet worden gehaald of de zaak wacht op inhoudelijke behandeling of pro forma. Voor kantonzaken ligt de gemiddelde doorlooptijd op 310 dagen en de mediaan op 245.

Vraag (244):
Hoeveel zaken heeft het OM in 2025 en tot nu toe in 2026 ingetrokken nadat deze al bij de rechter waren aangebracht?

Antwoord:
Tot het moment dat de behandeling van de strafzaak ter terechtzitting aanvangt, kan de officier van justitie de dagvaarding intrekken. De beantwoording van deze vraag ziet dus op zaken die op zitting stonden gepland, maar die voordat de behandeling van de zaak ter zitting is begonnen zijn ingetrokken. Het aantal ingetrokken zaken van zitting is in bijgevoegde tabel opgenomen. Er is onderscheid gemaakt tussen intrekkingen binnen 3 weken voor de zittingsdatum en buiten 3 weken voor de zittingsdatum. Tot 3 weken voor de zittingsdatum kan de vrijgevallen zittingsruimte worden ingezet voor de behandeling van een andere zaak.

Vraag (245):
Hoeveel strafzaken wachten momenteel langer dan één, twee respectievelijk drie jaar op inhoudelijke behandeling?

Antwoord:
In bijgevoegde tabel is weergegeven hoeveel zaken zich in de voorraad op zitting te plannen zaken bevinden die ouder zijn dan 1 jaar vanaf het moment dat het OM besloten heeft de zaak voor de rechter te dagvaarden. Er is in deze voorraad geen onderscheid te maken tussen zaken die wachten op een inhoudelijke behandeling of pro forma.

Vraag (246):
In hoeveel strafzaken is in 2025 en tot nu toe in 2026 strafvermindering toegepast wegens overschrijding van de redelijke termijn?

Antwoord:
Een dergelijk aantal is niet te geven. De Rechtspraak en het Openbaar Ministerie houden geen registratie bij van overschrijdingen van de redelijke termijn en de gevolgen die daaraan in een specifieke strafzaak zijn verbonden. Precieze gegevens over het aantal strafzaken waarin een overschrijding van de redelijke termijn is vastgesteld kunnen pas na zeer tijdrovend onderzoek worden verkregen. Hiervoor zouden alle strafzaken bij alle gerechten afzonderlijk moeten worden geanalyseerd.

Vraag (247):
Hoeveel bestaande cellen kunnen momenteel niet worden gebruikt wegens personeelstekorten, onderhoud, verbouwing of andere oorzaken?

Antwoord:
Zie antwoord vraag 101.

Vraag (248):
Kan het aantal niet-beschikbare cellen worden uitgesplitst naar Penitentiaire Inrichtingen (PI) en oorzaak?

Antwoord:
Zie antwoord vraag 101.

Vraag (249):
Hoeveel extra celplaatsen zijn in 2025 en tot nu toe in 2026 gecreëerd door het intensiever inzetten van meerpersoonscelgebruik?

Antwoord:
In 2025 en 2026 (t/m september) zijn de volgende extra plekken gecreëerd door het extra inzetten van meerpersoonscellen.

PI Dordrecht: 12 MPC mannen
DC Rotterdam: 58 MPC mannen
PI Zwolle: 18 MPC mannen en 6 MPC vrouwen
JC Zeist: 28 MPC mannen
PI Ter Peel: 6 MPC vrouwen
PI Hoogvliet: 6 MPC mannen
PI Almelo: 7 MPC mannen
PI Heerhugowaard: 13 MPC mannen
PI Ter Peel: 6 MPC vrouwen

Vraag (250):
Welk percentage van de daarvoor geschikte cellen wordt momenteel daadwerkelijk als meerpersoonscel gebruikt?

Antwoord:
Zie het antwoord op vraag 7.

Vraag (251):
Welke categorieën gedetineerden worden uitgesloten van plaatsing in een meerpersoonscel?

Antwoord:
Het uitgangspunt is meerpersoonsplaatsen waar dit veilig en verantwoord kan. De directeur van een vestiging kan een gedetineerde een meerpersoonscel toewijzen tenzij zij/ hij daarvoor ongeschikt wordt geacht. Volgens de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden kan deze ongeschiktheid samenhangen met gezondheidstoestand, verslavingsproblematiek, gedragsproblematiek, achtergrond van het gepleegde delict, psychische gestoordheid en aan betrokkene opgelegde beperkingen.

Een deel van de regimes, zoals de EBI, Afdeling voor Intensief Toezicht, het Penitentiair Psychiatrisch centrum, ISD, EZV zijn vanwege de zorgbehoefte dan wel de veiligheid van de samenleving, het personeel en/of de gedetineerden niet geschikt voor meerpersoonscellen.

Vraag (252):
Hoeveel gedetineerden zijn in 2025 en tot nu toe in 2026 eerder vrijgelaten of tijdelijk buiten een inrichting geplaatst wegens capaciteitsgebrek?

Antwoord:
In de periode van 15-07-2025 tot 28-09-2026 zijn in totaal 3.357 veroordeelden met eindverlof gegaan. Dit leverde in totaal 112,6 celjaar op.

In 2025 bleven er gemiddeld 26 veroordeelden achter in een politiecel, omdat er geen plaats was in een van de inrichtingen bij DJI. In 2026 was dat gemiddeld 16 veroordeelden (t/m 15-10-2026). Daarbij dient te worden opgemerkt dat in week 41 van 2026 elke dag meer dan 60 veroordeelden zijn achtergebleven in de politiecel.

Vraag (253):
Hoeveel veroordeelden zijn in 2025 en tot nu toe in 2026 niet opgeroepen voor het ondergaan van hun gevangenisstraf wegens capaciteitsgebrek?

Antwoord:
Op dit moment staan 3.019 zaken van 2.602 personen in de zelfmeldersvoorraad. Samen goed voor 496 celjaar.

Vraag (254):
Hoeveel onherroepelijk veroordeelden wachten momenteel op de tenuitvoerlegging van hun vrijheidsstraf?

Antwoord:
In week 41 van 2026 staan 28.719 zaken in de voorraad arrestanten (last tot aanhouding). Dit betreft 23.502 personen samen goed voor 3.271 celjaar.

De totale voorraad zelfmelders is in week 41, 2.602 personen.

Vraag (255):
Hoe lang bedraagt momenteel gemiddeld de periode tussen het onherroepelijk worden van een gevangenisstraf en de daadwerkelijke tenuitvoerlegging daarvan?

Antwoord:
In 2026 duurt het gemiddeld 250 dagen vanaf het moment dat de gevangenisstraf onherroepelijk is geworden tot aan de start van de detentie.

Vraag (256):
Hoeveel veroordeelden wachten langer dan zes maanden, één jaar respectievelijk twee jaar op de tenuitvoerlegging van hun gevangenisstraf?

Antwoord:
Hierbij is het verstandig om onderscheid te maken tussen de voorraad zelfmelders en de voorraad arrestanten.

Zelfmelders
In totaal staan er op dit moment 3.019 zaken in de voorraad zelfmelders. Hiervan staan 1.135 zaken 1 tot 180 dagen in deze voorraad.
551 staan langer dan 6 maanden tot 1 jaar in deze voorraad, 599 zaken langer dan 1 jaar tot 2 jaar en 734 zaken staan langer dan 2 jaar in de voorraad. Dit betreft de ouderdom gerekend vanaf het onherroepelijk worden van de zaak.

Arrestanten
In totaal staan er op dit moment 28.719 zaken in de voorraad arrestanten. Hiervan staan 4.589 zaken 1 tot 180 dagen in deze voorraad. 3.249 staan langer dan 6 maanden tot 1 jaar in deze voorraad, 4.036 zaken langer dan 1 jaar tot 2 jaar en 16.845 zaken staan langer dan 2 jaar in de voorraad. Dit betreft de ouderdom gerekend vanaf het moment dat de last tot aanhouding bij de politie ligt.

Vraag (257):
Hoeveel zelfmelders zijn in 2025 en tot nu toe in 2026 opgeroepen, hoeveel hebben zich daadwerkelijk gemeld en hoeveel konden wegens capaciteitsgebrek nog niet worden opgeroepen?

Antwoord:
In 2025 zijn er personen van 2.364 zaken opgeroepen. Hiervan hebben de personen van 983 zaken (41,6%) zich gemeld. In 2026 waren dat 2.036 zaken en daarvan hebben de personen van 797 zaken (39,1%) zich gemeld.

Personen die niet zijn opgeroepen zitten in de voorraad benoemd bij vraag 253. Dat betreft de voorraad zelfmelders die wegens capaciteitsgebrek nog niet konden worden opgeroepen.

Vraag (258):
Hoeveel veroordeelden hebben zich in 2025 en tot nu toe in 2026 niet gemeld nadat zij waren opgeroepen om hun straf te ondergaan en hoeveel van hen zijn vervolgens aangehouden?

Antwoord:
In 2025 hebben we de personen van 2.364 zaken opgeroepen. Hiervan hebben de personen van 1.339 zaken (56,6%) zich niet gemeld. In 2026 waren dat 2.036 zaken en daarvan hebben de personen van 965 zaken (47,4%) zich niet gemeld.

Op het moment dat een veroordeelde zich niet meldt stuurt het CJIB een last tot aanhouding naar de politie. Deze zaken belanden dan in de voorraad arrestanten.

Het aantal gemeld en niet gemeld telt niet op tot het totaal aantal opgeroepen zelfmelders. Het verschil zit in de zaken waarbij uitstel is verleend of het zelfmeldtraject is ingetrokken.

Vraag (259):

Hoeveel vacatures bestaan momenteel binnen het gevangeniswezen, uitgesplitst naar PI-werkers, complexbeveiligers, zorgpersoneel en overige functies?

Antwoord:
Op peildatum 10-10-2026 staan binnen het gevangeniswezen (GW/VB) 147 vacatures open met een wervingsbehoefte van 933 posities (1 vacature kan meerdere posities inhouden). Zie ook bijlage.

Vraag (260):
Hoeveel celplaatsen kunnen specifiek als gevolg van personeelstekorten momenteel niet worden gebruikt?

Antwoord:
Zie antwoord vraag 101.

Vraag (261):
Wat is momenteel de beschikbare, bezette en buiten gebruik gestelde capaciteit van de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's)?

Antwoord:
De gemiddelde operationele capaciteit in de JJI’s (exclusief de KVJJ’s) in 2026 is tot en met augustus gemiddeld 573 plaatsen. Tot en met augustus was de gemiddelde bezettingsgraad in de JJI’s (exclusief de KVJJ’s) circa 90%. Op dd. 31 augustus waren 25 plaatsen in de JJI’s niet inzetbaar vanwege personele en/of technische redenen.

Vraag (262):
Hoeveel jongeren wachten momenteel op een passende plaats in een JJI en hoe lang bedraagt de gemiddelde en langste wachttijd?

Antwoord:
Er wachten geen jongeren voor plaatsing in een JJI.
Het kan wel voorkomen dat jongeren in een JJI verblijven en op basis van hun specifieke zorg- en/of beveiligingsbehoefte op een zogeheten landelijke bestemming geplaatst moeten worden waar niet direct plek beschikbaar is. Als dat het geval is wordt passende zorg op maat geboden op de afdeling waar ze op dat moment verblijven.
Daarnaast verblijven er jongvolwassenen in het gevangeniswezen op een specifieke afdeling in PI Almelo vanwege capaciteitsgebrek in de JJI’s. Op peildatum 30 september verbleven daar 19 jongvolwassenen.
Gemiddelde wachttijden en langste wachttijden worden niet bijgehouden.

Vraag (263):
Hoeveel jeugdtaakstraffen zijn in 2025 en tot nu toe in 2026 niet binnen de daarvoor geldende termijn gestart of voltooid?

Antwoord:
In 2025 zijn in totaal 6.289 jeugdtaakstraffen afgerond, waarvan 5.707 binnen de geldende termijn (91%). In 2026 zijn (tot en met het tweede tertaal) 4.766 jeugdtaakstraffen afgerond, waarvan 4.411 binnen de geldende termijn (93%).

Vraag (264):
Hoeveel jongeren verblijven momenteel in een JJI zonder dat de benodigde behandeling of gedragsinterventie beschikbaar is?

Antwoord:
Dat is niet het geval. Er verblijven geen jongeren in een JJI zonder dat de benodigde behandeling of gedragsinterventie beschikbaar is.
Het kan zijn dat er enige wachttijd is voordat een specifieke behandeling of gedragsinterventie kan worden ingezet, echter wordt doorlopend gewerkt aan de behandeling van jongeren vanaf het moment van binnenkomst in een JJI en kan er geschoven worden met de volgorde van specifieke behandelingen en interventies.

Het kan wel voorkomen dat jongeren in een JJI verblijven en op basis van hun specifieke zorg- en/of beveiligingsbehoefte op een zogeheten landelijke bestemming geplaatst moeten worden waar niet direct plek beschikbaar is. Als dat het geval is wordt passende zorg op maat geboden op de afdeling waar ze op dat moment verblijven.

Vraag (265):
Hoeveel minderjarige verdachten stonden op het moment van hun aanhouding al onder toezicht van de jeugdreclassering?

Antwoord:
Van de 14.411 minderjarige verdachten die in 2025 zijn aangehouden hadden er 53 ten tijde van de aanhouding voorzover bij de politie bekend een onder toezichtstelling. Dit is 0,4% van het totaal.

Vraag (266):
Hoeveel onderzoeken naar het ronselen en aansturen van minderjarigen voor criminele activiteiten zijn in 2025 en tot nu toe in 2026 gestart?

Antwoord:
Deze cijfers worden niet geregistreerd.

Vraag (267):
In hoeveel zaken is in 2025 en tot nu toe in 2026 een volwassene vervolgd wegens het ronselen, aansturen of inzetten van een minderjarige bij strafbare feiten?

Antwoord:
Ronselen is geen opzichzelfstaand strafbaar feit en daarmee worden de cijfers zoals gevraagd niet op die manier bijgehouden. Het OM houdt wel cijfers bij over mensenhandel, inclusief criminele uitbuiting van minderjarigen. Het OM kan zien of minderjarige slachtoffers staan geregistreerd (indien leeftijd bekend is) in mensenhandelszaken waarbij (ook) sprake is van criminele uitbuiting, waarmee ronselen vaak in relatie wordt gebracht. In 2025 zijn acht meerderjarige verdachten en in 2026 tot en met september vijftien meerderjarige verdachten voor de rechter gedagvaard voor mensenhandel (art. 273f Sr) waarbij sprake was van criminele uitbuiting. In deze zaken staan één of meerdere minderjarige slachtoffers geregistreerd. Niet bekend is of deze slachtoffers ook geronseld zijn.

De Management Informatiesystemen van het OM en de rechtspraak zijn niet aan elkaar gekoppeld. In de MI-systemen van de rechtspraak kan worden gezocht op bewezenverklaarde wetsartikelen. Aangezien er geen wetsartikel is dat specifiek (en uitsluitend) ziet op criminele uitbuiting van een minderjarige, kan de rechtspraak geen cijfers geven over het aantal zaken waarin dit bewezen is verklaard. Hiervoor zou jurisprudentieonderzoek nodig zijn.

Vraag (268):
Hoeveel van deze vervolgingen hebben geleid tot een veroordeling en welke delicten zijn daarbij ten laste gelegd?

Antwoord:
Zie antwoord vraag 267.

Vraag (269):
Wordt geregistreerd op welke wijze minderjarigen voor criminaliteit worden geronseld? Zo ja, kan dit worden uitgesplitst naar sociale media, berichtendiensten, familieverbanden, scholen en contacten in de wijk?

Antwoord:
Dit wordt niet geregistreerd.

Vraag (270):
Hoe lang bedraagt momenteel de gemiddelde en langste wachttijd voor plaatsing in de forensische zorg?

Antwoord:
Op 14 oktober 2026 zijn er 284 tbs passanten. Zij wachten gemiddeld 14 maanden. Een enkele patiënt wacht tussen de 2 en 3 jaar.
De wachttijd wordt niet uitsluitend bepaald door de chronologische volgorde waarin de tbs-maatregelen onherroepelijk zijn geworden. Ook het benodigde zorg- en beveiligingsniveau en specifieke zorgbehoeften, bijvoorbeeld op somatisch gebied, kunnen van invloed zijn op de mogelijkheden en het moment van plaatsing.

Vraag (271):
Hoeveel plaatsen in de forensische zorg zijn momenteel niet inzetbaar wegens personeelstekorten?

Antwoord:
Op dit moment is geen sprake van bedden die buiten gebruik zijn als gevolg van personeelstekorten bij de particuliere en rijks-FPC's (Forensisch Psychiatrische Centra). Aanbieders geven wel aan dat het een uitdaging is om de huidige capaciteit in de lucht te houden en dat capacitaire uitbreidingen mede onder druk staan vanwege arbeidsmarktproblematiek. Dit wordt onder andere opgevangen middels aanpassingen in het dagprogramma.

Vraag (272):
Hoeveel personen hebben in ieder afzonderlijk jaar van 2006 tot en met 2026 het Nederlanderschap verkregen?

Antwoord:
In de bijgevoegde tabel is het aantal personen opgenomen dat per jaar het Nederlanderschap heeft verkregen. Over Nederlanderschap dat automatisch wordt verleend bij geboorte zijn geen gegevens beschikbaar. Zij zijn opgenomen in de geboortestatistieken. Gegevens over 2026 zijn nog niet beschikbaar.

Vraag (273):
Kan dit per jaar worden uitgesplitst naar naturalisatie, optie, medenaturalisatie, na-naturalisatie en verkrijging van rechtswege?

Antwoord:
Zie bijlage voor antwoord

Vraag (274):
Hoeveel personen zijn in totaal in de afgelopen twintig jaar door naturalisatie Nederlander geworden?

Antwoord:
In de periode van 2006 tot en met 2025 zijn in totaal 612.080 personen door naturalisatie Nederlander geworden.

Vraag (275):
Hoeveel personen zijn in totaal in de afgelopen twintig jaar via optie Nederlander geworden?

Antwoord:
In de periode van 2006 tot en met 2025 zijn in totaal 129.730 personen via optie Nederlander geworden.

Bron: CBS, afgerond op tientallen, geraadpleegd op 15 oktober 2026

Vraag (276):
Hoeveel minderjarigen zijn in de afgelopen twintig jaar door medenaturalisatie Nederlander geworden?

Antwoord:
In de periode van 2006 tot en met 2025 zijn in totaal 175.650 personen door medenaturalisatie Nederlander geworden. Medenaturalisatie betreft alleen minderjarigen.

Bron: CBS, afgerond op tientallen, geraadpleegd op 15 oktober 2026

Vraag (277):
Hoeveel personen hebben in de afgelopen twintig jaar anders dan door geboorte het Nederlanderschap verkregen?

Antwoord:
In de periode van 2006 tot en met 2025 zijn in totaal 752.710 personen anders dan via geboorte Nederlander geworden. Bronnen: CBS, afgerond op tientallen, geraadpleegd op 15 oktober 2026.

Vraag (278):
Kan voor ieder jaar worden aangegeven hoeveel procent de verkrijging van het Nederlanderschap ten opzichte van het voorafgaande jaar steeg of daalde?

Antwoord:
Voor het antwoord zie bijlage.

Vraag (279):
In welke vijf jaren sinds 1985 werd het grootste aantal personen Nederlander?

Antwoord:
De vijfjaarsperiode sinds 1985 waarin het grootste aantal personen Nederlander is geworden is in de periode 1995-1999. In 1995-1999 zijn 335.230 personen Nederlander geworden.

Bron: CBS, afgerond op tientallen, geraadpleegd op 16 oktober 2026.

Vraag (280):
Welke tien oorspronkelijke nationaliteiten kwamen per jaar het vaakst voor onder personen die Nederlander werden?

Antwoord:
Zie bijlage voor de tien oorspronkelijke nationaliteiten van de personen die in 2025 Nederlander zijn geworden
Voor de jaren 2023 t/m 2024 kunt u hier de aantallen en nationaliteiten vinden: Nationaliteitswijzigingen; geslacht, nationaliteit en regeling | CBS
Voor de jaren 1996 t/m 2022 kunt u hier de aantallen en nationaliteiten vinden: Nationaliteitswijzigingen; geslacht, nationaliteit en regeling; 1996-2022 | CBS

Vraag (281):
Hoeveel personen hebben vanaf 1 januari 2026 tot en met de meest recente beschikbare datum het Nederlanderschap verkregen, uitgesplitst per maand en naar naturalisatie, medenaturalisatie, optie en verkrijging van rechtswege?

Antwoord:
Tussen 1 januari 2026 en 1 oktober 2026 hebben in totaal 39.610 personen de Nederlandse nationaliteit door naturalisatie verkregen, waarvan 10.720 door medenaturalisatie. 6.580 personen hebben de Nederlandse nationaliteit via optie verkregen. De IND heeft geen cijfers over verkrijging van de Nederlandse nationaliteit van rechtswege.

Voor cijfers per maand zie bijlage

Vraag (282):
Wat waren van alle personen die in 2026 tot nu toe het Nederlanderschap hebben verkregen de oorspronkelijke nationaliteit en het geboorteland, uitgesplitst per land en wijze van verkrijging van het Nederlanderschap?

Antwoord:
Van de personen die in de periode 1 januari 2026 tot 1 oktober 2026 via naturalisatie de

Nederlandse nationaliteit hebben verkregen, had de grootste groep de Syrische nationaliteit (9.030 personen). Bij optiebevestigingen bestond de grootste groep uit personen met de Turkse nationaliteit (1.380 personen).

Voor meer details zie bijlage

Vraag (283):
Hoeveel personen die in 2026 Nederlander zijn geworden hadden voorafgaand aan verkrijging van het Nederlanderschap een asielvergunning, een reguliere verblijfsvergunning, EU-verblijfsrecht of een andere verblijfsgrond?

Antwoord:
In de periode 1 januari 2026 tot 1 oktober 2026 hebben 14.320 personen met een verblijfsvergunning asiel en 23.560 personen met een reguliere verblijfsvergunning de Nederlandse nationaliteit via naturalisatie verkregen. 90 personen met een verblijfsvergunning asiel hebben via optie de Nederlandse nationaliteit verkregen en 4.600 personen met een reguliere verblijfsvergunning. EU-burgers zijn meegeteld bij de cijfers van een reguliere verblijfsvergunning. Een deel van de naturalisandi en optanten had geen voorgaande verblijfsvergunning of de voorgaande verblijfsvergunning is niet bekend. Voor een aantal optiecategorieën is namelijk geen verblijfsvergunning vereist. Ook bij naturalisatie kan dit het geval zijn, bijvoorbeeld voor oud Nederlanders.

Voor meer details zie bijlage

Vraag (284):
Kan voor alle personen die in 2026 Nederlander zijn geworden worden uitgesplitst naar leeftijd, geslacht, oorspronkelijke nationaliteit, geboorteland, verblijfsduur in Nederland, verblijfsgrond en wijze van verkrijging van het Nederlanderschap?

Antwoord:
In totaal zijn tussen 1 januari 2026 en 1 oktober 2026 39.610 personen via naturalisatie Nederlander geworden en 6.580 personen via optie.

In de bijlage zijn tabellen opgenomen met detailgegevens

Vraag (285):
Hoeveel personen die in 2026 Nederlander zijn geworden hebben hun oorspronkelijke nationaliteit behouden en kan dit aantal worden uitgesplitst naar oorspronkelijke nationaliteit en wettelijke reden waarom geen afstand is gedaan?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND. Voor een groot deel van de naturalisandi is het niet mogelijk om afstand te doen van hun oorspronkelijke nationaliteit, omdat de wetgeving in het land van herkomst dit niet toelaat. In de periode 2018-2024 bedroeg dat percentage 50 procent. Daarnaast geldt geen afstandsverplichting, bijvoorbeeld voor personen die een huwelijk of geregistreerd partnerschap hebben met iemand die de Nederlandse nationaliteit bezit of in Nederland als vluchteling zijn toegelaten. Ook zij mogen hun oorspronkelijke nationaliteit behouden. Bron: IND Monitor naturalisatie en optie 2018-2024

Vraag (286):
Hoeveel personen hebben in ieder afzonderlijk jaar van 2006 tot en met 2026 het Nederlanderschap van rechtswege verkregen op grond van de artikelen 3, 4, 5, 5a, 5b en 5c van de Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN), uitgesplitst naar ieder afzonderlijk artikellid?

Antwoord:
Over het Nederlanderschap dat van rechtswege is verkregen zijn in de bijlage de volgende gegevens beschikbaar.

Over Nederlanderschap dat *automatisch* wordt verleend bij geboorte zijn geen gegevens beschikbaar. Dit betreft Nederlanderschap dat wordt verleend aan kinderen waarvan de vader

en/of moeder Nederlander is tijdens de geboorte van het kind, vondelingen en personen van de derde generatie. Zij zijn opgenomen in de geboortestatistieken. Evenmin zijn gegevens beschikbaar over 2026. Zie bijlage voor verdere uitsplitsing

Vraag (287):
Hoeveel kinderen hebben in ieder afzonderlijk jaar sinds 2006 het Nederlanderschap verkregen op grond van artikel 3, derde lid van de RWN, de zogenoemde derde-generatieregel?

Antwoord:
Over Nederlanderschap dat automatisch wordt verleend bij geboorte zijn geen cijfermatige gegevens beschikbaar. Dit betreft onder andere personen die vallen onder de derde generatieregel.

Vraag (288):
Wat waren de nationaliteiten van de ouders en, voor zover geregistreerd, de grootouders van kinderen die sinds 2006 op grond van artikel 3, derde lid van de RWN Nederlander zijn geworden?

Antwoord:
Over Nederlanderschap dat automatisch wordt verleend bij geboorte zijn geen cijfermatige gegevens beschikbaar. Dit betreft onder andere personen die vallen onder de derde generatieregel.

Vraag (289):
Hoeveel kinderen zijn sinds 2006 op grond van artikel 3, derde lid van de RWN Nederlander geworden terwijl geen van beide ouders de Nederlandse nationaliteit bezat?

Antwoord:
Over Nederlanderschap dat automatisch wordt verleend bij geboorte zijn geen cijfermatige gegevens beschikbaar. Dit betreft onder andere personen die vallen onder de derde generatieregel.

Vraag (290):
Hoeveel kinderen zijn sinds 2006 op grond van artikel 3, derde lid van de RWN Nederlander geworden terwijl noch de ouders noch de grootouders ooit de Nederlandse nationaliteit hebben bezeten?

Antwoord:
Over Nederlanderschap dat automatisch wordt verleend bij geboorte zijn geen cijfermatige gegevens beschikbaar. Dit betreft onder andere personen die vallen onder de derde generatieregel.

Vraag (291):
Hoe wordt bij toepassing van artikel 3, derde lid van de RWN gecontroleerd of de ouder en grootouder daadwerkelijk aan de wettelijke voorwaarden inzake geboorte en hoofdverblijf in het Koninkrijk voldoen?

Antwoord:
Artikel 3, derde lid, RWN bepaalt dat een kind van rechtswege het Nederlanderschap verkrijgt als aan de wettelijke voorwaarden is voldaan. Er is daarom geen afzonderlijke beslissing van de IND nodig voor de verkrijging van het Nederlanderschap op grond van deze bepaling. De vraag hoe de naleving van deze voorwaarden door de IND wordt gecontroleerd, is dan ook niet van toepassing.

Vraag (292):
Hoeveel personen die via de artikelen 3 tot en met 5c van de RWN van rechtswege Nederlander zijn geworden bezitten naast de Nederlandse nationaliteit tevens één of meer andere nationaliteiten?

Antwoord:
In de Wet Basisregistratie Personen (BRP), die is ingegaan op 6 januari 2014, is bepaald dat bij

personen met de Nederlandse nationaliteit geen gegevens meer worden opgenomen over een tweede of volgende nationaliteit. Dit betekent dat vanaf 6 januari 2014 bij eerste inschrijving van Nederlanders in de BRP geen gegevens over eventuele niet-Nederlandse nationaliteiten meer worden vastgelegd. Bij Nederlanders die al ingeschreven stonden worden gegevens over niet Nederlandse nationaliteiten sinds 31 januari 2015 niet meer bijgehouden.

Vraag (293):
Hoeveel optieverklaringen zijn in ieder afzonderlijk jaar sinds 2006 afgelegd, bevestigd, geweigerd, ingetrokken of buiten behandeling gesteld, uitgesplitst naar iedere afzonderlijke categorie van artikel 6 van de RWN?

Antwoord:
In totaal zijn er in de periode 1 januari 2006 tot 1 oktober 2026 151.960 optieverklaringen bevestigd.[1]

[1] De geleverde data ziet op een tijdsperiode van 20 jaar. Dit heeft invloed op de datakwaliteit. Ook kan het zijn dat één persoon meerdere keren in de cijfers terugkomt, namelijk als deze persoon meerdere keren een bevestigde optieverklaring heeft.

In de bijlage zijn tabellen opgenomen met meer details

Vraag (294):
Hoeveel personen hebben sinds 2006 via de optieprocedure het Nederlanderschap verkregen, uitgesplitst naar oorspronkelijke nationaliteit, geboorteland, leeftijd en wettelijke optiegrond?

Antwoord:
De IND kan cijfers leveren over de nationaliteit, de leeftijd en de wettelijke optiegrond. Cijfers over het geboorteland zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND.

Voor cijfers zie bijlage

Vraag (295):
Hoeveel personen die sinds 2006 via optie Nederlander zijn geworden hebben hun oorspronkelijke nationaliteit behouden, uitgesplitst naar oorspronkelijke nationaliteit en wettelijke grond voor behoud?

Antwoord:
Personen die via de optieprocedure Nederlander zijn geworden, hoeven in beginsel geen afstand te doen van hun oorspronkelijke nationaliteit. Een uitzondering geldt voor optie op grond van artikel 6, eerste lid aanhef en onder e, RWN. Voor deze optiegrond geldt sinds 1 oktober 2010 een afstandsplicht. Optanten die vóór die datum het Nederlanderschap op deze grond hebben verkregen, vielen niet onder deze verplichting.

In totaal zijn sinds 2011 5.750 personen Nederlander geworden op grond van artikel 6.1.e RWN.1 Er kunnen geen gegevens uit het datawarehouse van de IND gegenereerd worden over hoeveel optanten hun oorspronkelijke nationaliteit hebben behouden.

Vraag (296):
Hoeveel personen die via optie Nederlander zijn geworden waren verplicht afstand te doen van een andere nationaliteit en hoeveel van deze personen hebben deze afstand daadwerkelijk gerealiseerd?

Antwoord:
Personen die via de optieprocedure Nederlander zijn geworden, hoeven geen afstand te doen van hun oorspronkelijke nationaliteit met uitzondering van de optiegrond genoemd onder artikel 6, eerste lid, aanhef en onder e, RWN. Voor deze optiegrond geldt sinds 1 oktober 2010 een afstandsplicht. Optanten die vóór die datum het Nederlanderschap op deze grond hebben verkregen, vielen niet onder deze verplichting.

Ook bij deze optiegrond gelden wettelijke uitzonderingen op de afstandsplicht. Of een optant afstandsplichtig is, wordt beoordeeld aan de hand van de toepasselijke regelgeving. Als de afstandsplicht geldt, controleert de IND of de optant daadwerkelijk aan de afstandsverplichting heeft voldaan. Mocht een vreemdeling geen afstand doen van de andere nationaliteit, dan wordt het proces van intrekking van het Nederlanderschap gestart.

In de tabel in de bijlage staan het aantal personen die op grond van artikel 6.1.e RWN hebben geopteerd voor het Nederlanderschap en die verplicht afstand moeten doen.[1] Ook is weergegeven hoeveel personen daadwerkelijk afstand hebben gedaan.

[1] De geleverde data ziet op een tijdsperiode van 15 jaar. Dit heeft invloed op de datakwaliteit.

Vraag (297):
Hoe vaak is sinds 2006 het Nederlanderschap van een persoon die via optie Nederlander werd ingetrokken wegens het niet nakomen van een verplichting tot afstand van een andere nationaliteit?

Antwoord:
Enkel als wordt geopteerd op grond van artikel 6, eerste lid en onder e Rijkswet op het Nederlanderschap hoeft afstand gedaan te worden van de oorspronkelijke nationaliteit. Deze afstandsverplichting bestaat sinds 1 oktober 2010.

In 2017 en 2018 is <10 keer het Nederlanderschap ingetrokken wegens het niet nakomen van de afstandsverplichting bij optie. In de jaren 2019 tot en met 1 oktober 2026 is dit niet voorgekomen. Gegevens over de jaren 2010 tot en met 2016 zijn niet beschikbaar.

Vraag (298):
Hoeveel personen hebben sinds 2006 via de optieprocedure het Nederlanderschap verkregen zonder dat zij aan een regulier inburgeringsvereiste hoefden te voldoen, uitgesplitst naar optiegrond?

Antwoord:
Bij verkrijging van het Nederlanderschap via de optieprocedure geldt geen inburgeringsvereiste. Het aantal personen dat via deze procedure het Nederlanderschap heeft verkregen zonder aan een inburgeringsvereiste te hoeven voldoen, uitgesplitst naar optiegrond, is daarom niet aan de orde.

Vraag (299):
Hoeveel naturalisatieverzoeken zijn in ieder afzonderlijk jaar sinds 2006 ingediend, ingewilligd, afgewezen, ingetrokken of buiten behandeling gesteld?

Antwoord:
Voor het antwoord zie bijlage

Vraag (300):
Hoeveel personen zijn sinds 2006 genaturaliseerd nadat zij aan de reguliere verblijfstermijn hadden voldaan en hoeveel personen zijn genaturaliseerd met gebruikmaking van een wettelijke uitzondering op de reguliere verblijfstermijn, uitgesplitst naar iedere afzonderlijke uitzonderingsgrond?

Antwoord:
Zie bijlage

Vraag (301):
Hoeveel personen zijn sinds 2006 genaturaliseerd wegens huwelijk of partnerschap met een Nederlander, staatloosheid, langdurig eerder verblijf in Nederland of een andere verkorte verblijfstermijn?

Antwoord:

Zie bijlage

Vraag (302):
Hoeveel personen zijn sinds 2006 tot Nederlander genaturaliseerd terwijl zij op het moment van naturalisatie buiten Nederland verbleven, uitgesplitst naar woonland en oorspronkelijke nationaliteit?

Antwoord:
Zie bijlage

Vraag (303):
Hoeveel personen zijn sinds 2006 met toepassing van artikel 10 van de RWN tot Nederlander genaturaliseerd en van welke wettelijke naturalisatievoorwaarden is in deze gevallen afgeweken?

Antwoord:
Zie bijlage

Vraag (304):
Hoeveel naturalisatieverzoeken zijn sinds 2006 afgewezen omdat niet werd voldaan aan verblijfsvoorwaarden, inburgeringsvoorwaarden, identiteitseisen, openbare-ordevereisten of de afstandsplicht, uitgesplitst per afwijzingsgrond?

Antwoord:
In de periode 2011 tot 1 oktober 2026 zijn:
• 1.910 verzoeken afgewezen omdat niet aan de verblijfsvoorwaarden werd voldaan;
• 610 wegens het niet voldoen aan het inburgeringsvereiste;
• 2.760 wegens het niet voldoen aan de identiteitseisen;
• 3.730 wegens het niet voldoen aan het openbare-orde vereiste ;en
• 290 personen hebben de bereidheidsverklaring voor het doen van afstand niet ondertekend.
[1]

De gevraagde cijfers over de periode 2006 tot en met 2010 zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND.

[1] De geleverde data ziet op een tijdsperiode van 15 jaar. Dit heeft invloed op de datakwaliteit.

Vraag (305):
Hoeveel naturalisatieverzoeken zijn sinds 2006 afgewezen wegens onvoldoende inburgering en hoeveel naturalisandi kregen geheel of gedeeltelijk vrijstelling of ontheffing van het inburgeringsvereiste, uitgesplitst naar wettelijke grond?

Antwoord:
In de periode 2014 tot en met 1 oktober 2026 zijn 610 naturalisatieverzoeken afgewezen omdat niet is voldaan aan het inburgeringsvereiste. In de tabel in de bijlage staan het aantal afgeronde verzoeken met vrijstellingen en ontheffingen van het inburgeringsvereiste over de periode 2014 tot en met 1 oktober 2026.[1] Een vreemdeling wordt vrijgesteld van het inburgeringsvereiste indien de vreemdeling eerder al op een voldoende hoog niveau is ingeburgerd. Onder ontheffing vallen aantoonbaar geleverde inspanningen, medische ontheffingen, toepassing hardheidsclausule, bijzondere en individuele omstandigheden en artikel 4:84 Awb. Onder overig vallen inburgering geen voorwaarde, beschikking van Burgermeester & Wethouder en getuigschrift internationaal voortgezet onderwijs.

[1] De cijfers zijn gebaseerd op de afgehandelde naturalisatieverzoeken.

Vraag (306):
Hoeveel personen zijn sinds 2006 genaturaliseerd zonder een origineel buitenlands paspoort, geboorteakte of ander gebruikelijk brondocument te overleggen en in hoeveel van deze gevallen werd bewijsnood aangenomen?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND. Het is daarom niet mogelijk om aan te geven hoeveel personen sinds 2006 zijn genaturaliseerd zonder een origineel buitenlands paspoort, geboorteakte of ander gebruikelijk brondocument te overleggen, en in hoeveel gevallen bewijsnood is aangenomen.
Om Nederlander te worden via naturalisatie moet een verzoeker met een reguliere verblijfsvergunning een geldig paspoort en gelegaliseerde geboorteakte overleggen om de identiteit en nationaliteit aan te tonen tenzij er sprake is van bewijsnood. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als de geboorteakte nooit is opgemaakt of als er op basis van een ambtsbericht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken is besloten om vanwege de politieke situatie in een land (tijdelijk) niet te verlangen dat van dat land een geldig reisdocument wordt overgelegd. Personen met een asielvergunning zijn vrijgesteld van de verplichting om een geldig paspoort en een gelegaliseerde geboorteakte over te leggen.

Vraag (307):
Hoeveel naturalisatieprocedures hebben sinds 2006 aanleiding gegeven tot onderzoek naar twijfel over de identiteit, geboortedatum, geboorteplaats of nationaliteit van de verzoeker en wat was de uitkomst van deze onderzoeken?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND.
Het is daarom niet mogelijk om aan te geven hoeveel naturalisatieprocedures sinds 2006 aanleiding hebben gegeven tot onderzoek naar twijfel over de identiteit, geboortedatum, geboorteplaats of nationaliteit van de verzoeker en wat de uitkomsten van deze onderzoeken waren.

Vraag (308):
Hoeveel naturalisatieverzoeken zijn sinds 2006 geweigerd wegens gevaar voor de openbare orde, goede zeden of veiligheid van het Koninkrijk, uitgesplitst naar de onderliggende strafbare feiten of andere relevante omstandigheden?

Antwoord:
In de periode 2011 tot 1 oktober 2026 zijn er 3.730 personen geweigerd wegens gevaar voor de openbare orde, goede zeden of veiligheid van het Koninkrijk.1 Uit het datawarehouse van de IND kunnen geen gegevens worden gegenereerd over het onderliggende strafbare feit of dat er sprake is van andere relevante omstandigheden. De IND beschikt niet over gegevens over de periode 2006 tot en met 2010.

Vraag (309):
Hoeveel personen zijn sinds 2006 genaturaliseerd nadat zij eerder strafrechtelijk waren veroordeeld, uitgesplitst naar soort delict, opgelegde straf en tijd tussen de laatste veroordeling en naturalisatie?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND. Dit betekent dat de door u gevraagde gegevens niet kunnen worden geleverd. Bij de beoordeling van een naturalisatieverzoek wordt getoetst of de aanvrager strafrechtelijke antecedenten heeft die aan naturalisatie in de weg staan. Daarbij geldt een rehabilitatietermijn van vijf jaar. Deze termijn begint na het einde van de opgelegde straf of maatregel, dan wel nadat de verschuldigde geldboete volledig is betaald. Niet iedere strafrechtelijke veroordeling wordt tegengeworpen. Dit is afhankelijk van de aard van het strafbare feit en de opgelegde sanctie.

Vraag (310):
Hoeveel naturalisatieverzoeken zijn sinds 2006 ondanks eerder geconstateerde openbare-ordeaspecten uiteindelijk toch ingewilligd en op welke wettelijke of beleidsmatige grond gebeurde dit?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND. Dit betekent dat de door u gevraagde gegevens niet kunnen worden geleverd. Bij de beoordeling van een naturalisatieverzoek wordt getoetst of de aanvrager strafrechtelijke antecedenten heeft die

aan naturalisatie in de weg staan. Daarbij geldt een rehabilitatietermijn van vijf jaar. Deze termijn begint na het einde van de opgelegde straf of maatregel, dan wel nadat het verschuldigde geldboete volledig is betaald. Niet iedere strafrechtelijke veroordeling wordt tegengeworpen. Dit is afhankelijk van de aard van het strafbare feit en de opgelegde sanctie.

Vraag (311):
Hoeveel Nederlanders bezitten naar de meest recente beschikbare schatting naast de Nederlandse nationaliteit één of meer andere nationaliteiten, uitgesplitst naar de andere nationaliteit?

Antwoord:
In de Wet Basisregistratie Personen (BRP), die is ingegaan op 6 januari 2014, is bepaald dat bij personen met de Nederlandse nationaliteit geen gegevens meer worden opgenomen over een tweede of volgende nationaliteit. Dit betekent dat vanaf 6 januari 2014 bij eerste inschrijving van Nederlanders in de BRP geen gegevens over eventuele niet-Nederlandse nationaliteiten meer worden vastgelegd. Bij Nederlanders die al ingeschreven stonden worden gegevens over niet Nederlandse nationaliteiten sinds 31 januari 2015 niet meer bijgehouden.

Vraag (312):
Hoeveel Nederlanders stonden op het laatste moment waarop volledige registratie beschikbaar was geregistreerd met één, twee, drie of meer andere nationaliteiten naast de Nederlandse nationaliteit?

Antwoord:
Tot en met 1 januari 2014 stonden er 1.306.270 personen met de Nederlandse én één of meer niet-Nederlandse nationaliteiten geregistreerd volgens het CBS. In de Wet BRP (Basisregistratie Personen), die is ingegaan op 6 januari 2014, is bepaald dat bij personen met de Nederlandse nationaliteit geen gegevens meer worden opgenomen over een tweede of volgende nationaliteit. Dit betekent dat vanaf 6 januari 2014 bij eerste inschrijving van Nederlanders in de BRP geen gegevens over eventuele niet-Nederlandse nationaliteiten meer worden vastgelegd. Bij Nederlanders die al ingeschreven stonden worden gegevens over niet Nederlandse nationaliteiten sinds 31 januari 2015 niet meer bijgehouden. Bron: CBS, afgerond op tientallen, geraadpleegd op 29 oktober 2026

Vraag (313):
Om welke juridische en beleidsmatige redenen worden tweede en volgende nationaliteiten van Nederlanders sinds 2014 niet langer regulier in de Basisregistratie Personen (BRP) geregistreerd?

Antwoord:
De Nederlandse overheid heeft voor de uitvoering van haar publieke taken (zoals belastingen, toeslagen of zorg) alleen de informatie nodig of iemand de Nederlandse nationaliteit bezit. De wet BRP werd in 2014 gewijzigd omdat het ongewenst werd geacht dat burgers die Nederlander zijn en tevens een of meer vreemde nationaliteiten bezitten, maar zich uitsluitend Nederlander voelen, ongewild en voortdurend, over meerdere generaties, vanuit de basisregistratie personen geconfronteerd konden worden met hun vreemde nationaliteit(en). Uit privacywetgeving, waaronder de Algemene verordening gegevensbescherming, volgt bovendien dat de overheid niet meer persoonsgegevens mag verwerken dan strikt noodzakelijk is.

Vraag (314):
Welke ministeries, uitvoeringsorganisaties en overheidsdiensten beschikken momenteel nog over gegevens waaruit één of meer andere nationaliteiten van een Nederlander kunnen blijken?

Antwoord:
De BRP bevat van genaturaliseerde Nederlanders informatie over de nationaliteit die iemand voor naturalisatie had. Of die nationaliteit nog actueel is, kan echter niet op basis van de BRP worden vastgesteld. Daartoe geautoriseerde organisaties kunnen deze gegevens uit de BRP verkrijgen.

Vraag (315):
In hoeverre kunnen gegevens van onder meer Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), politie, Koninklijke Marechaussee, Justis en Buitenlandse Zaken worden gebruikt om een actuele raming te maken van het aantal Nederlanders met een dubbele of meervoudige nationaliteit?

Antwoord:
Op grond van de Wet basisregistratie personen (Wet BRP) wordt sinds 6 januari 2014 bij Nederlanders uitsluitend de Nederlandse nationaliteit geregistreerd. Een landelijk overzicht van Nederlanders die daarnaast een of meer andere nationaliteiten bezitten, is daardoor niet beschikbaar. De registraties van de genoemde organisaties zijn ingericht voor de uitvoering van hun wettelijke taken. Voor die taakuitvoering is geen gezamenlijk landelijk overzicht van Nederlanders met een dubbele of meervoudige nationaliteit beschikbaar of als zodanig ingericht. Gegevens over andere nationaliteiten worden niet noodzakelijkerwijs op dezelfde wijze vastgelegd en zijn niet zonder meer onderling vergelijkbaar of te combineren. Ook is niet zonder meer bekend in hoeverre deze organisaties beschikken over actuele gegevens over tweede of volgende nationaliteiten. De bestaande registraties bieden daarmee geen basis voor een betrouwbare, actuele landelijke raming.

Vraag (316):
Welke wets- of beleidswijzigingen zijn nodig om de tweede en volgende nationaliteiten van Nederlanders opnieuw volledig te registreren en jaarlijks statistisch inzichtelijk te maken?

Antwoord:
Om nationaliteiten naast de Nederlandse weer in de BRP te kunnen gaan registreren is een wijziging van de wet BRP nodig. Dat zou volgen op beleid waarbij wel noodzaak is voor de registratie. Een dergelijke wijziging zou grote uitvoeringsconsequenties hebben. Voor alle geregistreerden in de BRP met de Nederlandse nationaliteit moet worden nagegaan of er mogelijk een of meer andere nationaliteiten zijn. Of dat het geval is, is geheel afhankelijk van wetgeving van het desbetreffende land van oorsprong van de nationaliteit. Om het jaarlijks statistisch inzichtelijke te maken, is nodig dat periodiek gecontroleerd moet worden of het gegeven nog actueel is. Iemand kan een nationaliteit verliezen, of een andere nationaliteit hebben verkregen.

Vraag (317):
Hoe beoordeelt de regering de mogelijkheid om nationaliteitsgegevens opnieuw zodanig te registreren dat voor de uitvoering van het nationaliteits-, strafrechtelijke en terugkeerbeleid bekend is welke Nederlanders tevens een andere nationaliteit bezitten?

Antwoord:
Op grond van de Wet basisregistratie personen (Wet BRP) wordt naast de Nederlandse nationaliteit geen tweede of volgende nationaliteit geregistreerd. Een eventuele wijziging hiervan vergt een aanpassing van het wettelijke kader. Daarbij moet worden onderbouwd dat een dergelijke registratie noodzakelijk is voor de uitvoering van het nationaliteits-, strafrechtelijke en terugkeerbeleid en of deze past binnen de doelstelling en systematiek van de Wet BRP.

Vraag (318):
Hoeveel meerderjarige naturalisandi waren sinds 2006 verplicht afstand te doen van hun oorspronkelijke nationaliteit, hoeveel hebben daadwerkelijk afstand gedaan en hoeveel hebben hun oorspronkelijke nationaliteit behouden?

Antwoord:
Voor elke naturalisandus die is genaturaliseerd en afstand moet doen van de oorspronkelijke nationaliteit, controleert de IND of er daadwerkelijk afstand wordt gedaan. In onderstaande tabel staan de cijfers van het aantal afgeronde afstandszaken in een jaar en het aantal zaken waarin daadwerkelijk afstand is gedaan. Het verschil hiertussen is onder andere te verklaren doordat toch geen afstand hoeft te worden gedaan, overlijden van de naturalisandus of dat de naturalisandus afstand doet van het Nederlanderschap. Zie bijlage voor verdere uitsplitsing

Vraag (319):
Hoeveel personen zijn sinds 2006 uitgezonderd van de afstandsplicht omdat afstand juridisch onmogelijk was, feitelijk niet kon worden gerealiseerd, zij gehuwd waren met een Nederlander, een vluchtelingenstatus hadden of onder een andere wettelijke uitzondering vielen?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn binnen de gestelde antwoordtermijn niet te genereren. Dit komt omdat alle criteria die worden gevraagd op verschillende manieren worden gearchiveerd in het systeem.

Vraag (320):
Kan voor ieder jaar sinds 2006 en iedere oorspronkelijke nationaliteit worden aangegeven welk percentage van de genaturaliseerden de oorspronkelijke nationaliteit daadwerkelijk heeft opgegeven en welk percentage deze heeft behouden?

Antwoord:
De gevraagde cijfers kunnen niet worden gegenereerd uit het datawarehouse van de IND. Wel kan aan de ‘Monitor naturalisatie en optie 2018-2024’ van de IND het volgende worden ontleend.

Voor een groot deel van de naturalisandi is het niet mogelijk om afstand te doen van hun oorspronkelijke nationaliteit, omdat de wetgeving in het land van herkomst dit niet toelaat. In de periode 2018-2024 bedroeg dat percentage 50 procent. Van de totale groep naturalisandi in 2018 2024 verloor 13% automatisch zijn oorspronkelijke nationaliteit bij naturalisatie.

Een deel van de naturalisandi die wel afstand kunnen doen van hun oorspronkelijke nationaliteit is uitgezonderd van de afstandsplicht. Dit betreft bijvoorbeeld personen die een huwelijk of geregistreerd partnerschap hebben met iemand die de Nederlandse nationaliteit bezit of in Nederland als vluchteling zijn toegelaten. Ook zij mogen hun oorspronkelijke nationaliteit behouden.
De IND controleert voorts voor elke naturalisandus die is genaturaliseerd en afstand moet doen van de oorspronkelijke nationaliteit of er daadwerkelijk afstand wordt gedaan. Vragen 318 en 322 geven inzicht in deze afstandszaken en de resultaten daarvan.

Vraag (321):
Hoeveel naturalisandi zijn sinds 2006 vrijgesteld van de afstandsplicht wegens financiële consequenties, vermogensrechtelijke gevolgen, militaire verplichtingen of andere persoonlijke omstandigheden?

Antwoord:
Van 2015 tot 01-10-2026 zijn 710 naturalisandi vrijgesteld van de afstandsplicht wegens financiële consequenties, vermogensrechtelijke gevolgen, militaire verplichtingen of andere persoonlijke omstandigheden. De cijfers over de periode 2006 tot en met 2014 kunnen niet worden gegenereerd uit het datawarehouse van de IND.

Bron IND. Peildatum: : 01-10-2026, afgerond op tientallen.

Vraag (322):
Bij hoeveel genaturaliseerde Nederlanders die verplicht waren afstand te doen van hun oorspronkelijke nationaliteit is gecontroleerd of deze afstand daadwerkelijk is gerealiseerd en binnen welke termijn vindt deze controle plaats?

Antwoord:
Voor elke naturalisandus die is genaturaliseerd en afstand moet doen van de oorspronkelijke nationaliteit, controleert de IND of er daadwerkelijk afstand wordt gedaan. Nadat een naturalisandus is genaturaliseerd stuurt de IND een brief dat binnen drie maanden afstand moet worden gedaan van de oorspronkelijke nationaliteit. Mocht hier niet op worden gereageerd wordt een vervolgbrief gestuurd waarin nog een termijn van een maand wordt gegeven. Na deze maand wordt een tweede rappel gestuurd. Mocht hierop niet worden

gereageerd dan wordt het proces van intrekking van het Nederlanderschap gestart. Als een naturalisandus wel reageert op de afstandsbrieven en aantoont dat meer tijd nodig is voor het doen van afstand dan wordt in overleg een nieuwe termijn afgesproken waarbinnen afstand moet worden gedaan. Het verschilt dus per individueel geval hoe lang het duurt om afstand te doen.

Vraag (323):
Hoeveel genaturaliseerde Nederlanders hebben ondanks een oorspronkelijke afstandsverplichting uiteindelijk permanent hun andere nationaliteit behouden?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND. Dit betekent dat de gevraagde gegevens niet kunnen worden geleverd. De IND heeft geen cijfers over het permanent behoud van het hebben van een andere nationaliteit. Nadat iemand afstand heeft gedaan van de oorspronkelijke nationaliteit is het mogelijk dat de nieuwe Nederlander opnieuw zijn oorspronkelijke nationaliteit aanvraagt. Als aan de voorwaarden van artikel 15, tweede lid RWN wordt voldaan hoeft geen afstand te worden gedaan van de Nederlandse nationaliteit.1*

1* Het Nederlanderschap gaat niet verloren als de verkrijger: a. In het land van die andere nationaliteit is geboren en daar ten tijde van de verkrijging zijn hoofdverblijf heeft; b. Die voor het bereiken van de meerderjarige leeftijd gedurende een onafgebroken periode van ten minste vijf jaren in het land van die ander nationaliteit zijn hoofdverblijf heeft gehad; of c. Die gehuwd is met een persoon die die andere nationaliteit bezit.

Vraag (324):
Hoeveel minderjarigen zijn in ieder afzonderlijk jaar sinds 2006 door medenaturalisatie of na-naturalisatie Nederlander geworden, uitgesplitst naar leeftijd, oorspronkelijke nationaliteit en nationaliteit van de ouder met wie zij zijn meegenaturaliseerd?

Antwoord:
Voor het antwoord zie bijlage.

Vraag (325):
Hoeveel minderjarigen die sinds 2006 door medenaturalisatie Nederlander zijn geworden hebben naast de Nederlandse nationaliteit één of meer andere nationaliteiten behouden?

Antwoord:
Minderjarigen die mee-naturaliseren met hun ouders hoeven geen afstand te doen van hun oorspronkelijke nationaliteit. Dit sluit niet uit dat de nationaliteitswetgeving van het land waarvan de minderjarige de nationaliteit bezit, kan bepalen dat deze nationaliteit verloren gaat als gevolg van de verkrijging van de Nederlandse nationaliteit. De IND registreert niet of personen meerdere nationaliteiten hebben.

Vraag (326):
Hoeveel kinderen van genaturaliseerde ouders hebben sinds 2006 niet gedeeld in de naturalisatie van hun ouder en op welke wettelijke gronden gebeurde dit?

Antwoord:
In de periode 2006 tot 1 oktober 2026 zijn in totaal van 3.390 personen naturalisatieverzoeken om medeverlening afgewezen.

De gevraagde cijfers over wettelijke gronden van afwijzingen zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND. Dit betekent dat de gevraagde gegevens niet kunnen worden geleverd. Wel kan worden opgemerkt dat deze verzoeken onder meer kunnen worden afgewezen omdat de vreemdeling niet minderjarig is op het moment van beslissen, de identiteit en nationaliteit niet zijn vastgesteld, er onvoldoende lang toelating en hoofdverblijf in het Koninkrijk is of er ernstige vermoedens zijn dat de vreemdeling een gevaar oplevert voor de openbare orde, de goede zeden of de veiligheid van het koninkrijk.

Bron: IND, peildatum 1-10-2026, afgerond op tientallen

Vraag (327):
Hoeveel minderjarigen van zestien of zeventien jaar hebben sinds 2006 niet ingestemd met verkrijging van het Nederlanderschap door medenaturalisatie?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND. Het Nederlanderschap wordt enkel verleend indien het kind van zestien of zeventien jaar uitdrukkelijk instemt met het verzoek om naturalisatie. Zonder instemming wordt het Nederlanderschap niet verleend.

Vraag (328):
Hoeveel kinderen of kleinkinderen hebben sinds 2006 op grond van de bijzondere bepalingen van artikel 11 van de RWN in de naturalisatie van een ouder of grootouder gedeeld?

Antwoord:
De gevraagde cijfers over de periode 2006 tot en met 2016 zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND. Dit betekent dat de door u gevraagde gegevens over deze periode niet kunnen worden geleverd. Wel is het mogelijk om cijfers aan te leveren vanaf 2017. Kinderen kunnen mee-naturaliseren met hun ouders. Kleinkinderen kunnen niet mee-naturaliseren met hun grootouders. Zie bijlage voor verdere uitsplitsing

Vraag (329):
Hoeveel onderzoeken naar fraude bij verkrijging van het Nederlanderschap zijn in ieder afzonderlijk jaar sinds 2006 gestart en hoeveel daarvan hebben geleid tot intrekking van het Nederlanderschap?

Antwoord:
In de periode 1 januari 2006 tot 1 oktober 2026 zijn in totaal 3.000 onderzoeken gestart voor intrekking van het Nederlanderschap vanwege fraude. 240 zaken hebben geleid tot een intrekking van het Nederlanderschap.[1] In de tabellen in de bijlage staan de cijfers per jaar.

[1] Alle fraudesignalen die bij de IND binnenkomen worden beoordeeld. Niet elk signaal heeft voldoende aanknopingspunten voor verder onderzoek en een nog kleiner deel heeft tot gevolg dat het Nederlanderschap daadwerkelijk wordt ingetrokken.

Vraag (330):
Hoeveel intrekkingen van het Nederlanderschap wegens fraude hadden sinds 2006 betrekking op identiteitsfraude, documentfraude, een valse verklaring, bedrog of het verzwijgen van relevante feiten?

Antwoord:
Sinds 2011 is in totaal in 80 zaken het Nederlanderschap ingetrokken op grond van artikel 14 lid 1 RWN. Jaarlijks gaat het om minder dan 10 intrekkingen per jaar, met uitzondering van 2021 en 2026 t/m september waarin 10 intrekkingen hebben plaatsgevonden, en 2012 en 2023 waarin geen intrekkingen hebben plaatsgevonden. Cijfers van voor 2011 zijn niet beschikbaar. Er wordt niet geregistreerd welk type fraude heeft geleid tot de intrekking van het Nederlanderschap. Bron: IND, peildatum 1-10-2026, afgerond op tientallen

Vraag (331):
Hoeveel personen hebben sinds 2006 hun Nederlanderschap behouden terwijl achteraf onjuiste of onvolledige gegevens bij verkrijging waren vastgesteld, omdat wettelijke termijnen of andere juridische belemmeringen intrekking onmogelijk maakten?

Antwoord:
Als een wettelijke termijn verstreken is of een juridische belemmering intrekking onmogelijk maakt, dan wordt daarvan geen registratie gemaakt. Dit betekent dat de door u gevraagde gegevens niet kunnen worden geleverd.

Vraag (332):

Hoe vaak is sinds 2006 vastgesteld dat iemand tijdens een asiel-, verblijfs- of naturalisatieprocedure verschillende identiteiten, geboortedata of nationaliteiten heeft opgegeven en hoeveel van deze gevallen hebben geleid tot intrekking van het Nederlanderschap?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND.

De gevolgen van het opgeven van verschillende identiteiten, geboortedata of nationaliteiten zijn afhankelijk van de procedure en het moment waarop de onregelmatigheden worden vastgesteld. Als tijdens de aanvraagprocedure dergelijke onregelmatigheden worden vastgesteld, kan dit aanleiding zijn om de aanvraag af te wijzen. Als het verblijfsrecht al is verleend, wordt een intrekkingsprocedure gestart.

Bij een naturalisatieverzoek moet de identiteit en nationaliteit van de vreemdeling deugdelijk zijn aangetoond. Als dit niet het geval is, wordt het Nederlanderschap niet verleend. Als na naturalisatie blijkt dat het Nederlanderschap is verkregen door het afleggen van valse verklaringen of door fraude, kan het Nederlanderschap onder de daarvoor geldende wettelijke voorwaarden worden ingetrokken. Deze intrekkingsgrond kan niet meer worden toegepast nadat twaalf jaar zijn verstreken sinds de verkrijging van het Nederlanderschap

Vraag (333):
Hoeveel onderzoeken naar het Nederlanderschap zijn sinds 2006 gestart nadat fraude met een eerdere verblijfsvergunning, asielprocedure of identiteitsregistratie was vastgesteld?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND.

Als de IND na verlening van het Nederlanderschap een intrekkingswaardig fraudesignaal (zoals identiteitsfraude, valse documenten) constateert wordt een intrekkingsprocedure op grond van artikel 14, eerste lid, RWN opgestart.

Als de fraude aannemelijk is brengt de IND een voornemen tot intrekking uit waar betrokkene op kan reageren via een zienswijze. Voordat de IND overgaat tot daadwerkelijke intrekking van het Nederlanderschap wordt getoetst aan:
• Causaliteit: Is er een causaal verband tussen de fraude en de verkrijging van het Nederlanderschap. Zou het Nederlanderschap niet zijn verkregen als de fraude toen bekend was.
• Proportionaliteit: Is de intrekking proportioneel. De IND weegt daarbij de ernst van de fraude af tegen de persoonlijke omstandigheden van betrokkene zoals verblijfsduur, mate van integratie en gevolgen voor gezinsleden. Ook worden de gevolgen van het verlies van het Unieburgerschap meegewogen

Intrekking wegens fraude is alleen mogelijk binnen 12 jaar na verlening van het Nederlanderschap tenzij iemand is veroordeeld voor zware internationale misdrijven.

Vraag (334):
Hoeveel Nederlanders hebben sinds 2006 hun Nederlanderschap verloren of zien intrekken wegens het niet nakomen van een verplichting tot afstand van een andere nationaliteit?

Antwoord:
In de periode 1 januari 2012 tot 1 oktober 2026 is in totaal bij 320 personen de Nederlandse nationaliteit ingetrokken vanwege het niet voldoen aan de afstandsverplichting. In de bijgevoegde tabel staan de cijfers per jaar.

Vraag (335):
Hoeveel personen hebben in ieder afzonderlijk jaar sinds 2006 hun Nederlanderschap door intrekking verloren, uitgesplitst naar iedere afzonderlijke wettelijke intrekkingsgrond van artikel 14 van de RWN?

Antwoord:

Sinds 2011 is in totaal in 80 zaken het Nederlanderschap ingetrokken op grond van artikel 14 lid 1 RWN. Jaarlijks gaat het om minder dan 10 intrekkingen per jaar, met uitzondering van 2021 waarin 10 intrekkingen hebben plaatsgevonden en 2026 (peildatum 1 september) waarin reeds 10 intrekkingen hebben plaatsgevonden. In 2012 en 2023 hebben geen intrekkingen hebben plaatsgevonden ogv artikel 14 lid 1 RWN. Cijfers van voor 2011 zijn niet beschikbaar.
Er zijn geen intrekkingen geweest op grond van artikel 14 lid 3 RWN. Het betreft intrekkingen wegens vreemde krijgsdienst van een staat die betrokken is bij gevechtshandelingen tegen het Koninkrijk of een bondgenootschap waarvan het Koninkrijk lid is.
In 46 zaken is besloten tot het intrekken van het Nederlanderschap op grond van artikel 14 lid 2 RWN; daarvan zijn 17 intrekkingen definitief. Het is op basis van de registratie door de IND niet mogelijk om deze cijfers uit te splitsen per afzonderlijk jaar. In 25 zaken is besloten tot het intrekken van het Nederlanderschap op grond van artikel 14 lid 4 RWN; daarvan zijn 15 intrekkingen definitief. Het is op basis van de registratie door de IND niet mogelijk om deze cijfers uit te splitsen per afzonderlijk jaar.

Bron: IND. Cijfers afgerond op tientallen.

Vraag (336):
Hoeveel personen hebben sinds 2006 hun Nederlanderschap verloren wegens terroristische misdrijven, misdrijven tegen de veiligheid van het Koninkrijk, internationale misdrijven, vreemde krijgsdienst of aansluiting bij een terroristische organisatie?

Antwoord:
Sinds 2017 is in 46 zaken besloten tot het intrekken van het Nederlanderschap op grond van artikel 14 lid 2 RWN. 4 bezwaarzaken tegen de intrekkingen zijn nog in behandeling bij de IND. 1 van deze intrekkingen is vernietigd door de rechter. 10 beroepszaken tegen de intrekkingen zijn nog in behandeling bij de rechtbank. 14 intrekkingszaken zijn nog in hoger beroep bij de Raad van State. 17 intrekkingen zijn definitief. Het is, op basis van de (handmatige) registratie door de IND, niet mogelijk om deze cijfers uit te splitsen per afzonderlijk jaar. Er zijn geen intrekkingen geweest op grond van artikel 14 lid 3 RWN. Het betreft intrekkingen wegens vreemde krijgsdienst van een staat die betrokken is bij gevechtshandelingen tegen het Koninkrijk of een bondgenootschap waarvan het Koninkrijk lid is. In 25 zaken is besloten tot het intrekken van het Nederlanderschap op grond van artikel 14 lid 4 RWN. 4 van deze intrekkingen zijn vernietigd door de rechter. 5 van deze intrekkingsbesluiten zijn ingetrokken omdat zij (gelet op jurisprudentie) niet verdedigbaar bleken. 1 beroepszaak tegen de intrekkingen is nog in behandeling bij de rechtbank. 15 intrekkingen zijn definitief. Het is, op basis van de registratie door de IND, niet mogelijk om deze cijfers uit te splitsen per afzonderlijk jaar.

Vraag (337):
Hoeveel procedures tot intrekking van het Nederlanderschap wegens terrorisme zijn sinds 2006 gestart maar niet tot definitieve intrekking gekomen, uitgesplitst naar de reden waarom intrekking niet mogelijk bleek?

Antwoord:
Het is niet mogelijk om deze vraag te beantwoorden. Ik verwijs u naar de antwoorden op vraag 335 en 336 voor de informatie die wel beschikbaar is

Vraag (338):
Hoeveel personen met de Nederlandse én ten minste één andere nationaliteit zouden, op basis van de veroordelingen in de afgelopen vijf jaar, in aanmerking zijn gekomen voor intrekking van het Nederlanderschap indien iedere onherroepelijke veroordeling voor een misdrijf waarop een wettelijke maximumgevangenisstraf van ten minste vijf jaar is gesteld, een grond voor intrekking van het Nederlanderschap zou zijn geweest?

Antwoord:
Deze vraag kan niet worden beantwoord. Er bestaat geen geautomatiseerde koppeling tussen justitiële gegevens (veroordelingen) en informatie over het bezit van één of meer andere nationaliteiten. In de huidige praktijk geldt dat, zodra de IND kennisneemt van een onherroepelijke veroordeling voor een misdrijf als bedoeld in artikel 14, tweede lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap, de IND een onderzoek start naar het eventuele bezit van

meerdere nationaliteiten en of het Nederlanderschap kan worden ingetrokken. Dat onderzoek naar het bestaan van andere nationaliteiten kan tijd vergen, onder meer omdat gegevens over (buitenlandse) nationaliteiten niet altijd direct toegankelijk, volledig of verifieerbaar zijn. Hierdoor is het niet mogelijk om achteraf, en op basis van veroordelingen in de afgelopen vijf jaar, een betrouwbaar aantal te bepalen van personen die onder de in deze vraag geschetste (ruimere) intrekkingsgrond in aanmerking zouden zijn gekomen.

Vraag (339):
Hoeveel besluiten tot intrekking van het Nederlanderschap zijn sinds 2006 geheel of gedeeltelijk door een rechter vernietigd en op welke juridische gronden?

Antwoord:
In totaal zijn sinds 2006 20 besluiten tot intrekking* van het Nederlanderschap geheel of gedeeltelijk door een rechter vernietigd. Hieronder volgen de aantallen per intrekkingsgrond:
- 20 besluiten tot intrekkingen van het Nederlanderschap op grond van artikel 14 lid 1 RWN zijn vernietigd door de rechter.*
- Een intrekking van het Nederlanderschap op grond van artikel 14 lid 2 RWN is vernietigd door de rechter.
- Vier intrekkingen van het Nederlanderschap op grond van artikel 14 lid 4 RWN zijn vernietigd door de rechter.
- <10 besluiten tot intrekkingen van het Nederlanderschap op grond van artikel 15 lid 1 sub d RWN zijn vernietigd door de rechter.* In verband met de privacy kan ik niet ingaan op de overwegingen van de rechter in die individuele zaken.

*De cijfers over intrekkingen van het Nederlanderschap op grond van artikel 14 lid 1 RWN en 15 lid 1 sub d RWN zijn afgerond op tientallen.

Vraag (340):
In hoeveel gevallen sinds 2006 kon het Nederlanderschap niet worden ingetrokken omdat betrokkene daardoor staatloos zou worden?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND.

Als er geen sprake is van een dubbele nationaliteit en de intrekkingsgrond mag niet leiden tot staatloosheid [1], dan wordt er geen registratie gemaakt.

[1] Op grond van art. 14, achtste lid, RWN mag alleen een intrekking op grond van art., eerste lid, RWN leiden tot staatloosheid.

Vraag (341):
Hoeveel personen die wegens hun gedragingen in beginsel binnen een wettelijke intrekkingsgrond vielen hebben het Nederlanderschap behouden omdat zij uitsluitend de Nederlandse nationaliteit bezaten?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND. Als er geen sprake is van een dubbele nationaliteit en de intrekkingsgrond niet mag leiden tot staatloosheid 1*, dan wordt er geen registratie gemaakt.

1* Op grond van art. 14, achtste lid, RWN mag alleen een intrekking op grond van art., eerste lid, RWN leiden tot staatloosheid.

Vraag (342):
Hoeveel personen met zowel de Nederlandse als een andere nationaliteit zijn sinds 2006 wegens een strafrechtelijke veroordeling onderzocht op de mogelijkheid van intrekking van het Nederlanderschap en hoeveel van deze onderzoeken hebben daadwerkelijk tot intrekking geleid?

Antwoord:
Het is niet mogelijk om cijfers te leveren over het aantal onderzoeken op de mogelijkheid van

intrekking van het Nederlanderschap op basis van artikel 14 lid 2 RWN. In 46 zaken is besloten tot het intrekken van het Nederlanderschap op grond van artikel 14 lid 2 RWN. 4 bezwaarzaken tegen de intrekkingen zijn nog in behandeling bij de IND. 1 van deze intrekkingen is vernietigd door de rechter. 10 beroepszaken tegen de intrekkingen zijn nog in behandeling bij de rechtbank. 14 intrekkingszaken zijn nog in hoger beroep bij de Raad van State. 17 intrekkingen zijn definitief. Het is, op basis van de registratie door de IND, niet mogelijk om deze cijfers uit te splitsen per afzonderlijk jaar.

Vraag (343):
Hoeveel personen van wie sinds 2006 het Nederlanderschap is ingetrokken verbleven op het moment van intrekking in Nederland en hoeveel verbleven op dat moment in het buitenland?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND. Dit betekent dat door u gevraagde gegevens niet kunnen worden geleverd. Dit komt doordat niet in de systemen wordt geregistreerd of iemand op het moment van intrekking in Nederland of in het buitenland verblijft.

Vraag (344):
Hoeveel personen van wie sinds 2006 het Nederlanderschap is ingetrokken en die op dat moment in Nederland verbleven zijn daarna aantoonbaar zelfstandig vertrokken, gedwongen uitgezet, met onbekende bestemming vertrokken of nog steeds in Nederland aanwezig?

Antwoord:
Deze gegevens kunnen niet aan de geautomatiseerde gegevenssystemen van de migratieketen worden ontleend.

Vraag (345):
Hoeveel personen van wie het Nederlanderschap sinds 2006 is ingetrokken hebben vervolgens een Nederlandse verblijfsvergunning gekregen en op welke verblijfsgrond werd deze vergunning verleend?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit het datawarehouse van de IND. Indien betrokkene na intrekking van het Nederlanderschap opnieuw een aanvraag om een verblijfsvergunning indient worden bij de beoordeling van deze aanvraag de omstandigheden die ten grondslag lagen aan de intrekking van het Nederlanderschap, waaronder openbare orde aspecten, betrokken.

Vraag (346):
Hoeveel personen van wie sinds 2006 het Nederlanderschap is ingetrokken konden niet uit Nederland worden verwijderd doordat het land van hun resterende nationaliteit niet meewerkte aan toelating of documentverstrekking?

Antwoord:
Deze gegevens kunnen niet aan de geautomatiseerde gegevenssystemen van de migratieketen worden ontleend.

Vraag (347):
Hoeveel personen van wie sinds 2006 het Nederlanderschap is ingetrokken zijn na vertrek opnieuw Nederland binnengekomen en op welke juridische grond kregen zij toegang tot Nederland?

Antwoord:
De gevraagde cijfers zijn niet te genereren uit de gegevenssystemen van de migratieketen. Dit betekent dat de gevraagde gegevens niet kunnen worden geleverd.

Uw Kamer wordt geattendeerd op de kamerbrieven van 19 november 2019, kamerstuk 29 754, nr. 535 en van 14 juli 2021, kamerstuk 19 637 nr. 2766. Hieruit blijkt dat Turkije twee personen van wie het Nederlanderschap is ingetrokken op grond van artikel 14 lid 4 Rijkswet op het Nederlanderschap, tegen de wens van Nederland uit eigen beweging naar Nederland

heeft uitgezet.

Vraag (348):
Hoeveel personen van wie sinds 2006 het Nederlanderschap is ingetrokken hebben vervolgens opnieuw geprobeerd het Nederlanderschap of een verblijfsrecht in Nederland te verkrijgen?

Antwoord:
Sinds 2006 is in 160 zaken nadat het Nederlanderschap is ingetrokken een nieuwe verblijfsaanvraag ingediend. Het gaat zowel om reguliere als asielaanvragen. Aanvragen artikel 64 Vw (uitstel van vertrek vanwege medische redenen) en terugkeervisa zijn hier niet in meegenomen. Het jaar waarin de intrekking heeft plaatsgevonden hoeft niet het jaar te zijn dat de verblijfsaanvraag is ingediend. Zie bijlage voor verdere uitsplitsing

Vraag (349):
Wat is voor iedere persoon van wie sinds 2006 het Nederlanderschap is ingetrokken uiteindelijk de migratierechtelijke uitkomst geweest, uitgesplitst naar vertrek, uitzetting, verblijf in Nederland, verblijf in het buitenland of onbekende bestemming?

Antwoord:
De gevraagde gegevens kunnen niet aan de geautomatiseerde gegevenssystemen van de migratieketen worden ontleend.

Vraag (350):
Hoeveel Nederlandse gedetineerden hebben het Nederlanderschap door naturalisatie of optie verkregen en in welk jaar verkregen zij het Nederlanderschap?

Antwoord:
Deze vraag kan niet worden beantwoord, omdat er geen geautomatiseerde koppeling bestaat tussen justitiële gegevens (veroordelingen) en het naturalisatieverleden.

Vraag (351):
Hoeveel Nederlandse gedetineerden met één of meer andere nationaliteiten zijn sinds 2006 onderzocht op de mogelijkheid het Nederlanderschap in te trekken?

Antwoord:
Elke onherroepelijke veroordeling voor een misdrijf als bedoeld in artikel 14, tweede lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap wordt door de IND onderzocht op de mogelijkheid om het Nederlanderschap in te trekken. Dit aantal kan niet uit het systeem gegenereerd worden. Wel wordt het aantal genomen besluiten handmatig bijgehouden. Sinds 2017 is in 46 zaken besloten tot het intrekken van het Nederlanderschap op grond van artikel 14 lid 2 RWN. 4 bezwaarzaken tegen de intrekkingen zijn nog in behandeling bij de IND. 1 van deze intrekkingen is vernietigd door de rechter. 10 beroepszaken tegen de intrekkingen zijn nog in behandeling bij de rechtbank. 14 intrekkingszaken zijn nog in hoger beroep bij de Raad van State. 17 intrekkingen zijn definitief.

Vraag (352):
Hoeveel gedetineerden hebben sinds 2006 tijdens of na hun detentie daadwerkelijk het Nederlanderschap verloren en hoeveel van deze personen zijn na afloop van hun detentie uit Nederland vertrokken of verwijderd?

Antwoord:
De gevraagde gegevens kunnen niet aan de geautomatiseerde gegevenssystemen van de migratieketen worden ontleend.

Vraag (353):
Hoeveel meerderjarigen hebben in ieder afzonderlijk jaar sinds 2006 het Nederlanderschap automatisch verloren op grond van de artikelen 15 en 15a van de RWN, uitgesplitst naar iedere afzonderlijke verliesgrond?

Antwoord:
Hierover zijn geen cijfermatige gegevens beschikbaar.

Vraag (354):
Hoeveel Nederlanders hebben sinds 2006 vrijwillig afstand gedaan van het Nederlanderschap en welke andere nationaliteit bezaten zij op het moment van afstand?

Antwoord:
Van 2006 tot en met 2025 hebben circa 5.320 personen het Nederlanderschap verloren. Dit kan zowel op initiatief van de persoon zelf zijn als intrekkingen van de overheid. Hierbij zijn personen die automatisch hun Nederlanderschap verliezen niet meegenomen.

Bronnen:
• CBS Statline
• Staat van Migratie 2026. Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 30 573, nr. 243

Vraag (355):
Hoeveel Nederlanders hebben sinds 2006 het Nederlanderschap verloren wegens langdurig verblijf buiten Nederland, het Koninkrijk of de Europese Unie terwijl zij tevens een andere nationaliteit bezaten?

Antwoord:
Hierover zijn geen cijfermatige gegevens beschikbaar.

Vraag (356):
Hoeveel Nederlanders hebben sinds 2006 automatisch verlies van het Nederlanderschap voorkomen door tijdig een Nederlands paspoort, identiteitsbewijs of verklaring omtrent het bezit van het Nederlanderschap aan te vragen?

Antwoord:
Aan de systemen kunnen geen gegevens worden ontleend hoeveel Nederlanders sinds 2006 automatisch verlies van het Nederlanderschap hebben voorkomen door tijdig een Nederlands paspoort, identiteitsbewijs of verklaring omtrent het bezit van het Nederlanderschap aan te vragen. Dit komt omdat bij het aanvragen van genoemde documenten de reden niet wordt geregistreerd.

Vraag (357):
Hoeveel personen die het Nederlanderschap automatisch hadden verloren hebben dit na een proportionaliteitstoets, gerechtelijke procedure of toepassing van het Unierecht alsnog behouden of herkregen?

Antwoord:
De IND heeft geen cijfers over het automatisch verlies van het Nederlanderschap. Ook het CBS beschikt niet over deze gegevens.
Sinds 1 april 2022 bestaat wel de optiecategorie van artikel 6, eerste lid onder p RWN. Als iemand van rechtswege het Nederlanderschap heeft verloren en daarmee ook het Unieburgerschap en dit onevenredige gevolgen heeft voor het Unieburgerschap, dan kan het Nederlanderschap met terugwerkende kracht worden verkrijgen. Sinds 2023 tot 1 oktober 2026 is elk jaar minder dan 10 keer een optieverklaring op grond van artikel 6, eerste lid onder p RWN bevestigd.

Vraag (358):
Hoeveel minderjarigen hebben sinds 2006 het Nederlanderschap verloren op grond van de artikelen 16 en 16a van de RWN, uitgesplitst naar iedere afzonderlijke wettelijke verliesgrond en naar de nationaliteit die zij na verlies behielden?

Antwoord:
Hierover zijn geen cijfermatige gegevens beschikbaar.

Vraag (359):
Welke wijzigingen van de RWN, de Wet BRP of uitvoeringsregelgeving zijn nodig om jaarlijks exact inzicht te kunnen geven in hoeveel personen Nederlander worden, welke andere nationaliteiten zij bezitten of behouden, hoeveel personen het Nederlanderschap verliezen en

hoeveel personen na intrekking daadwerkelijk Nederland verlaten?

Antwoord:
Welke wijzigingen van de Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN), de Wet basisregistratie personen (Wet BRP) of uitvoeringsregelgeving eventueel nodig zijn, kan niet worden bepaald zonder eerst het doel van de beoogde registratie te verduidelijken. Daarbij moet worden vastgesteld voor welke concrete wettelijke taak, door welke overheidsorganisatie en met welk doel de gevraagde gegevens noodzakelijk zijn. Ook moet worden bezien in hoeverre de reeds beschikbare gegevens in de informatiebehoefte voorzien. Pas op basis daarvan kan worden beoordeeld of aanvullende registratie of aanpassing van wet- en regelgeving noodzakelijk en proportioneel is. Daarbij moet tevens rekening worden gehouden met de gevolgen voor de uitvoering, de bescherming van persoonsgegevens en het uitgangspunt dat Nederlanders met een dubbele of meervoudige nationaliteit voor de Nederlandse overheid als Nederlander worden behandeld.

Vraag (360):
Wat zijn de actuele gemiddelde doorlooptijden bij de Raad voor de Kinderbescherming, uitgesplitst naar beschermingsonderzoeken, gezag- en omgangsonderzoeken en strafonderzoeken?

Antwoord:
De doorlooptijd bestaat uit behandeltijd en wachttijd.

Voor beschermingsonderzoek geldt op dit moment een gemiddelde behandeltijd van 64 dagen, voor gezag- en omgangsonderzoek een gemiddelde behandeltijd van 80 dagen en voor strafonderzoeken een gemiddelde behandeltijd van 29 dagen.

De gemiddelde wachttijden per product bedragen momenteel 41 dagen voor bescherming en 98 dagen voor gezag- en omgang. Voor een strafonderzoek spreken we niet van wachttijd, omdat ketenbreed streefnormen afgesproken zijn voor tijdige levering voor de zitting (rapporteren op zittingsdatum i.p.v. op binnenkomst zaak).

Vraag (361):
Hoeveel onderzoeken bij de Raad voor de Kinderbescherming waren op de meest recente peildatum nog niet gestart of afgerond en welk deel daarvan overschrijdt de daarvoor geldende normtijd?

Antwoord:
De wachtlijst van de RvdK bedraagt 3.448 kindzaken op peildatum 12 oktober 2026. De RvdK beoordeelt deze continu op prioriteit en pakt zaken met een hoog veiligheidsrisico direct op. Specifiek voor de adviezen in jeugdstrafzaken van de RvdK zijn normen voor tijdige levering/leveringsbetrouwbaarheid (in plaats van doorlooptijd) geformuleerd. Dat betekent dat op de afgesproken periode voorafgaand aan een zitting 95% van de adviezen/rapporten moet zijn geleverd. De termijnen (twee weken voor rechtbank zitting en 1 week voor horen door het OM) worden niet altijd gehaald, maar op zitting wordt de norm wel gehaald (95% bij een rechtbank zitting en 98% bij horen door het OM).

Vraag (362):
Kan het budget voor subsidies voor jeugdbescherming en jeugdsancties worden uitgesplitst naar subsidieontvanger, activiteit en bedrag?

Antwoord:
Zie bijgevoegde tabel. De bedragen in deze tabel tellen op tot een bedrag van 22,9 miljoen euro, terwijl het budget 35,4 miljoen euro bedraagt. Het verschil wordt voor 8,8 miljoen euro verklaard door een verschuiving van subsidies naar opdrachten, zoals toegelicht in het antwoord op Kamervraag 175 in het kader van de Prinsjesdag suppletoire begroting. De resterende 3,7 miljoen euro komt naar verwachting in 2026 niet tot uitbetaling. Dit zal administratief worden verwerkt bij Najaarsnota.

Vraag (363):
Hoeveel rechterlijke uitspraken over jeugdbeschermingsmaatregelen zijn in 2025 en tot nu toe

in 2026 niet of niet tijdig uitgevoerd doordat passende hulp of een passende plek ontbrak?

Antwoord:
Dat is niet bekend. Wel zijn gegevens beschikbaar over het aantal kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel dat moet wachten op een vaste jeugdbeschermer. Op peildatum 1 april 2026 ging het om 1.330 kinderen. Zie Verzamelbrief ten behoeve van commissiedebat Jeugdbeleid 30 september 2026 van de MLJS en de SJenV waarin deze gegevens in het kader van de ‘monitorcijfers gecertificeerde instellingen’ zijn opgenomen en toegelicht.

87